

3

Jazda z autobusami

www.nj24.pl

nj

PKS zawiesza kursy. Jak dojechać do szkoły, pracy czy lekarza? Międzymiastowa komunikacja to wielka zagadka.

5

Najpiękniejsza Opawa

Trzy lata wystarczyły, by z przeciętnej wioski - ładnie położonej, ale wcześniej niezbyt zadbanej - uczynić perełkę, która zasłużyła na tytuł Najpiękniejszej Wsi Dolnośląskiej.

4

Będzie proces byłych esbeków

BB Skup aut Kasacja pojazdów
tel. 792 18 22 17; 607 232 330
www.bb-recykling.pl

8-9

Pamiętają okropności II wojny światowej. Zostało ich tak niewiele...

BÜROSERVICE DANIEL BERLIN MAD
FINANSE I RACHUNKOWOSC

ZAKŁADANIE I PROWADZENIE FIRM W NIEMCZECH

ROZLICZENIA PODATKOWE

DLA FIRM I OSÓB PRYWATNYCH

Zgorzelec, ul. Iwaszkiewicza 15a/1

TEL. 75 613 89 54 WWW.BIURO-DANIEL.DE

9 770208 688133 36

Blog naczelnego

Politycy w trybie pilnym wrócili z wakacji, bo końcówka lata obfitowała w afery. Zaczęło się od wpadki marszałka Kuchcińskiego. Wpierw zastąpił z umówienia do latania rządową flotą statków powietrznych, potem utknął w gąszczu własnych kłamstw. I zaledwie prezes przygasił jeden pożar, drugie zarzewie ognia pojawiło się w Ministerstwie Sprawiedliwości. Obóz rządzący dwoił się i troił, aby zneutralizować unoszący się smrodek skandalu politycznego, ale ani tak zwana afera inowrocławska, ani awaria oczyszczalni ścieków w Warszawie, chyba nie spełniły swego zadania. Sprawa Inowrocławia jest dość zagmatwana, a na dodatek bardziej dotyczy osób powiązanych z PiS, a awaria to przypadek losowy.

Przed obozem prawicy ciężka jesień, bo mają po swojej stronie barykady parę „cykających” bomb. Między innymi spór z Brukselą wokół reformy systemu sprawiedliwości w Polsce, zapowiadane są też dalsze publikacje na temat tak zwanej „farmy trolli”. Prawica będzie musiała się także zmierzyć z prześmiewczym (wszystko na to wskazuje) filmem Patryka Vegi, którego premiera już w tym tygodniu. Tak to już jest, że kiedy władza się puści, ciągle uderza w wysokie, patriotyczne tony, to ukazanie jej w krzywym zwierciadle może mieć miażdżącą moc. I co w tym wszystkim ważne, „Polityka”, bo taki tytuł nosi ten obraz, może przypomnieć wszystkie grzeszki, ułomności tej władzy, których przez cztery lata wiele się nabierało.

Kampania wyborcza będzie więc bardzo gorąca i czasami można odnieść wrażenie, że to nie politycy ją prowadzą. Główne jej tematy dotyczą spraw, jakie na światło dzienne wyciągnęli dziennikarze, którym chwała za to. Bo to oni w tej chwili nadają ton dyskursu politycznego w Polsce. Oni wyciągają brudy z szafy polityków, sami przez to często narażają się na szykany i groźby ze strony tych, których nazwiska wyciągnęli na czołówki serwisów.

Wiele osób się zastanawia, czy zmieni się układ władzy po 13 października? Wiele zależy od mobilizacji elektoratu oraz od przebiegu kampanii wyborczej. Wielu się zastanawia kto będzie „czarnym koniem” tych wyborów. Czy będzie to skrajnie prawicowa Konfederacja czy też zjednoczona Lewica. Ta sama, której spektakularna porażka, poprzez zasady przeliczania głosów na mandaty, dała praktycznie samodzielną władzę prawicy cztery lata temu. To będzie bardzo ciekawa obserwacja socjologiczna. Był czas, kiedy głosowanie na PiS było tak zwanym „obciążeniem” i wielu respondentów nie przyznawało się do popierania partii Kaczyńskiego. Teraz wydaje się, że taka rola przypadła Lewicy i to jej wynik może być sporą niespodzianką w jesienim rozdaniu mandatów poselskich. Dlaczego? Choćby dlatego, że zarówno prawica, jak i wcześniej rządząca w Polsce PO oraz PSL reprezentują konserwatywną stronę sceny politycznej w Polsce. I od czasu do czasu jest tak, że wyborcy dają swój mandat tym politykom, którzy gwarantują efekt nowości. Czy to będzie jednak już „ten czas”, trudno przewidzieć.

Andrzej Buda
a.buda@nj24.pl

Witaj, szkoło

Ponad 12 tysięcy dzieci i młodzieży rozpoczęło 2 września naukę w jeleniogórskich szkołach i przedszkolach. Miejska Inauguracja Roku Szkolnego odbyła się w Zespole Szkół Artystycznych, o godz. 12.15.

Najwięcej dzieci uczyć się będzie w szkołach podstawowych - 5485 uczniów; na szczeblu ponadpodstwowym uczyć się będzie 4900 uczniów, a opiekę w przedszkolach miejskich znajdzie 1425 dzieci. Listę uczniów jeleniogórskich placówek oświatowych uzupełniają uczniowie MOS i SOSW, to 253 osoby.

Łącznie do szkół i przedszkoli uczęszczać będzie 12083 uczniów i przedszkolaków. 2193 z nich rozpocznie nowy etap kształcenia, jako uczniowie klas pierwszych.

Oczywiście z uwagi na zmiany wynikające z likwidacji gimnazjów, w porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym, najbardziej wzrosła ilość uczniów szkół średnich. Jest ich o 876

więcej niż przed rokiem. Na szczęście - wbrew obawom - proces rekrutacji do tych szkół w Jeleniej Górze udało się przeprowadzić bez problemów. Praktycznie wszyscy uczniowie znaleźli miejsce w szkołach pierwszego, dru-

giego lub trzeciego wyboru i zostało jeszcze prawie 300 miejsc.

Tradycyjnie w czasie wakacji w wielu szkołach prowadzone były remonty. Mniejsze przedsięwzięcia podjęte zostały prawie we wszystkich placów-

kach, a w trzech zrealizowano duże zadania. To wymiana stolarki okiennej w „Handlówce” i termomodernizacja w Zespole Szkół Artystycznych oraz Zespole Szkół Technicznych „Mechanik”.
Tekst i zdjęcie: (mal)

POGOTOWIE LEGNICA (FB)

Pięć śmiertelnych ofiar wypadku

Do tragicznego wypadku doszło w niedzielę, 1 września rano na autostradzie A 4 w okolicach Bolesławca. Dachował bus, którym polscy podróżni jechali do pracy, do Francji. Czterech mężczyzn zginęło na miejscu, piąty zmarł w szpitalu.

Do wypadku doszło na wysokości LSSE Krzywa, między węzłami Krzywa i Krzyżowa. Zarejestrowanym w powiecie ostrzeszowskim oblem

viaro jechało siedem osób. Oprócz ofiar śmiertelnych dwie osoby zostały ranne. Jedną w stanie ciężkim śmigłowiec przetransportował do Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, drugi - z obrażeniami niezagrażającymi życiu - trafił do szpitala w Bolesławcu.

Trzy śmiertelne ofiary wypadku, to mieszkańcy Wielkopolski, dwóch mężczyzn pochodziło z Dolnego Śląska.

(mal)

Wichura powaliła las

Trąba powietrzna trwała tylko kilka minut, a spowodowała szkody szacowane na 10 mln zł. Pionowy wir wiatru przeszedł przez lasy Nadleśnictwa Ruszów. Trwa usuwanie jego skutków, a do lasu nie wolno wchodzić.

Burza przeszła w czwartek, 26 sierpnia. Wiatr wiejący z prędkością ponad 100 km na godzinę łamał i wyrwał drzewa na obszarze ponad 600 ha Puszczy Zgorzeleckiej. Według wstępnych ocen wichura powaliła około 10 tys. metrów sześciennych drewna. Usuwanie złomów i wywrotów potrwa kilka miesięcy. Dopóki to nie zostanie zrobione, obowiązuje zakaz wstępu do lasów Nadleśnictwa Ruszów.

Ostrzegamy przed wejściem na tereny leśne całego nadleśnictwa, a w szczególności leśnictw: Dzików, Dębówek, Głuszec, Modrzew, Okraglica. Ostrzeżenie związane jest z dużą ilością wywrotów, złomów, drzew niestabilnych - z częściowo poderwanym systemem korzeniowym, które mogą stwarzać niebezpieczeństwo dla osób przebywających na tym obszarze - informuje Nadleśnictwo Ruszów.

(mal)

NADLEŚNICTWO RUSZÓW

Międzymiastowa komunikacja to wielka zagadka

Jazda z autobusami

Powiat bolesławiecki, w ramach programu Funduszu Połączeń Autobusowych, uruchamia na swoim obszarze kilkadziesiąt kursów autobusowych, a powiat lwówecki kilka. Jednak inne powiaty nie kwapią się, by skorzystać ze środków budżetu państwa na ten cel, a jeleniogórski PKS tnie swoje kursy. Trudno ocenić, czy międzymiastową komunikację autobusową - podstawowy środek zapewniający mobilność mieszkańcom setek miejscowości - czeka renesans, czy też dalszy regres.

PKS zawiesza kursy. Kto dowiedzie uczniów?

Z dniem 1 września jeleniogórski PKS Tour zawiesił obsługę kursów autobusowych z Jeleniej Góry do Gryfowa i Lubomierza. Do Gryfowa nie jeżdżą już autobusy o godz. 14.30 i 17.30 (kursy powrotne: 15.45 i 18.30), a do Lubomierza o godz. 15.40 i z Lubomierza o godz. 6.40.

Zawieszono przejazdy do Gryfowa nie mają aż tak dużego znaczenia, bo miasto ma dobre połączenie kolejowe, ale dla młodzieży dojeżdżającej z Chmielenia, czy Pasiecznika to już problem. Szczególne znaczenie ma ta decyzja dla mieszkańców Lubomierza, bo właśnie tymi autobusami jeździła młodzież do i ze szkół średnich w Jeleniej Górze. W gorszej sytuacji są jednak uczniowie szkół średnich z Lubomierza i miejscowości gminy, przez które jeździł poranny i popołudniowy autobus. To była ich jedyna możliwość dojazdu do szkół w Jeleniej Górze i powrotu z nich. A chodzi o ponad 70 uczniów.

Konrad Karmelita, dyrektor ds. marketingu PKS Tour dziwi się, że zawieszenie kilku kursów ma aż taki rezonans, a gdy autobusowa spółka uruchamiała osiem nowych połączeń do Szklarskiej Poręby czy kolejne kursy nad morze, nikt się tym nie interesował.

W kwestii ostatnio wprowadzonych zmian tłumaczy natomiast, że przyczyną zawieszenia kursów jest ta sama co zawsze - ich opłacalność.

- PKS Tour jest spółką handlową, której cel to osiąganie zysku. Ani udziałowcy, ani prawo nie pozwalają prowadzić działalności gene-

rującej straty, a kursy, które od 1 września zawieszamy, takie właśnie były. Decyzji nie podjęliśmy z dnia na dzień. Poprzedziliśmy ją analizy, z których wynika, że utrzymanie połączeń do tych miejscowości nie może się opłacać. Podjęliśmy więc jedyną racjonalną decyzję. Musimy kierować się rachunkiem ekonomicznym i nie jest rolą przewoźnika organizowanie komunikacji na terenie gminy - to zadanie własne samorządu.

Burmistrza Lubomierza Marka Chrabąszcza nie przekonują te argumenty; podejrzewa że znaczenie mogą mieć inne względy.

- Jeleniogórski PKS o zawieszeniu kursów poinformował nas w ostatni poniedziałek, raptem na tydzień przed rozpoczęciem roku szkolnego! Albo więc zachowali się bardzo nieelegancko, nie uprzedzając nas wcześniej, albo decyzją o zawieszeniu kursów była nieplanowana. Mam wątpliwości co do nieopłacalności tych przejazdów, bo według moich informacji do szkół w Jeleniej Górze dojeżdża naprawdę dużo dzieci, a przecież są jeszcze inni mieszkańcy gminy, którzy mają coś do załatwienia w stolicy regionu. Może więc jest tak, że PKS obraził się na nas, bo nie wygrał przetargu na dowozy dzieci do szkół podstawowych? - spekuluje burmistrz Lubomierza.

W PKS-ie przyznają, że przetarg miał znaczenie dla tej decyzji

- Faktycznie, przegrana w przetargu na dowóz dzieci z PKS Bolesławiec miała wpływ na naszą decyzję. Gdy prowadziliśmy takie dowozy, autobus kursowy nie musiał specjalnie jechać do Lubomierza i wracać stamtąd. Teraz, żeby obsłużyć poranny kurs, musielibyśmy wysłać pusty autobus i tak sam pusty autobus wracałby po zrealizowaniu popołudniowego kursu z Jeleniej Góry do Lubomierza. To właśnie przesądza o nieopłacalności relacji - tłumaczy Konrad Karmelita. - Na nikogo się nie obrażamy, jesteśmy otwarci na propozycje i jeśli tylko tak się pojawią, znów będziemy obsługiwać Lubomierz.

A może chodzi o to, by za trzy miesiące przywrócić przejazdy do

Lubomierza, ale już ze wsparciem środków rządowego programu (aby takie wsparcie uzyskać linia nie może być przez poprzedzające trzy miesiące obsługiwana)?

- Nie potwierdzam i nie zaprzeczam - dyplomatycznie odpowiada K. Karmelita.

W Lubomierzu tymczasem szukają rozwiązania. Nie tylko zresztą tam, gdyż w sprawę zaangażował się także wiceprezydent Jeleniej Góry Konrad Sikora, bo to przecież uczniowie jeleniogórskich szkół mają problem.

- Na pewno nic nie da się zrobić z dnia na dzień - przyznaje Marek Chrabąszcz. - To dlatego, że PKS nas zaskoczył, a uruchomienie autobusowych połączeń międzypowiatowych wymaga spełnienia wielu formalności i zgody Urzędu Marszałkowskiego. Potrzeba więc trochę czasu, aby taki kurs załatwić. Rozmawiamy z PKS-em Bolesławiec, chcąc ich przekonać do takiego przewozu. Zanim to się uda, szukamy innych rozwiązań. Najbardziej racjonalne wydaje się dowożenie uczniów do Chmielenia i Wojciechowa, skąd będą mieli już kursowe autobusy. To jednak też wymaga kilku lub kilkunastu dni na załatwienie przewoźnika.

Pojadą autobusy z rządowych funduszy

82 nowe połączenia autobusowe zyskają głównie małe miejscowości na Dolnym Śląsku dzięki środkom z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Na program, który ma przeciwdziałać wykluczeniu komunikacyjnemu na Dolnym Śląsku, wyłożono na razie ponad 857 tys. zł. Województwo ma do dyspozycji na ten cel ponad 20 mln zł. W naszym regionie finansowane z programu autobusy pojawią się na przystankach w powiatach lwóweckim i bolesławieckim.

Zgłoszenia do programu przyjmował Dolnośląski Urząd Wojewódzki. Zakwalifikowali się wszyscy chętni, bo zgłoszeń nie było zbyt dużo. O przywrócenie połączeń wnioskowało tylko 8 gmin i 6 powiatów (Dobroszyce, Kąty Wrocławskie, Kostomłoty, Środa Śląska, Wądroże Wielkie, Wiązów, Wińsko, Złotoryja oraz powiaty: olaw-

ski, kłodzki, polkowicki, górowski, lwówecki, bolesławiecki).

Zdecydowanie najsolidniej za przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu swoich mieszkańców wzięł się powiat bolesławiecki. Między innymi praktycznie wszystkimi miejscowościami w tym powiecie uruchomione zostaną 24 linie autobusowe o łącznej długości 1448 km. Powiat na ten cel otrzyma jedną trzecią wszystkich rozdystrybuowanych środków - 296 tys. zł. Z budżetu powiatu trzeba będzie wydać jeszcze 97 tys. zł.

W powiecie lwóweckim uruchomione zostaną dwie linie o łącznej długości 208 km. Obsłużą trasy do Kwieciszowic przez Gryfów i Mirsk oraz do Gryfowa przez Rząsiny i Wolbromów. Na te połączenia z programu wydanych zostanie 16,5 tys. zł, a z budżetu powiatu 7,5 tys. zł.

Ze środków Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowywane jest przywracanie lokalnych połączeń autobusowych, ale tylko takich, które nie funkcjonują przynajmniej trzy miesiące. Dopłata do 2021 r. wynosi 1 zł do 1 wozokilometra, potem wyniesie 80 gr. Samorządy ze swoich środków muszą dołożyć jeszcze przynajmniej 10 proc. kosztów.

Fiasko programu?

Patrząc na zainteresowanie dolnośląskich samorządów udziałem w programie Rozwoju Przewozów Autobusowych, można odnieść wrażenie, że w naszym województwie poniósł on klęskę. Tylko 15 wniosków i 850 tys. zł rozdysponowanych pieniędzy z puli ponad 20 mln zł, to zdecydowanie mniej niż w innych województwach, gdzie chętnych samorządów było kilkakrotnie więcej. Na pewno powodem nie jest brak potrzeb, bo miejscowości wykluczonych komunikacyjnie mamy w regionie bardzo wiele. Każdy, kto próbował się przemieścić między wioskami i miasteczkami powiatów lubańskiego, kamiennogórskiego czy zgorzeleckiego, wie, jakie to skomplikowane. I nie chodzi tylko o najmniejsze miejscowości, bo trudno przejechać także między stolicami

gmin, np. między Lubaniem a Leśną w powiecie lubańskim czy między Zgorzelcem a Węglińcem w powiecie zgorzeleckim. Przy istniejących połączeniach załatwienie urzędowej sprawy czy wizyta u lekarza w większej miejscowości to cała wyprawa.

Konrad Rowiński, wicestarosta lubański, radzi jednak nie skreślać programu. Jest na niego zapotrzebowanie i w powiecie lubańskim chętnie by z niego skorzystano, gdyby nie inne okoliczności. Przede wszystkim finansowe.

- Robiliśmy rozeznanie, bo bardzo by się w powiecie kilka takich połączeń przydało. Myślę przede wszystkim o kierunku do Leśnej, gdzie zapotrzebowanie jest największe, ale także o innych miejscowościach powiatu. Tyle, że oferowana w programie złotówka za wozokilometr jest dalece poniżej kosztów. Przewoźnicy, z którymi konsultowaliśmy takie usługi, szacowali koszt wozokilometra na 3,5-5 zł, a to oznaczałoby, że powiat musiałby wydać wielokrotność otrzymanego dofinansowania. Po prostu nas na to nie stać. Jaki jest budżet powiatowy, każdy wie. Zadań przybywa, pieniędzy wręcz przeciwnie. Nauczycielom już wypłacamy podwyższone wynagrodzenia, a zwrot przyjdzie pewnie za dwa miesiące. A musimy utrzymać jeszcze szpital, infrastrukturę powiatową. Połowa trudnego roku budżetowego to nie jest dobry moment na wprowadzanie takich rozwiązań - tłumaczy wicestarosta Rowiński zaznaczając, że w przyszłym roku uczestnictwo w programie jest możliwe. - Wszystko zależy, czy będzie nas na to stać.

Są jeszcze inne powody braku zainteresowania samorządów: krótki termin naboru wniosków, rygory formalne, niejasności interpretacyjne, które linie można uznawać za trwale nieczynne. W wielu gminach i powiatach postanowiono najpierw przyjrzeć się, jak program będzie realnie funkcjonował, a dopiero potem wziąć w nim udział. U nas będzie się komu przyglądać, bo przecież powiat bolesławiecki bierze w nim udział bez żadnych zahamowań.

Czy uda się odtworzyć wszystkie zdarzenia, które doprowadziły do samobójstwa jeleniogórskiego opozycjonisty?

Będzie proces byłych esbeków

37 lat po śmierci jeleniogórskiego działacza opozycji i 30 lat po zmianach, który taki proces uczyniły możliwym, dwóch byłych oficerów Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Jeleniej Górze i byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa stanie przed jeleniogórskim Sądem Rejonowym.

Proces po latach

Akt oskarżenia przeciwko starszemu inspektorowi V Wydziału KW MO a potem V Wydziału WUSW, Zdzisławowi B., oraz starszemu inspektorowi Wydziału III A, Wydziału V, a na koniec Wydziału Studiów i Analiz - Wiktorowi D., do sądu skierował warszawski Instytut Pamięci Narodowej. Zarzuca im w nim zaszczucie jeleniogórskiego opozycjonisty. Kazimierz Majewski, frezer z jeleniogórskiej „narzędziówki”, popełnił samobójstwo.

Proces miał już się rozpocząć (we wtorek, 27 sierpnia), ale historyczny moment popsuli urzędnicy IPN-u, którzy nie przekazali właściwemu prokuratorowi zawiadomienia o wotandzie. Nowy termin sąd wyznaczył na październik.

Moment jest historyczny, bo dotąd, przez trzydzieści lat Wolnej Polski, jeszcze żadna z niegodziwości, jakich dopuszczali się w czasie stanu wojennego resortowi funkcjonariusze w dawnym województwie jeleniogórskim, nie została rozpoznana przez sąd. To pierwszy taki proces i dotyczy jedynej na naszym terenie śmiertelnej ofiary stanu wojennego. Za taką uznał Kazimierza Majewskiego Instytut Pamięci Narodowej i Komitet Helsiński.

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w akcie oskarżenia byłym funkcjonariuszom Służby Bezpieczeństwa z Jeleniej Góry zarzuca przekroczenie uprawnień służbowych, polegające na znęcaniu się

nad zatrzymanym i doprowadzaniem na rozmowy ostrzegawcze, działaczu NSZZ Solidarność w Jeleniej Górze, przewodniczącym Komisji Zakładowej w tamtejszej Fabryce Narzędzi - Kazimierzu Majewskim.

Pokrzywdzonemu grożono pozbawieniem życia jego i członków jego rodziny. Wbrew wcześniejszym odmowom, zmuszono go także do podjęcia współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa w charakterze tajnego współpracownika. Stosowane w tym celu, opisane i inne działania nękające, doprowadziły Kazimierza Majewskiego do targnięcia się w dniu 28 października 1982 r. na własne życie.

Za zarzucone czyny grozi kara od 2 do 12 lat pozbawienia wolności.

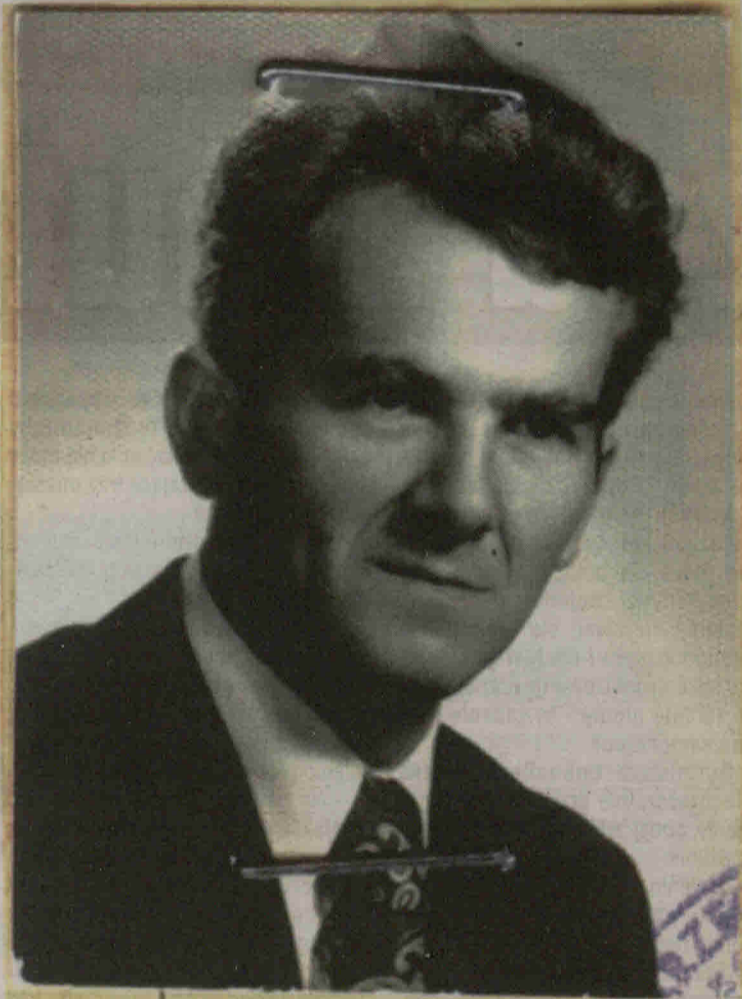
Winnych śmierci Kazimierza Majewskiego jeleniogórska prokuratura próbowała już ustalić w 1991 r. Było to tym trudniejsze, że najważniejsze dokumenty dotyczące opozycjonisty zostały zniszczone. Prokuratura potwierdziła jednak, że działania funkcjonariuszy SB wobec Majewskiego zawierały „wyczerpujące znamiona moralnego znęcania się nad nim”, które w konsekwencji spowodowały załamanie psychiczne i samobójczą śmierć. Brano też pod uwagę winę kogoś z siedmiu funkcjonariuszy, którzy mieli kontakty z K. Majewskim. Nie udało się jednak ustalić, którzy z nich nękali go psychicznie i moralnie, doprowadzając do załamania. W efekcie, wobec niewykrycia sprawców, śledztwo umorzono.

Próbie wyjaśnienia podjęta też Sejmowa Komisja Nadzwyczajna do Zbadania Działalności MSW (tzw. komisja Rokity), ale nie udało jej się dotrzeć do wszystkich świadków i dokumentów, gdyż jeleniogórski WUSW nie udostępnił danych, uzasadniając że są one objęte tajemnicą kontrwywiadowczą.

Byli opozycjoniści, którzy przyszli do sądu w terminie, w jakim miał się rozpocząć proces, są pewni, że prokurator IPN zdobył ukrywane przed laty dowody i są one podstawą oskarżenia. Czy tak jest w istocie, przekonamy się w czasie procesu.

Zapłacił życiem

Urodzony we Lwowie Kazimierz Majewski był frezerem w Fabryce Narzędzi. Wielki społecznik, krwiodawca, wielokrotnie nagradzany. Od początku w zakładowej „Solidarności” organi-

Urodzony we Lwowie Kazimierz Majewski był frezerem w Fabryce Narzędzi. Wielki społecznik, krwiodawca, wielokrotnie nagradzany. Od początku w zakładowej „Solidarności” organizował Komisję Zakładową w „narzędziówce” i był jej przewodniczącym. Współtworzył też MKZ. Uczestniczył w słynnym strajku w „Gencjanie”, był delegatem na I Zjazd Krajowy. 13 grudnia 1981 r. został zatrzymany w siedzibie Zarządu Regionu

zował mieszkanie Majewskiego dwukrotnie: około godziny 10 i 14. Tego dnia Majewski został zatrzymany w warsztacie Stanisława Mendrygała, gdzie jako emeryt pracował dorywczo. W trakcie przesłuchania funkcjonariusze SB proponowali mu współpracę, a gdy odmówił, używali wobec niego i najbliższej rodziny „grózb bezprawnych”, np. że „może zginąć bez wieści, a synowi przydarzyć się coś złego” bądź że „syn nie ukończy szkoły” i napomkali ogródkiem, że „ludzi potracają samochody i giną bez wieści”. (...) Osoby, z którymi rozmawiał, zgodnie potwierdziły, że po powrocie z przesłuchań Majewski znajdował się w stanie „bliskim załamaniu psychicznemu”, a lęk o najbliższych wskazywał na początki depresji.

Ostateczne załamanie nastąpiło 26 X 1982, po kolejnym przesłuchaniu połączonym z groźbami. 28 X 1982 r. Majewski zginął śmiercią samobójczą, pozostawiając pożegnalny list do rodziny, w którym wyjawiał powody desperackiego aktu (pisownia oryginalna):

„Ja już mam dość tego wszystkiego, dalsze takie życie to tylko wieczna udreka. Ja tego nie wytrzymam, te ciągłe przesłuchania wykończyły mnie nerwowo. Wole się wykończyć sam niż oni mają to zrobić ze mną, co mi zresztą obiecali. Wiem, że będzie wam ciężko, ale musicie se jakoś poradzić. Żegnaj was i mocno całuję. Ojciec.”

Oryginał listu SB skonfiskowała. Pozostał tylko odpis, który w pośpiechu sporządził szwagier Kazimierza Majewskiego.

Pamiętaj...

Na rozprawę przyszli córka i brat Kazimierza Majewskiego (mają status pokrzywdzonych, a córka jest oskarżycielem posiłkowym).

- Nie wiem, jak będzie przebiegał ten proces; nie wiem (choć wierzę, że tak będzie), czy wina zostanie ostatecznie udowodniona i wymierzona zostanie kara, ale już mam satysfakcję, że do tego procesu w ogóle doszło - mówiła córka Kazimierza Majewskiego.

Było też spore grono dawnych opozycjonistów: Ryszard Matusiak, Edward Wryszcz, Jerzy Popiół, Zdzisław Nestorowicz.

Zbigniew Nawrocki przyjechał specjalnie z Kamiennej Góry.

- Chcę zeznawać jako świadek. Też miałem do czynienia ze Zdzisławem B. podczas internowania w Kamiennej Górze i chcę o tym sądowi opowiedzieć - mówił o celu swojego przyjazdu. - Chcę mu spojrzeć w oczy. Z satysfakcją, bo to ja mogę być dziś dumny z tego, co robiłem przed trzydziestu laty, a on musi się za to, co wtedy robił, wstydzić...

Oskarżeni nie chcieli się wypowiadać.

Marek Lis

Informacje historyczne na podstawie strony internetowej Wielka-Solidarność.pl

Byli opozycjoniści, którzy przyszli do sądu w terminie, w jakim miał się rozpocząć proces, są pewni, że prokurator IPN zdobył ukrywane przed laty dowody i są one podstawą oskarżenia. Czy tak jest w istocie, przekonamy się w czasie procesu.

zował Komisję Zakładową w „narzędziówce” i był jej przewodniczącym. Współtworzył też MKZ. Uczestniczył w słynnym strajku w „Gencjanie”, był delegatem na I Zjazd Krajowy. 13 grudnia 1981 r. został zatrzymany w siedzibie Zarządu Regionu, ale nie internowano go, więc podjął działalność podziemną jako drukarz i kolporter nielegalnych wydawnictw. To sprawiło, że zainteresowało się nim SB, przypisując mu przy tym znacznie ważniejszą rolę w podziemiu, niż rzeczywiście pełnił. Rozpoczęła się inwigilacja i nękanie, a w sierpniu 1982 r. został internowany w Nysie. Po zwolnieniu dalej prowadził działalność opozycyjną, tworząc grupę Komitetu Oporu Społecznego i jeleniogórski oddział Polskiego Związku Katolicko-Społecznego. To wtedy nasiliło się nękanie ze strony SB. Michał Orlicz na swojej stronie Wielka-Solidarność.pl tak opisuje ciąg zdarzeń:

„Pierwszy przypadek, który zapowiadał ciąg tragicznych zdarzeń, miał miejsce 16 X, następny 26 X 1982, gdy funkcjonariusz SB odwie-

Najpiękniejsza Wieś Dolnośląska 2019: OPAWA

Trzy lata wystarczyły, by z przeciętnej wioski - ładnie położonej, ale wcześniej niezbyt zadbanej - uczynić perełkę, która zasłużyła na tytuł Najpiękniejszej Wsi Dolnośląskiej. To zasługa mieszkańców, którzy wspólnymi siłami zrobili naprawdę dużo.

Dwa parki we wsi

- Nie ma się co krygować: są powody do dumy - mówi Piotr Król, sołtys Opawy (a jednocześnie szef miejscowej ochotniczej straży pożarnej, działacz lokalnych stowarzyszeń, prawdziwy „człowiek orkiestra”). - Przez ostatnie lata zrobiliśmy chyba więcej niż przez wcześniejsze dziesięciolecia. A w ostatnim czasie to już był prawdziwy sprint przed metą.

Na początek postanowili stworzyć park w górnej części wsi. To miało być miejsce, gdzie mieszkańcy mogą

też chcieli mieć swój park. I powstała w ten sposób Opawska Przystań.

- O to nam chodziło - tłumaczy pani Arleta. - To nie miał być tylko plac zabaw ani tylko siłownia zewnętrzna, ale miejsce, gdzie równie chętnie przyjdą dzieci, młodzież, dorośli, babcie i dziadkowie, usiądą, porozmawiają, poczytają książki z bookcrossingu (to ponad 300 tytułów). I tak się właśnie dzieje. Wiedziałam, że to właściwa droga, ale nie sądziłam, że aż tak spodoba się moim sąsiadom.

Wcześniej było dużo pracy. Opawska Przystań budowali przez dwa i pół miesiąca. Właściwie codziennie (bez niedziel), od 17 do 22 pracowali po kilkanaście, kilkadziesiąt osób. A wioska liczy tylko sto numerów.

- To też nie było tak, że od razu pół wioski przyszło pomagać - opowiada sołtys. - Na początku to było kilku zapaleńców. Ale gdy inni zobaczyli, że

Szefowa Stowarzyszenia Brama Opawska, Arleta Sikora i sołtys Piotr Król, to architekci spektakularnego sukcesu Opawy.

W parku Opawska Ostoja jest nawet pianino i nie służy wyłącznie do ozdoby.

Liczą się ludzie

Patrząc szerzej, wydaje się, że w każdej wsi można zrobić tyle, co w Opawie; potrzeba tylko kilku osób z energią i pomysłami. Tak jest też w innych wsiach, które zostały docenione w konkursie samorządu województwa dolnośląskiego Najpiękniejsza Wieś Dolnośląska - w Dobkowie, Dworku, Czaplach, Rzęsinach.

- Prawie wszyscy w Opawie chcieli zmian, tylko nie bardzo wiedzieli, jak się za to zabrać - ocenia Arleta Sikora, szefowa stowarzyszenia Brama Opawska. - Wystarczyło jednak, że pojawili się ludzie, którzy chcieli coś zrobić, mieli pomysł, co zrobić, żeby Opawa była ładniejsza i żyło się w niej lepiej, a od razu okazało się, że prawie wszyscy we wsi są gotowi do sporych poświęceń, aby te plany urzeczywistnić. Siłą Opawy jest więź między mieszkańcami, chęć współpracy na rzecz społeczności. Przeszkodą dla takich działań są zwykle organizacyjne problemy - zdobycie formalnych pozwoleń, poprawne aplikowanie o środki zewnętrzne. To działania czasochłonne i zagrożone niepowodzeniem, a więc nieefektywne. Jeśli jest ktoś, kto się tym zajmie, to cała reszta jest już znacznie prostsza. Bardzo nam pomogli pani

Bożena Pełdiak ze Stowarzyszenia „Kwiat Lnu”, ludzie z Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Stowarzyszenia „Granica” z Lubawki. Od nich nauczyliśmy się, jak radzić sobie z tymi formalnymi przeszkodami.

Sołtys i szefowa stowarzyszenia sami tego nie powiedzą, ale od innych mieszkańców wioski można się dowiedzieć, że to właśnie oni są głównymi architektami zmian. W 2106 r. sołtysiem został Piotr Król, a stery w stowarzyszeniu przejęła Arleta Sikora. Ten duet ma spory udział w tegorocznym sukcesie Opawy.

Oczywiście byli też malkontenci. Gdy powstawał pierwszy park, było dużo krytyki. Pomysłodawcom zarzucano, że robią coś dla siebie. Kiedy okazało się, że wspólnie zbudowane miejsce jest wspólną wartością, przy powstawaniu Opawskiej Przystani nie było już takich reakcji.

Do zrobienia ciągle dużo

Mieszkańcom Opawy wspólna praca na rzecz wsi najwyraźniej bardzo się spodobała, bo już mają kolejne plany. Stowarzyszenie pozyskało 20 tys. zł na remont drewnianej kapliczki na Pańskiej Górze. Prace ruszą w przyszłym roku. Są też pieniądze (ponad 16 tys. zł) na renowację obrazu Św. Floriana w miejscowym kościele pw. świętej Jadwigi. Kolejny projekt to przewodnik turystyczny, który chcą wydać. Nietypowy, bo ma mieć formę bajki „Opawskie przygody Zosi w podróży”. Już zrobili warsztaty ilustratorskie i opawskie dzieciaki przygotowały obrazki do bedekera.

Potrzeb jest ciągle dużo. Cel numer jeden to świetlica wiejska. Przy tylu imprezach, które organizowane są w wiosce - Dzień Opawia, Powiatowy Turniej Sołectw, liczne wydarzenia sportowe ze sztandarowym, narciarskim Memoriałem Stanisława Bocka - bardzo by im się taki obiekt przydał. Jest na ten cel 500 tys. zł, ale póki co, brak wykonawców. Właśnie ogłoszono drugi przetarg na realizację zadania.

się spotkać, porozmawiać, odpocząć. I udało się. W miejscu, gdzie jeszcze niedawno był ugór, teraz jest piękny skwer z ławeczkami, urządzeniami siłowni zewnętrznej, zabawkami dla dzieciaków, plenerową biblioteczką. Nazwali go Opawską Ostoją. Mieszkańcy spędzają tam czas bardzo chętnie, a miejsce okazało się tak atrakcyjne, że opawianie z dolnej części wsi

powstaje coś fajnego, przyłączali się do pracy. Swoją cegiełkę dołożyli miejscowi przedsiębiorcy, dostarczając czy to materiał, czy sprzęt. Na koniec już prawie wszyscy pomagali, a opawscy seniorzy przygotowywali kanapki, dostarczali kawę, ciacha, robili grilla - opowiada sołtys.

I przyznaje, że były chwile wątpliwości. Kiedy przymierzali się do realizacji

projektu, sołtys skonsultował zamiary ze znajomym budowlanicem. Usłyszał, że samo zniwelowanie terenu będzie kosztowało 20 tys. zł....

Oba parki kosztowały nieco ponad 130 tys. zł. I zdecydowana większość tej kwoty to prywatne pieniądze mieszkańców. Na Opawską Przystań udało się zdobyć z zewnątrz ok. 11 tys. zł, na Opawską Ostoję nieco ponad 5 tys. zł.

Opawa - niewielka wieś u podnóża Grzbietu Lasockiego - zasłużyła w tym roku na tytuł Najpiękniejszej Wsi Dolnośląskiej.

Codziennie wzrusza ją cud narodzin

Rozmowa z Sabiną Charłukowicz, położną środowiskową z Mysłakowic

- Prawie codziennie trzyma pani w rękach nowo narodzonego maluszka. Czy to jeszcze panią wzrusza?

- Położną jestem od 40 lat i niezmiennie odczuwam ogromne wzruszenie, gdy na świat przychodzi nowy człowiek. Wprawdzie już nie pracuję na bloku porodowym, ale jako położna środowiskowa spotykam się z położnicą i maleństwem, gdy tylko wyjdą ze szpitala. Często od pacjentek dostaję zdjęcia tuż po narodzinach dziecka. To piękna chwila dla nich i dla mnie. Uważam, że mój zawód jest jednym z najpiękniejszych. Mam szczęście, że robię to, co kocham. Niestety, obserwuję, że coraz mniej młodych osób garnie się do tego zawodu. Na ogół położne to kobiety z długoletnim doświadczeniem. Szkoda, że następczyni nie widać.

- Próbowała pani kiedyś policzyć, ile dzieci w ciągu tych 40 lat przeszło przez pani ręce?

- Nie da się tego dokładnie określić. Z pewnością tysiące. Znam w gminie Mysłakowice całe pokolenia kobiet, od babć po ich prawnuczki. Miłe są chwile, gdy opiekuję się ciężarną, którą kiedyś przyjmowałam na świat. Albo gdy mama pokazuje mi dziecko i mówi: „To pani Sabinka tobą się opiekowała, gdy byłeś malutki”. Pracuję w poradni ginekologiczno-położniczej SP ZOZ w Mysłakowicach z doktorem Andrzejem Kałdonkiem od 38 lat. Często pacjentki przyprowadzają do nas swoje córki.

- Czy praca położnej była pani marzeniem?

- Tak, zawsze chciałam odbierać porody. Uczyłam się na Wydziale Położnych w Medycznym Studium Zawodowym we Wrocławiu. Potem przez trzy lata pracowałam w szpitalu na bloku porodowym. Założyłam rodzinę i gdy dostałam propozycję pracy jako położna środowiskowa w Mysłakowicach, od razu się zdecydowałam, bo dawali też mieszkanie. Do tej pory w nim mieszkam. Nie zdawałam sobie wówczas sprawy, że to praca głównie w terenie. Czasami moja rodzina śmieje się, że chodzę jak ksiądz po kolędzie. Trochę prawdy w tym jest. U położnic, które się do mnie zapisały, jestem, gdy tylko wyjdą ze szpitala. Pomagam przystawić dziecko do piersi, radzę, jak często je karmić, uczę podstawowej pielęgnacji. Młode mamy odwiedzam w domach obowiązkowo sześć razy. Każda z wizyt jest opisana i udokumentowana. Ale często mam

kontakt z rodzinami także i potem. Gdy na przykład przychodzą do przychodni z dziećmi na szczepienia. Zawsze znajdę czas, by z nimi porozmawiać. Mamy zatrzymuję mnie podczas spacerów czy w sklepie. Tu nie można zamknąć drzwi i powiedzieć, że jestem po pracy. Choć teraz jest łatwiej, bo są telefony komórkowe.

pocieszenie. Położna środowiskowa ma obowiązek pojawienia się na wizycie domowej do 48 godzin od wypisu ze szpitala. W ciągu 6 tygodni takich wizyt położnej środowiskowej powinno być 4-6. Naszym zadaniem jest w tym czasie ocenić, w jakiej kondycji są mama i dziecko, sprawdzić, czy nie potrzebują dodatkowej opieki

bo jestem na wizytach domowych sama. Nic nie mogę przegapić czy zignorować.

- No co podczas tych wizyt domowych zwraca uwagę położna środowiskowa?

- Nasza praca polega na matkowaniu matce i dawaniu jej wsparcia. Ale zdarza nam się trafiać na jakieś

przy porodzie towarzyszy jej najbliższa osoba. W szpitalu w Kowarach (także w każdym innym) są wanny do rodzenia w wodzie, pokoje do porodów rodzinnych. Pacjentka może wskazać, jakie ma oczekiwania dotyczące przebiegu porodu. Mówię im, jak będzie przebiegał poród i jaka jest jego fizjologia. Zachęcam do uczestniczenia

Rentgen

Sabina Charłukowicz pochodzi z województwa świętokrzyskiego. Na Dolny Śląsk przyjechała do szkoły. Uczyła się we Wrocławiu, w Medycznym Studium Zawodowym. Mieszka w Mysłakowicach. Pracowała przez trzy lata na bloku porodowym w szpitalu w Kowarach. Potem podjęła pracę w SP ZOZ w Mysłakowicach. Od 40 lat jest położną środowiskową w Mysłakowicach. Ma dwóch synów i dwie wnuczki. W wolnym czasie czyta książki i odpoczywa nad polskim morzem.

- Kiedyś w razie wysypki u maluszka pytało się babci czy mamy. Teraz rzadko kto mieszka w wielopokoleniowej rodzinie, więc mamy dzwonią do pani?

- Często uda się coś poradzić przez telefon, ale najbardziej liczy się bezpośredni kontakt, rozmowa, przytulenie,

lekarskiej i odpowiedzieć na pytania pacjentek. Aby były objęte moją opieką, muszą się do mnie zapisać. Kiedyś szpital wysyłał zawiadomienia do przychodni i dziecko z automatu było objęte opieką. Teraz musi o to zadbać przyszła mama. Cieszę się, że wybiera mnie tak dużo kobiet.

- O co młode mamy pytają najczęściej?

- Sporo wyjaśnień dotyczy pielęgnacji piersi, dbania o higienę podczas porodu. Mówię także, na czym polega pielęgnacja pępka noworodka. Ale też zdarzają się pytania o to, jak ubrać dziecko na spacer czy jak poradzić sobie z bezsennością nocami. Często radzę pacjentkom, by spisywały pytania na kartce, by nic im nie umknęło w codziennym zabieganiu. Dla położnej nie ma tematów tabu związanych z fizjologią kobiety w porodu, więc zachęcam do zadawania pytań nie tylko związanych ze zdrowiem noworodka, ale także tych osobistych. Tu liczy się wzajemne zaufanie i szacunek. To także jest odpowiedzialne zadanie,

gdzie jest alkohol, narkotyki. Najgorsze, że czasami taka patologia jest w kolejnym pokoleniu. Zawsze sprawdzam, czy nie dochodzi do molestowania dziecka. Na szczęście, nie miałam takich przypadków. Mamy też rodziny biedne, ale widać, że tam jest czystość i zadbanie. Wtedy staram się wesprzeć je wyprawką, ubrankami, zadbać, by dziecko miało wózek, łóżeczko. Moje podopieczne chętnie dzielą się rzeczami po swoich dzieciach. Nie zostawię bez pomocy dziewczyny, która może po powrocie ze szpitala doznać przemocy fizycznej czy psychicznej. Jestem w kontakcie z pielęgniarką środowiskową i pracownikami opieki społecznej, by szukać najlepszych rozwiązań dla takiej położnicy i jej dziecka. Zawsze sprawdzam, czy nie ma zagrożenia dla bezpieczeństwa matki i dziecka.

- Czy dużo kobiet boi się porodu?
- To zawsze będzie dla kobiety i jej rodziny ogromne przeżycie. Dzisiaj pacjentka ma wybór, w jakiej pozycji chce urodzić swoje dziecko. Często

w zajęciach szkoły rodzenia, gdzie dowiadują się o tym, co je czeka, jak radzić sobie podczas skurczu. Pacjentki są teraz coraz bardziej świadome, dużo czytają o ciąży i jej przebiegu. Są także starsze niż moje podopieczne sprzed lat. Teraz młode mamy mają po 38-40 lat, a kiedyś na 28-latkę mówiono, że to „stara pierworódka”. Gdy rozmawiam z tymi mamami, wiem, że decyzja o dziecku jest przemyślana. Niestety, dzieci rodzi się coraz mniej. Rodziny z czwórką dzieci są rzadkością, a dawniej było ich sporo.

- Ma pani dwóch synów. Czy poszli w ślady mamy i mają medyczne zawody?

- Mają zawody zupełnie niezwiązane z medycyną. Ale dobrze wiedzą, na czym polega moja praca. Niejeden raz zawoził mnie do pacjentek. Synowie mają już swoje rodziny. Nie tak dawno urodziły się dwie moje wnuczki: Lilliana i Sara. To moje oczka w głowie. Ale pozostałe dzieci też mają zawsze trwałe miejsce w moim sercu.

Rozmawiała Alina Gierak

Konkurs „Położna na medal”

Sześć położnych z regionu jeleniogórskiego znalazło się wśród 510 położnych nominowanych w konkursie „Położna na medal”. To panie: Sabina Charłukowicz z Mysłakowic, Barbara Cwilichowska z Bogatyni, Magda Kosowska z Olszyny, Barbara Nuskiewicz i Maria Iskierka-Gałka, obie z Lubania, Dominika Stec z Bolesławca.

Konkurs „Położna na medal”, prowadzony od 6 lat, skierowany jest do położnych, kobiet w ciąży, młodych mam oraz ich rodzin. Jego głównym celem jest wyłonienie najlepszych położnych. Położnych, które w sposób szczególny wyróżniają się podejściem do pacjenta, empatią, współdziałaniem, cierpliwością i wyrozumiałością, a w swojej codziennej pracy tworzą partnerskie relacje, dzięki którym zmniejszają lęk i stres kobiety podczas ciąży, porodu i porodu.

Pomysłodawcą i organizatorem kampanii jest Akademia Malucha Alantana. Głosowanie trwa do 31 grudnia na stronie www.polożnanamedal.info. Ogłoszenie wyników konkursu odbędzie się w styczniu 2020 roku.

Jeleniogórcy kombatanci opowiadają o okropnościach II wojny światowej w 80. rocznicę jej wybuchu

Zostało ich tak niewiele...

80 lat to szmat czasu. Trzy pokolenia odeszły na dobre a na naszych oczach wykruszają się przedstawiciele czwartego - ostatni, którzy pamiętają wycie syren, świst bomb, potworny huk eksplozji, pełną wojennej grozy atmosferę września 1939 r. Niewiele już zostało świadków tamtej rzeczywistości. Wysłuchajmy ich, póki jeszcze są.

Piotr Filiński - piekielna odyseja po nieludzkiej ziemi

Zaskakuje fakt, że pan Piotr nie pamięta 1 września 1939 r., choć 4 miesiące brakowało mu do skończenia 14. roku życia. Za to 17. dzień tego miesiąca, gdy Sowieci wbili walczącej z hitlerowcami Polsce nóż w plecy, tak mu się wrył w pamięć, że po 80 latach nie może opanować wzruszenia, a jego emocje udzielają się słuchającym.

- Mieszkaliśmy w Zwiąhelu koło Równego, w województwie wołyńskim. Tato był sekretarzem w gminie, więc jego Sowieci już po miesiącu zabrali do łagru. A 10 lutego 1940 r. - resztę rodziny: mamę, mnie i 4 małe siostry. Najstarsza miała 10 lat, najmłodsza była 6-miesięcznym niemowlęciem. Wywieźli nas do Republiki Karelskiej, blisko granicy z Finlandią. W leśnym przysiółku Powieniec ulokowali w barakach, po 5-6 rodzin. W jednym, obok siebie, Polacy, Ukraińcy, Rosjanie, Uzbegy, Turkmeni...

- Mama chodziła do ciężkiej pracy w lesie - kontynuuje pan Piotr. - Pracowali tam przy ścinie drzew, które potem splawiano Biełomorkanałem, a ja zajmowałem się siostrzyczkami. Niedaleko nas, w łagrze, przebywał ojciec. Od czasu do czasu mógł zobaczyć się z nami.

Tym tych wydarzeń była tocząca się w pobliżu wojna radziecko-fińska. Ale Rosjanie nie zapomnieli o zesłanych dzieciach, zwłaszcza Polakach. Jesienią 1940 r. polski nastolatek poszedł do rosyjskiej szkoły, gdzie najważniejszy „prikaz” brzmiał: „Zapomnieć polskiej mowy, nauczyć się rosyjskiego!” Nagrodą za postępy w nauce była... kromka chleba. A jeśli dziecko słabo sobie radziło, ten chleb odbierano mu.

- To było nasze największe, czasami jedyne marzenie: KROMKA CHLEBA - szepcze pan Piotr, a słuchającym wilgotnieją oczy.

Po 22 czerwca 1941 r. - dniu ataku Niemiec hitlerowskich na ZSRR - zapanował chaos. Polskich zesłańców załadowano na barki rybackie i przetransportowano w okolice Archanangielska. Rodzina Filińskich znalazła się w miejscowości Jurajskaja Cegielnia.

- Jedzenia zawsze brakowało - zamysła się pan Piotr - lecz w 1941 r. zapanował głód. Zupa, kromka chleba, czasem tran dla dzieci - to było wszystko. Musiałem, jako 15-latek, iść do pracy w lesie, by zarobić na jakąś strawę. O żadnej szkole nie było mowy! Liczyła się każda para rąk do pracy, bo „wrogów narodu sowieckiego” wzięto z łagrów na front. A byli tam niezwykli ludzie - mój ojciec spotkał dowódców oddziałów sowieckich z czasów Bitwy Warszawskiej 1920 r.

Podczas swej wojennej epopei pan Piotr kilka razy otarł się o śmierć. Zimą z 1941 na 1942 r. drobny, nie-

dożywiony nastolatek obcinał gałęzie ściętych drzew. W kopnym śniegu nie zdążył uciec przed lecącym, właśnie ściętym świerkiem. Wszyscy myśleli, że zginął, ale pierś uderzył tylko w łokieć chłopca, do dziś zdeformowany. Złamana ręka, przeraźliwy ból przy nastawianiu stawu łokciowego przez pijanego felczera... Piotr leżał później w baraku, a jedyną lekarką była matka, która masowała mu ten łokieć.

zima. Jak się przedostać do polskiej armii? - kombinowaliśmy.

Przekupiony strażnik skreślił z ewidencji Piotra i jego przyjaciela Olka. Oficjalny powód: śmierć od niemieckich kul. Chłopcy wmieszczeni w tłum „bieżenców” i zimą wędrowali z Ładogi, ponad 2 tygodnie, do oddalonej o 100 km stacji kolejowej. W drodze pomagali starszycy, który targał wór sucharów i żywił nimi chłopców.

tok”, czyli wrzątek, chodzili po niego, na zmianę. Pewnego razu poszedł Olek. I już nie wrócił. Po dziś dzień nie wiadomo, co się z nim stało.

- Zostałem sam - wzdycha pan Piotr. - Jechałem w tym węglu, w mrozie, głodny. Ważyłem jakieś 30 kg. Trzeba było uważać ze spaniem, bo można było się nie obudzić. No, ale w końcu zasnąłem i tak przyjechałem do Kazania nad Wołgą.

Powołano go do radzieckiego wojska, do szkoły podoficerów piechoty w Kazaniu, a na poligonie, w marcu 1944 r., spotkał przedstawiciela armii Berlinga, który przyjechał werbować do polskiego wojska.

- Dostałem dwie suszone ryby i dwa suchary na drogę. Pojechałem pociągiem do Żytomia - wspomina kombatant. - W pobliskiej Horodnicy dostawialiśmy przydziały do kon-

Jeleniogórcy kombatanci, którzy walczyli podczas II wojny światowej, biorą udział w uroczystościach upamiętniających wybuch tej wojny. Drugi z prawej: Wacław Bajer, który omal nie dostał się do Auschwitz. Obok niego Piotr Filiński - bohater piekielnej odysei po nieludzkiej ziemi.

Traktat Sikorski-Majski z 1941 r. to była iskierka nadziei - powstawała armia polska pod wodzą generała Andersa, a z nią miały opuścić „nieludzką ziemię” rzesze Polaków. Na Daleką Północ wieści dotarły z rannymi, polskimi marynarzami, do szpitala, gdzie pani Filińska pracowała jako położna.

- Miałem już 16 lat i marzyłem o służbie w polskim wojsku - podejmuje swą opowieść pan Piotr. - Zwerbowano mnie, jak innych młodych, do służby pomocniczej i przewieziono nad Ładogę, gdzie pracowaliśmy przy okopach, które ochraniały transporty żywności przez jezioro dla głodującego Leningradu. Ginęliśmy od ostrzału i bomb z niemieckich samolotów. Zaczynała się

Wędrowki nie przeżył. Pozostał na poboczu drogi, lecz ma pomnik w pamięci pana Piotra, który przetrwał dzięki dziadkowym sucharom.

- W czasie tej wędrowki zagrzebaliśmy się pewnego razu w stogu siana - wspomina pan Filiński. - Nagle czuję, że ktoś czy coś z całej siły ciągnie mnie za nogę. Co, u licha? - myślę rozespiany. W końcu wylazłem z tego stogu. To był niedźwiedź! Szczęśliwie uciekłem.

Chłopcy nie mieli dokumentów, więc mogli zostać rozstrzelani lub pojęci na pierwszą linię frontu. Kryli się, jak mogli. Kiedy przyjechał pociąg z węglem, z Workuty do Moskwy, zagrzebali się w węglu, norę wyścielili sianem i pojechali. Na każdej stacji, gdzie za darmo dostępny był „kipia-

Tam pan Piotr znów został uratowany od śmierci. Znalaziono go przy rozładunku węgla i uznano za trupa. Już go mieli wieźć na cmentarz. Młodzianka Rosjanka zainteresowała się medalikiem z Matką Boską na jego szyi - prezentem od chrzestnej, przywiezionym z Częstochowy. Wyczuła puls, narobiła krzyku: „On żywi!” i ocalała chłopca.

Nastolatek spędził prawie 3 miesiące w kazańskim szpitalu, leczony przez polskiego lekarza, zesłańca. Dziewczyna, której zawdzięczał życie, przyjechała go do domu, a jej brat - kapitan NKWD - załatwił mu służbę w obronie cywilnej. Piotr, z bronią w rękę, pełnił wartę w kazańskim porcie. Odżył, odkarmiono go. Do armii Andersa jednak nie trafił.

kretnych formacji i umundurowanie. Orzełki na czapkach całowaliśmy jak najświętsze relikwie. Nie myślałem, że dożyję tej chwili. W drodze do Żytomia nasz pociąg stanął na stacji w Darnicy pod Kijowem. W olbrzymie zgrupowanie eszelonów z wojskiem, pociągów sanitarnych z rannymi, transportów z amunicją - uderzyło niemieckie lotnictwo. Ocaliliśmy, uciekając w okopy do pobliskiego lasu. Nad nami piekło! A na to, co zobaczyliśmy po bombardowaniu, nie ma słów w ludzkiej mowie...

Piotra Filińskiego skierowano pod Moskwę, do szkoły kierowców przy montowni samochodów. Po uzyskaniu prawa jazdy, już w Lublinie trafił do 6. Samodzielnego Batalionu Samochodo-

wego. Amerykańskimi studebakerami wozili amunicję na front, dla jednostek I i II Armii Wojska Polskiego.

- I tak przeszedłem szlak bojowy. Od Lublina do Berlina - kończy swą opowieść pan Piotr Filiński. - O końcu wojny dowiedziałem się od samego gen. Świerczewskiego. Jechaliśmy z amunicją do Pragi czeskiej. „Walter” zatrzymał nasz transport na drodze i oznajmił: „Chłopaki, koniec wojny!”

Wacław Bajer: „Przeszedłbym piekło Auschwitz, lecz...”

Urodzony w 1926 r. pan Wacław początek września 1939 r. pamięta doskonale. Na zawsze wryło mu się w pamięć bombardowanie Janowa Lubelskiego, gdzie mieszkała wtedy rodzina Bajerów, i pożar tamtejszych tartaków.

- Kiedy zaczęła się okupacja niemiecka, mowy nie było o szkole! - wspomina pan Wacław. - Wiosną 1940 r., jako niespełna 14-latek, zacząłem pracować przy zalesianiu, a potem zatrudniono mnie w spółdzielni rolniczo-handlowej, jako robotnika w magazynie. Trzeba było nosić worki, ładować zboże z kontyngentów. Pracowaliśmy cały dzień, z 2-godzinną przerwą na obiad. Kiedyś, pamiętam, kolega poprosił, bym kupił mu papierosy. Poszedłem po nie, a tu kontrola! Niemiec z karabinem zatrzymał mnie i jeszcze parę osób. Pojechaliśmy do więzienia. Była to jedna z pierwszych łapanek, jesienią 1941 r. Po dwóch dniach zagnano nas do pociągu. Niemiec robił selekcję. Wybrał 20 mężczyzn, wśród nich mnie, i oznajmił: „Wy pojedziecie do Auschwitz!” Dostaliśmy identyfikatory z tą piekielną nazwą i jedziemy... Po drodze - przesiadka. Nie wyszedłem! Identyfikator wyrzuciłem. Niemcy nie spostrzegli się.

Wacław Bajer znalazł się w zachodnich Niemczech, aż pod francuską granicą. Z obozu przejściowego trafił do bawarskiego Würzburga, a stamtąd do wsi Limpach, gdzie było gospodarstwo z młynem.

- Mile mnie tam powitali. Nakarmili porządnie, dali izdebkę do spania we młynie - opowiada pan Wacław. - Pracowałem razem z kilkoma francuskimi jeńcami wojennymi, przy bydle i koniach. Robota ciężka, ale nie do utraty sił. Bauer traktował nas niemalże jak rodzinę. Wspólne posiłki, wspólna modlitwa przed nimi... Jedzenia było tam pod dostatkiem.

Te dobre czasy skończyły się, gdy do Limpach przybył zwolniony z wojska krewny bauera. Zastąpił Wacka w robocie, a nastolatek trafił do fabryki zbrojeniowej, a potem fabryki części zamiennych w Würzburgu.

- Na nodze otworzył mi się wrzód, a stan zdrowia był tak zły, że niemiecka komisja lekarska stwierdziła, iż nie nadaję się do pracy! Niemiec, Georg Loss, kupił mi bilet do Krakowa, gdzie

Świadectwami wydarzeń z czasów II wojny światowej i tuż po niej są także dokumenty: legitymacja Odznaki Grunwaldzkiej, rozkaz wyjazdu w okolice Jeleniej Góry oraz zdjęcie młodego Wacława Bajera - właściciela dokumentów.

Wacław Bajer, pomimo ponad 90 lat i ciężkich przeżyć wojennych, z optymizmem podchodzi do życia.

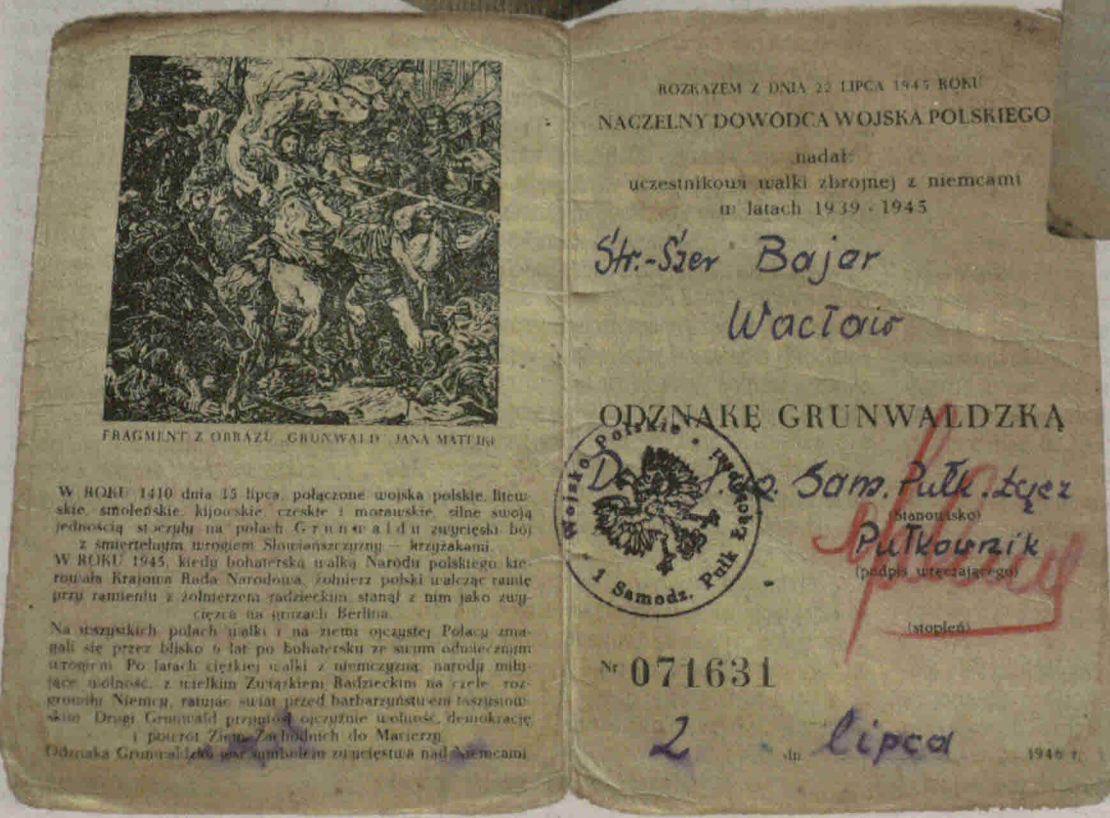
mieszkał brat mojej babci, profesor UJ - wspomina pan Bajer. - Tam zaprzyjaźniony lekarz orzekł, że wyzdrowieję, tylko jestem bardzo niedożywiony. Już po kilku dniach troskliwej opieki poczułem się lepiej, a wkrótce pojechałem do Kosowa pod Kołomyżą - miejsca mojego urodzenia - gdzie przebywały mama i babcia. Był rok 1943 - piekło rzezi ukraińskich, które jednak ustały, gdy wkroczyła Armia Czerwona. Rosjanie kazali się wyprowadzić z rodzinnego domu, bo leżał na linii frontu, więc Bajerowie przenieśli się do Zablótowa. Tam Wacław

otrzymał zawiadomienie o obowiązkowym poborze do wojska. Był rok 1944, a chłopiec należał do najmłodszego rocznika poborowych. - Z zapasem jedzenia na 3 dni pojechałem do Żytomierza - relacjonuje pan Bajer. - Przydzielono mnie do 2. Zapasowego Pułku Łączności, gdzie znalazło się wielu Polaków z Ukrainy. Szkolenie trwało 2 miesiące, a po nim trafiłem do kompanii kablowo-tyczkowej. Przewieziono nas do Lublina, na Majdanek, tam złożyliśmy przysięgę, pułk rozwiązano, a łącznościowców przydzielono do różnych jednostek. Wacław Bajer znalazł się w składzie 3. Samodzielnego Pułku Łączności I Armii Wojska Polskiego, w kompanii ruchomych środków łączności.

- Służyłem tam do końca wojny - wspomina kombatant. - Przekazywaliśmy tajną korespondencję do różnych formacji - nie tylko polskich, ale też radzieckich oraz ośrodków cywilnych. Przemieszczaliśmy się, zawsze dwójkami, pieszo, na rowerach, samochodami, motocyklami, a nawet konno. Jeden żołnierz był kurierem, drugi stanowił jego ochronę. Po upadku Powstania Warszawskiego pułk pana Wacława przeniesiono do Włoch pod Warszawą. Tam, wieczorem 8 maja 1945 r., jeden z podoficerów powiadomił 19-letniego kaprala Wacława Bajera, że wojna skończyła się.

Wspomnienia spisała:
Ewa Kiraga-Wójcik
Zdjęcia: Ewa Kiraga-Wójcik

FRAGMENT Z OBRAZU „GRUNWALD” JANA MATTEI
W ROKU 1410 dnia 15 lipca połączone wojska polskie, litewskie, smoleńskie, kijowskie, czeskie i morawskie, silne swoją jednością, stoczyły na polach Grunwald i Lidu zwycięską bitwę z smiertelnym wrogiem Szwajcarszczyzny - krzyżakami.
W ROKU 1945, kiedy bohaterstwa walki Narodu polskiego, które wywalał Krajowa Rada Narodowa, żołnierz polski walczył tamże przy ramieniu z żołnierzem radzieckim, stanął z nim jako zwycięzca na granicach Berlina.
Na szczytach polach walki i na niemi ojczyzny Polacy zmagali się przez blisko 6 lat po bohaterku ze swoim odwiecznym wrogiem. Po latach ciężkiej walki z ułamicznymi, narodu militarną wolność, z wielkim zwycięstwem Radzieckim na czele, rozgromili Niemca, ratując świat przed barbarzyństwem faszystowskim. Drugi Grunwald przyniósł ostatecznie wolność, demokrację i pokój na Ziemi Zachodniej do Matczynej Ojczyzny.
Odznaka Grunwaldzka jest symbolem zwycięstwa nad Niemcami.

ROZKAZEM Z DNIA 22 LIPCA 1945 ROKU
NACZELNY DOWODCA WOJSKA POLSKIEGO
nadał:
uczestnikowi walki zbrojnej z Niemcami
w latach 1939 - 1945
Str. Sier Bajer
Wacław
ODZNAKA GRUNWALDZKA
3 Sam. Pułk Łączn.
Pułkownik
Samod. Pułk Łączn.
Nr 071631
2 lipca 1945 r.

Rusza plebiscyt na najpopularniejszego artystę regionu

Dla kogo Wytrych 2019?

Zbliża się czas rozdania dorocznych Nagród Kulturalnych Nowin Jeleniogórskich. O tym, kto otrzyma **Srebrne Kluczyki 2019**, zdecyduje Kapituła nagrody. **Złoty Kluczyk 2019** tradycyjnie przyzna Fundacja Nowin Jeleniogórskich. Szczególną nagrodę, czyli **Wytrych do Serc Publiczności 2019**, przyznają Państwo, czyli Czytelnicy Nowin Jeleniogórskich, głosując w plebiscycie na najpopularniejszego artystę regionu. Laureatów wszystkich nagród poznamy podczas Gali Srebrnych Kluczyków, która zaplanowana została na 26 października 2019 roku w Jeleniogórskim Teatrze im. C.K. Norwida.

Kapituła przyzna Srebrne Kluczyki za dokonania sezonu artystycznego 2018/2019 w następujących kategoriach: najlepszy spektakl teatralny scen jeleniogórskich (pod uwagę bierzemy wszystkie premiery od września 2018 do końca sierpnia 2019 roku), najlepsza kreacja aktorska, sztuki wizualne, muzyka, literatura, zjawisko kulturotwórcze oraz wydarzenie sezonu. Specjalną Nagrodę - Złoty Kluczyk 2019 - przyzna Fundacja Nowin Jeleniogórskich za wydarzenie, inicjatywę, działalność wkraczającą poza ramy jednego sezonu artystycznego i zasługującą na wyróżnienie szczególne.

Czytelnicy „Nowin Jeleniogórskich” przyznają własną nagrodę - Wytrych do Serc Publiczności! **Do 27 września 2019, do godziny 14.00**, można wskazać artystę/artystkę, którzy, Państwa zdaniem, zasługują na tę nagrodę. Można podawać kandydatury z całego regionu i wszystkich dziedzin sztuki. Zgłoszenie należy uzasadnić, podpisać imieniem i nazwiskiem, a następnie przesłać pocztą elektroniczną na adres mailowy: fundacja@fundacjanj.org, bądź pocztą tradycyjną na adres: **Fundacja Nowin Jeleniogórskich**, ul. M. Skłodowskiej-Curie 13, 58-500 Jelenia Góra. **Uwaga! O przyjęciu zgłoszenia decyduje data wpływu przesyłki do siedziby fundacji.** Zgłoszenia można dokonać również za pomocą publikowanego poniżej kuponu, który będzie jednocześnie głosem oddanym na wskazanego artystę.

Na wszystkich zgłoszonych kandydatów głosować można na oryginalnych kuponach, które zamieszczamy w „Nowinach Jeleniogórskich”, oraz SMS-ami. Każdy głos oddany za pomocą kuponu wyciętego z egzemplarza „Nowin Jeleniogórskich” oznacza 2 punkty, a głos oddany SMS-em to 1 punkt. O tym,

w jaki sposób będzie można głosować poprzez specjalną bramkę smsową, poinformujemy w kolejnych wydaniach „Nowin Jeleniogórskich” oraz na naszym portalu internetowym www.nj24.pl. Pierwszym etapem plebiscytu, który właśnie rozpoczynamy, jest zgłaszanie kandydatów, z którym równolegle odbywa się głosowanie za pomocą kuponów! Każde zgłoszenie kuponowe jest już zarazem punktowym głosem liczącym się w plebiscycie.

Głosowanie plebiscytowe podzielone jest na dwa etapy. W pierwszym, trwającym **do 11 października 2019 r. do godz. 12.00**, można oddawać głosy na wszystkich zgłoszonych artystów. W ten sposób wyłoniona zostanie piątka finalistów nominowanych do nagrody. W drugim etapie plebiscytu, trwającym **od 12 października 2018 do godz. 12.00 do 25 października 2019 do godz. 12.00**, będzie można głosować już tylko na kandydatów z piątki finalistów, którzy zdobędą najwięcej głosów w pierwszym etapie i w ten sposób nominowani zostaną do nagrody. Wytrych 2019 przyznany zostanie artyście, który zbierze najwięcej punktów w głosowaniu publiczności. Liczy się łączna ilość punktów zdobytych w obu etapach głosowania.

Warto uczestniczyć w naszym plebiscycie i głosować na ulubionych artystów także dlatego, że pięć osób, które oddadzą największą ilość głosów za pomocą kuponów i sms-ów, otrzyma 2-osobowe zaproszenia na tegoroczną Galę Srebrnych Kluczy-

ków! Oddających głosy identyfikować będziemy za pomocą numerów telefonów wpisanych na kuponach i numerów telefonów, z których wysyłane będą głosy SMS-owe.

Uwaga! Czytelnicy „Nowin Jeleniogórskich” mają też możliwość zgłoszenia kandydatów do Srebrnych Kluczyków i Złotego Kluczyka 2018. Jeśli widzicie Państwo kogoś, kto zasługuje na to wyróżnienie, prosimy nas o tym powiadomić! Podpisane zgłoszenie, zawierające imię i nazwisko kandydata wraz z uzasadnieniem, można wysłać pocztą elektroniczną bądź pocztą tradycyjną na podane wyżej adresy Fundacji Nowin Jeleniogórskich. Kandydatury zgłaszać mogą osoby prywatne, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Wszystkie prawidłowo zgłoszone kandydatury zostaną przedstawione Kapitułe Srebrnych Kluczyków, która decydować będzie o przyznaniu nagród. Na zgłoszenia kandydatów do Srebrnych Kluczyków i Złotego Kluczyka czekamy **do 30 września, do godz. 16.00**. Zapraszamy do współdecydowania o tym, kto otrzyma tegoroczne nagrody kulturalne NJ! O wydarzeniach, które uświetnią Galę Srebrnych Kluczyków, informować będziemy w kolejnych wydaniach Nowin Jeleniogórskich, w których przedstawiać będziemy także kandydatów do nagrody publiczności, czyli Wytrycha 2019 oraz na naszym portalu www.nj24.pl, gdzie opublikowany zostanie także regulamin konkursu.

Tekst i zdjęcie: Daniel Antosik

Z autu Lekcje

Dokładnie cztery lekcje. Lekcje sztuki, lekcje o sztuce - cztery spotkania ze sztuką, prezentujące cztery sposoby uprawiania sztuki, obcowania ze sztuką, oswajania sztuki. W sierpniowe, czwartkowe wieczory Otwarta Papiernia zaprosiła na spotkania pod ogólnym tytułem „Miasto. Miasto. Miasto. Lekcje sztuki”. Tym samym potwierdziła, że stała się rzeczywiście otwarta na różnorodne formy artystycznego przeżywania, prezentowania dzieł artystycznych i rozmawiania o sprawach nie najpopularniejszych w tzw. przestrzeni publicznej, czyli o twórczości, jako niezbywalnej potrzebie człowieka. Samo miejsce - pofabryczna hala o ścianach pomalowanych na biało, betonowej podłodze ze śladami wieloletniego użytkowania, paradoksalnie stanowi doskonale tło do takich rozważań. Zresztą, wszyscy zaproszeni goście podkreślają, że jest to miejsce szczególne, niepowtarzalne, żeby nie powiedzieć - magiczne. Przybywa tu kwiatów, stolików, krzeseł, a gościnnie gospodarz, czyli Maciej Pierzchała, proponuje kawę, herbatę, wodę, a czasem pyszne ciasto pieczone przez Mamę. Przychodzi tu coraz więcej ludzi - głównie młodych (lecz nie tylko), a to znaczy, że Otwarta Papiernia już stała się kolejnym ważnym miejscem w mieście.

Lekcje sztuki, nie wnikając na razie w metodykę, są bardzo ważne, bo większość, zwłaszcza młodych ludzi, na samo słowo „sztuka” reaguje alergicznie, zbywając temat lekceważącym machnięciem ręki i usiłowaniami zmiany tematu, który jest oceniany jako trudny i nudny. Może to być dowodem, że w temacie sztuki jesteśmy w większości nie tylko kiepsko wyedukowani, ale też mało wrażliwi. Matejko albo inny Kossak jeszcze jest „rozpoznawalny”, ale im bliżej naszych czasów, tym gorzej, a muzea i galerie omijane są szerokim łukiem. Tym bardziej cieszy, że są takie miejsca, gdzie możemy spojrzeć na to zagadnienie nie tylko z innej perspektywy, ale też skorzystać z przystępnej i atrakcyjnej formy prezentacji. Tak właśnie było w sierpniowe, czwartkowe wieczory, kiedy czworo prelegentów w Otwartej Papierni opowiadało o sztuce. Bazując głównie na przykładach wrocławskich, prezentowali szereg działań, które miały „oswajać” z twórczością artystyczną mieszkańców blokowisk; pokazywali miejsca, które przywrócone zostały mieszkańcom - podwórka, zaułki - tam, „gdzie diabeł mówi dobranoc”, a które, dzięki energii i inspiracji artystów, odzyskują część swojego dawnego wyglądu. Prezentowali ogromne murale, które są ilustracją życia podwórek. Pokazywali przykłady, jak sztuka może wyzwolić w społeczności lokalnej nie tylko artystyczne i twórcze, ale także organizacyjne i jednoczące wspólnotę inicjatywy. Jak porządkuje i przywraca właściwe proporcje codziennym sprawom. A że sami artyści są pełni pasji, energii i pomysłów, nie dziwi, że tak dobre efekty osiągnęli. Dało się to łatwo zauważyć podczas sierpniowych spotkań, kiedy potwierdzili, że potrafią zarażać entuzjazmem, konsekwencją i przekonaniem, że nie ma rzeczy niemożliwych i zawsze można znaleźć sposób na pokonanie trudności. Niestety, czasem bywa i tak, że sztuka przegrywa z bezrefleksyjnymi, wielkimi inwestycjami. Warto jednak próbować, żeby nasz świat wokół uczynić piękniejszym.

Urszula Liksztel

SREBRNE NJ KLUCZYKI

wytrych 2019

zgłaszam/głosuję na:

.....

.....

.....

Imię, nazwisko i nr telefonu osoby głosującej

Oświadczam, że zapoznałem się z regulaminem konkursu. Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych zawartych w kuponie na potrzeby konkursu. Podpisany kupon jest potwierdzeniem przyjęcia regulaminu konkursu.

Uwaga! Oddanie głosu poprzez wypełnienie kuponu i dostarczenie go do siedziby organizatora lub wysłanie wiadomości SMS oznacza przyjęcie regulaminu głosowania oraz zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu realizacji plebiscytu.

Trwa 61. Wrzesień Jeleniogórski

Po mocnym otwarciu w miniony weekend cyklicznej imprezy jeleniogórczan i turystów czekają kolejne kulturalne atrakcje.

Wrzesień muzycznie

Warto wybrać się do kościoła Podwyższenia Krzyża Św. na koncerty **Festiwalu Silesia Sonans**, które potrwać do 7 września. To okazja do posłuchania utworów Bacha, Haydna, Verdiego i innych mistrzów muzyki poważnej, wykonywanych na zabytkowych organach. **3 września** o godz. 19.30 wysłuchacie koncertu organowego w wykonaniu Arkadiusza Biadlica. **4 września** o godz. 19.30 w Kościele Garnizonowym zagra **Lutosławski Quartet**. **5 września** o godz. 12.00 odbędzie się koncert dla dzieci. **6 września** wystąpi **Silesia Sonans Ensemble**, zaś o godz. 21 scena alternatywna na świeżym powietrzu i koncert **Pawła Szamburskiego** (klarnet). Na zakończenie Festiwalu Silesia Sonans, **7 września** o godz. 19.30 zagra **Marcin Masecki z kwintetem**. W programie Johann Sebastian Bach - koncert klawesynowy BWV 1053 oraz Wolfgang Amadeus Mozart - koncert fortepianowy KV 415.

Wrzesień dla dzieci

W czasie Września Jeleniogórskiego nie zabraknie imprez dla najmłodszych. Można się wybrać z dziećmi na „**Baśń o Legendach Karkonoskich**”. Jest to muzyczny spektakl dla dzieci od 6 lat, mieszczący w sobie legendy naszego regionu. 10-letnia Ola pewnego dnia postanawia uciec z Jeleniej Góry. Podczas drogi na dworzec spostrzega rannego jelenia i jako odpowiedzialna przedstawicielka ekoprotroli postanawia mu pomóc. Co wyjdzie ze spotkania tych dwojga? Tego dowiedzie

się na spektaklu. Prapremiera zaplanowana jest na **5 września** w Otwartej Papierni, zaś premiera przedstawienia odbędzie się w JCK **7 września** o godz. 16.00.

Premierę dla dzieci przygotował także Zdrojowy Teatr Animacji. **29 września** można z pociechami wybrać się na sztukę „Kto się boi pani Eś”. Pani „Eś” czyli Śmierć, postanawia zgodnie z tendencjami światowymi ocieplić swój wizerunek i w miły sposób zabierać w zaświaty istoty, na które przyszedł już czas. Pogodna opowieść o poważnych sprawach.

Wrześniowe jarmarki i pikniki

7 i 8 września, od godz. 10.00 na Placu Piastowskim w Cieplicach trwać będą **XX Międzynarodowe Warsztaty Pszczelarskie - Bartnictwo w Sudetach Zachodnich**, połączone z jarmarkiem najróżniejszych produktów, głównie pszczelarskich. W targach weźmie udział wiele kół pszczelarskich z Polski, Czech i Niemiec.

Na wrzesień w Jeleniej Górze czekają nie tylko smakośże, ale także miłośnicy staroci. Tradycyjnie w ostatni weekend tego miesiąca odbywa się **Jeleniogórski Jarmark Staroci i Osobliwości**. Po raz 46, **28 i 29 września** swoje zbiory prezentować będą na placu Ratuszowym i okolicznych uliczkach kolekcjonerzy z całej Europy. Można tu kupić zabytkowy samochód, stare meble, broń, cacka ze szkła i porcelany, książki, bibeloty i tysiące innych rzeczy.

Wrześniowe wystawy

Kto przyjedzie do Cieplic, powinien wybrać się także do Muzeum Przyrodniczego, w którym **6 września** zostanie otwarta wystawa „**Antoni Fałat. Malarstwo**”.

46. JELENIOGÓRSKI JARMARK STAROCI i OSOBLIWOŚCI

Największy w Polsce

Jelenia Góra 28 - 29 / 09 / 2019 ostatni weekend września

W wernisazu weźmie udział autor obrazów, Antoni Fałat - polski malarz, grafik i rysownik, twórca i rektor Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie. 77-letni artysta od najwcześniejszych lat czerpie inspiracje ze starych fotografii o „prowincjonalnym” rodowodzie, kojarzących się z małomiasteczkową, czasem jarmarczno-odpuśtową aurą. Jego prace wystawiane są w wielu muzeach na całym świecie.

To niejedyna ciekawa wystawa, która zostanie otwarta we wrześniu. W Muzeum Miejskim „Dom Gerharta Hauptmanna” od **7 września** można oglądać nową wystawę stałą grafik Ferdinanda Staegera. Po raz pierwszy w Polsce zaprezentowane zostaną grafiki Ferdinanda Steagera z jego teki „Gerhart Hauptmann”, wydanej w 1923 roku, ilustrujące sceny z dzieł G. Haupt-

mana (choćby „Wniebowzięcie Hanusi” czy „Biedny Henryk”).

W Muzeum Karkonoskim **13 września** o godz. 16.00 zostanie otwarta wystawa grafik **Stawomira Witkowskiego**. Artysta ma bogaty dorobek, jest laureatem wielu nagród, jego prace brały udział w wystawach zarówno w kraju, jak i za granicą. Oprócz grafiki artystycznej uprawia czynnie malarstwo, rysunek i fotografię.

Wrześniowe premiery

Nie tylko Zdrojowy Teatr Animacji przygotował na wrzesień nowe przedstawienie. Premiera odbędzie się także w Teatrze im. Cypriana Kamila Norwida. „Damy i huzary” Aleksandra Fredry obejrzymy już w siedzibie teatru i to będzie okazja, by zobaczyć, co zmieniło się po generalnym

remontem. Nowy układ widowni, nowe fotele, scena, zaplecze, winda - to tylko niektóre rzeczy, które przyciągną uwagę widzów. Premiera zapowiadzana jest na **28 września** o godz. 19.00. W roku 1945 roku polską scenę w Jeleniej Górze otwierano premierą „Zemsty” Aleksandra Fredry w reżyserii Stefani Domańskiej. Pozycją komediową - co zrozumiałe po wojennych potwornościach - ale klasyczną i polską. Tamtego wyboru nowej widowni nie trzeba było tłumaczyć. Siedemdziesiąt cztery lata później, planując po generalnym remoncie Teatru im. Norwida powrót do stałej siedziby, postanowiliśmy nawiązać do tamtego wydarzenia - aktorzy i reżyser Tomasz Grochoczyński zapraszają na przedstawienie.

ALKA

REKLAMA I PROMOCJA

amazon

Dziękujemy
za ciepłe przyjęcie

Dołącz do naszej paczki!

Zadzwoń pod bezpłatny numer:

22 307 82 80

pracujwamazon.pl

60 Nie przegap

JELEŃ GÓRA

Na spotkanie **Dyskusyjnego Klubu Książki „Laboranci z Karkonoszy”** można się wybrać **3 września** o godz. 16.00 do Książnicy Karkonoskiej. Jest to spotkanie współczesnych kontynuatorów tradycji zielarskich w Karkonoszach, propagatorów tej tradycji i dorobku kulturowego oraz wszystkich zainteresowanych zdrowym życiem.

W DKF Klaps w JCK przy ul. Bankowej **3 września** o godz. 18.00 można obejrzeć polski film „Ja teraz kłamię”.

Do **Czytankowa** warto zabrać dzieci **4 września** o godz. 10.30. W Książnicy Karkonoskiej, w Bibliotece Dziecięco-Młodzieżowej, dzieci w wieku od 2 do 5 lat, które nie uczęszczają do przedszkola, spędzą czas na czytaniu krótkich tekstów, zajęciach plastycznych i zabawach.

Finisaż wystawy fotograficznej **Jacka Kardasiewicza „Matera – Europejska Stolica Kultury 2019”** zaplanowano na **4 września** w Książnicy Karkonoskiej o godz. 17.00.

Na potańcówkę zapraszają seniorów do kawiarni Muza w ODK na Zabobrze. Zabawa odbędzie się **5 września** o godz. 16.00. Wstęp 6 zł.

Ilustrowanej opowieści o Gustawie Herlingu-Grudzińskim można będzie wysłuchać **5 września** o godz. 17.00 w Książnicy Karkonoskiej. Wykład wygłosi prof. **Zdzisław Kudelski**, który opowie o jednym z najwybitniejszych, dwudziestowiecznych, polskich pisarzy.

Kabaret Młodych Panów wystąpi **5 września** o godz. 18.00, w sali widowiskowej JCK, ul. Bankowa 28/30. Bilety 70 zł.

Koncertu grupy **Skřv + Necromaster**, posłuchacie **6 września** o godz. 20.00 w klubie Kwadrat. Ich muzykę wyróżniają punkowe rify i blackmetalowe wokale. To połączenie tworzy ciekawą mieszankę mało eksploatowanego w naszym kraju nurtu. Teksty są komentarzem do stanu dzisiejszego społeczeństwa.

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Narodowego, **7 września** o godz. 11 w Muzeum Karkonoskim można będzie wysłuchać wykładu „Polski splot”.

Głównym tematem będzie przybliżenie historii Jeleniej Góry i okolic, które przed wojną były uznawane za jedno z najpiękniejszych w regionie i cieszyły się dużą popularnością wśród turystów. Po II wojnie światowej, która wyniszczyła obecny Dolny Śląsk, Jelenia Góra, zachowała się dobrze w porównaniu z sąsiednimi miastami i ochrzczona została „perłą Karkonoszy”. Prelekcje poprowadzą antropolog kultury **Henryk Dumin** oraz historyk **Jan Tyszkiewicz**.

Narodowe Czytanie na placu Ratuszowym rozpocznie się **7 września** o godz. 15.00. Lekturą będzie opowiadanie **Bruno Schulza „Mój ojciec wstępuje do strażaków”**. Lekturę czytać będą strażacy z Komendy Miejskiej Straży Pożarnej w Jeleniej Górze.

Wernisaż wystawy fotografii wietnamskiej artystki **Nguyen Thi Quynh Lien** odbędzie się **7 września** o godz. 16.00 w Muzeum Przyrodniczym. Tematem zdjęć jest natura, piękno krajobrazu Wietnamu.

Spotkanie z poetką **Urszulą Musielak** odbędzie się **9 września** o godz. 17.00 w kawiarni Muza ODK, ul. Krzysztofa Komedy-Trzcinińskiego 12. Na spotkaniu literackim odbędzie się promocja najnowszego tomiku Urszuli Musielak „Na karuzeli życia”, który poprowadzi autorka. W programie występ muzyczny zespołu „Szklarki”.

W DKF KLAPS w JCK obejrzycie **10 września** o godz. 18.00 film „Magiczne noce”. Bilety 10 zł. Karnet 28 zł.

Spotkanie literackie i promocja albumu **Barbary Anny Pawłowicz „Zatęsknij za Karkonoszami”** odbędzie się **12 września** o godz. 17.00 w Książnicy Karkonoskiej. Promowany album jest kolejnym wydanym pośmiertnie tomem wierszy jeleniogórskiej poetki. Absolwentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Politechniki Wrocławskiej. Biolog, ekolog, wieloletnia nauczycielka, metodyk. Jej wiersze można znaleźć w wielu almanachach i antologiach. Były wykorzystywane w poezjoterapii.

Wernisaż wystawy powarsztatowej **Eco Art i Akademii** zaplanowano na **13 września** o godz. 17.00 w galerii „Pod Brązowym Jeleniem” JCK, ul. 1 Maja 60. Polsko-niemiecka wystawa jest głównie

Karkonoski Park Narodowy zaprasza na **PIKNIK pod Chojnikiem 2019**

7 września 2019
Godziny: 10.00-17.00

Transgraniczne Centrum Turystyki Aktywnej, ul. Bronisława Czecha 14, Sobieszów

ATRAKcje

WARSZTATY

- Konkurs drużynowy dla rodzin **Dziedzictwo kulturowe KPN dla każdego - i Starszego i Młodszego**
- Mikrokosmos - obserwacje mikroskopowe
- Poznaj trzmieła
- Stoiska z lokalnymi produktami
- Stoiska zaprzyjaźnionych instytucji

- Z przyrodą Ci do twarzy
- Duch Gór powraca
- Karkonosze niezapomniane
- Mozaika Chojnika z minerałów
- Śmieci w Karkonoszach
- Owce na wypasie
- Domki dla owadów
- Barwy i maski Karkonoszy

13:00
wycieczka ścieżką edukacyjną „Pod Chojnikiem” z edukatorem KPN

16:00
spektakl „Dzika Odyseja” - czyli wielka wyprawa po polskich parkach narodowych

WSTĘP WOLNY

fotorelacją z dwóch lipcowych warsztatów odbywających się w Dziwiszowie. Oprócz prezentowanych zdjęć dokumentalnych będzie można zobaczyć kilka artystycznych obiektów wykonanych podczas warsztatów, np. plenerową grę planszową, domek dla owadów, ceramiczne lampy ogrodowe, obiekty wykonane z wikliny, stoły ceramiczne.

56. sezon artystyczny w Filharmonii Dolnośląskiej rozpocznie koncert **Janusza Wawrowskiego**. Artysta zagra na pierwszym w powojennej Polsce Stradivariusie. Koncert odbędzie się **13 września** o godz. 19.00. **Orkiestrą Filharmonii Dolnośląskiej** dyryguje **Paweł Kotla**. Program: Grażyna Bacewicz - Uwertura na orkiestrę symfoniczną, Ludwig van Beethoven - Koncert skrzypcowy D-dur op. 61, Hector Berlioz - Symfonia Fantastyczna Epizod z życia artysty op. 14. Bilety po 50 zł.

BOLESŁAWIEC

W Teatrze Starym **14 września** o godz. 19.00 Pracownia Teatralna FormaT, działająca przy Młodzieżowym Domu Kultury im. St. Wyspiańskiego, zaprasza na otwarcie sezonu teatralnego. Proponuje spektakl „Planeta Bis” w wykonaniu Teatru Formalina. Po kilkuletniej przerwie spotkamy się z bohaterkami „Planety B”. Jak sobie radzą na osiedlu? Czy dalej marzą o wielkim mieście i czy nadal przytłacza je nuda? Reżyseria **Aneta Ćwieluch**.

Monodram „Jingle-Mejdele” **Moniki Mikołajczak** w reżyserii **Anety Ćwieluch** obejrzycie **19 września** o godz. 19.00 w Teatrze Starym. W czerwcu tego roku monodram został uhonorowany 2. nagrodą w finale Turnieju Teatrów Jednego Aktora „Sam na scenie”, zorganizowanego

w ramach 64. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego przez Towarzystwo Kultury Teatralnej.

KARPACZ

Najlepszych polskich lekkoatletów obejrzycie podczas otwarcia stadionu im. Ireny Szewińskiej. Swój udział w **Karpacz Athletics Open** potwierdzili m.in. **Piotr Lisek** i **Piotr Małachowski**. Zawody odbędą się **12 września**.

SZKLARSKA PORĘBA

W Sudeckim Centrum Kultury i Sztuki można oglądać wystawę „Kobiety”. Udział w niej biorą: **Ludmiła Riabkova** (malarstwo), **Bianka Kunicka-Chudzikowska** (poezja), **Aleksandra Juszcak** (fotografia), **Marzena McCwen** (modelka).

Wielkie szklarskie grzybobranie w Górach Izerskich rozpocznie się **7 września** o godz. 11.00 w Jakuśzycach, a zakończy na osiedlu Orle. Planowane zakończenie ok. godz. 14, ze wspólnym ogniskiem i rozdaniem nagród za najbardziej wypelnione koszyki.

ZGORZELEC

8 września, podczas Dnia Otwartego Zabytków, zwiedzający mogą wejść i zwiedzić wiele obiektów, również te, do których wstęp jest na co dzień ograniczony. Oprócz możliwości zwiedzania zabytków, w Görlitz na Dolnym Rynku organizowany jest jarmark rzemieślniczy, podkreślający dziedzictwo kulturowe regionu i kunszt dawnego rzemiosła.

ALKA

Więcej imprez (ze szczegółami), na które warto się wybrać w zakładce **Kalendarz imprez** www.nj24.pl.

W niedzielę na wycieczkę

Zarząd Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” wraz z redakcją „Nowin Jeleniogórskich” zapraszają w dniu **8 września 2019 r.** na wycieczkę nr 33 w ramach tegorocznego Rajdu na Raty. Wyjazd z dworca PKS w Jeleniej Górze autobusem o godz. **8.20 do Karpacza Górnego**.

Trasa długości 13 km prowadzi przez fragment zbocza Grzbietu Śląskiego i środkową część Pogórza Karkonoskiego. Z końcowego przystanku autobusowego w Karpaczu Górnym wychodzimy na Drogę Chomontową, trawersującą północne zbocza Śląskiego Grzbietu powyżej Doliny Pięciu Potoków. Po kilku kilometrach marszu docieramy do Szwedzkich Skał, grupy okazałych granitowych skałek o wysokości do 30 m, wznoszących się na prawym brzegu Myi, do 1945 r. pomnika przyrody. Od skał leśnym duktem schodzimy do Drogi Sudeckiej. W pobliżu mostku na Myi mijamy teren dawnego obozu jeńców wojennych, którzy pracowali przy budowie Drogi Sudeckiej, i dochodzimy do Ogrodu Japońskiego Siruwa. Skomponowany zgodnie z japońską sztuką zakładania ogrodów i filozofią feng shui, ukazuje piękno karkonoskiej przyrody,

zamkniętej w charakterystyczne dla Japonii kompozycje, strumienie i wodospady. Po zwiedzeniu ogrodu oglądamy w pobliżu malowniczą Kaskadę Myi, następnie idziemy do Wodospadu Podgórznej, trzeciego po względem wysokości (10 m) w polskich Karkonoszach. Powyżej, przy szosie wznoszą się interesujące skałki granitowe: Chybotek i Waloński Kamień. W końcowej części wędrowki drogą przez Przesiekę schodzimy do Podgórzyna. W Podgórzynie Górnym, pod dużą granitową skałą o nazwie Skałka, stoi wagon tramwajowy. Tu znajdował się końcowy przystanek linii tramwajowej z Jeleniej Góry, funkcjonującej do 1964 r. O godz. 17.22 odjeżdżamy autobusem MZK nr 4 do Jeleniej Góry.

Wycieczkę prowadzi Urszula Pawlikowska z Jeleniej Góry. Uczestnicy we własnym zakresie ubezpieczają się od następstw nieszczęśliwych wypadków, członkowie PTTK z opłaconą składką objęci są ubezpieczeniem zbiorowym.

Wiktor Gumprecht

TELEWIDZ

4 WRZEŚNIA
ŚRODA

TVP 1

05.15 Dzieci słońca (1) - film dok.
06.20 Przysięga (1) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (557) - serial obyczaj., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Ranczo 2 (16) - serial obyczaj., Pol.
09.35 Koszykówka mężczyzn - studio
09.50 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - mecz fazy grupowej: Wybrzeże Kości Słoniowej - Polska
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.35 Rok w ogrodzie extra - magazyn
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.55 Dzieci słońca (2-ost.) - film dok.
14.00 Elif (558) - serial obyczaj., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Okrasa lamie przepisy magazyn
16.05 Przysięga (2) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?
18.30 Korona królów - telen. hist., Polska

DRAMAT

21.00 Zmierzch nad Birma
18.55 Jeden z dziesięciu - telenowela
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.30 Leśniczówka - telenowela, Polska
21.00 Zmierzch nad Birma - dramat biograficzny, Austria/Niemcy 2015
22.50 Hiranmoy Ghoshal - film dokumentalny, Polska 2018
23.55 Piosenka - film obyczaj., USA 2014
02.00 wojsko-polskie.pl - cykl rep.
02.25 Terytoriali - cykl rep., Polska 2019

TV PULS

06.00 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze 4 (22, 23); Dusza; Dzieci Lombard; Zycie pod zastaw 5 (198)
09.00 Rodziny interes (35)
10.00 Zaklinaczka duchów (13, 14)
12.00 Kolbra - oddział specjalny (3, 4); Cena przyjaźni; Tajni rodzice
14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (17); Poltwór
15.00 Lombard; Zycie pod zastaw (8)
16.00 Rodziny interes (35, 36)
18.00 Lombard; Zycie pod zastaw 5 (198, 199)
20.00 Gwiazdne wojny: Część 3 - Zemsta Sithów - film SF, USA 2005
22.50 Sędzia Dredd - film SF, USA 1995
00.50 Zobacz to!: Tajemnice medyczne (6); Apodyktyczny ojciec/Zycie ze współlokatorami
01.50 Biesiada na cztery pory roku (2, 4, 5)
03.30 Taki jest świat 4
04.20 Dyzur (2, 3)
05.30 Dyzur 2 (29)

TVP INFO

07.00 Serwis Info 07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła ośma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziewiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.43 Widziane z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 07.00 Sport flesz 07.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 08.00 Sport flesz 08.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: RKC Waalwijk - PSV Eindhoven 09.00 Sport flesz 09.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: RKC Waalwijk - PSV Eindhoven 10.00 Sport flesz 10.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 11.00 Sport flesz 11.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 12.00 Sport flesz 12.07 Piłka nożna: Liga czeška 14.00 Boks z archiwum 16.00 Hokej: Liga Mistrzów - mecz: GKS Tychy - Adler Mannheim 19.00 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Sparta Rotterdam - AFC Ajax 21.10 Piłka nożna: MLS - mecz: Philadelphia Union - Atlanta United FC 23.20 Magazyn Fortuna 1. ligi 01.00 Piłka nożna: Eliminacje ME 03.30 Piłka nożna

TVP 2

04.40 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
05.15 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (81) - serial
06.10 Pozyteczni.pl - magazyn
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (249) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2084) - serial
12.30 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
13.15 Wymarzona miłość (19) - serial
14.10 Postaw na milion - teleturniej, Pol.
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (141) - serial
16.00 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Więzień miłości (133) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda, Sport - inf.
18.35 Na sygnale (234) - serial, Polska
19.05 Rodzinka.pl (263) - serial, Polska
19.35 Barwy szczęścia (2084) - serial
20.10 Barwy szczęścia (2085) - serial

KOMEDIA

22.35 Hiszpański temperament
20.45 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” - cykl felietonów
20.55 Na dobre i na złe (746) - serial
21.55 Na sygnale (237) - serial, Polska
22.35 Hiszpański temperament - komedia, Hiszpania 2014, wyk. Clara Lago
00.25 Monstrum - kom., Kanada/USA/Hiszpania/Korea Południowa 2016
02.20 Świat bez tajemnic: Sprzedawcy śmierci - film dokumentalny

PULS 2

11.35 Molang (5, 6) 11.45 Reksio (23)
12.00 Przygody Bolka i Lolka (57) 12.10 Tomek i Przyjaciele 20 (18) 12.30 Bob Budowniczy 20 (76) 12.50 Strażak Sam 9 (147)
13.00 Blaze i megamaszyny 2 (6) 13.35 Psi Patrol 4 (10) 14.10 Alvin!!! i wiewiórki (19, 20, 21, 22) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (3) 15.35 Jeźdźcy smoków (3) 16.10 Krudowie: U zarania dziejów 2 (6) 16.35 Fineasz i Ferb 4 (12, 13) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru 2 (30, 31) 18.35 Jeźdźcy smoków (4) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (4) 19.30 Nicky, Ricky, Dicky i Dawn (103) 20.00 Lombard; Zycie pod zastaw 4 (168) 21.00 Agenci NCIS II (9) 22.00 Zabójcze umysły 4 (66, 67) 23.50 Wsydlone choroby 5 (7)

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja (7) 07.20 Wehikuł czasu 07.40 Wspaniały świat wędkarskich przygód (9, 10, 11) 09.20 Podwodna wojna (6) 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (7) 11.50 Stacja Australia (1) 12.55 Porażki inżynierów (5) 13.45 Gwiazdy lombardu 14.40 Drwale 8 15.35 Poszukiwacze-fortuny (6) 16.35 Stacja Australia (2) 17.35 Fabryka jenieczeni (11) 17.55 Wojny magazynowe 18.50 Starożytni kosmici (8) 19.45 Gwiazdy lombardu 20.55 Elektryczni (5, 6) 21.50 Poszukiwacze-fortuny (7) 22.50 Największe wynalazki starożytności (1) 23.50 Krwawa historia Europy (4) 00.40 Pod lupą 02.00 Lista Fokusa 02.35 Lista Fokusa 02.55 OSP: Na ratunek! (4)

EUROSPORT 1

06.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 07.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 08.30 Porsche Supercup: Wyścigi w Stavelot 09.00 Wyścigi samochodowe: Wyścig w USA 09.30 Wyścigi samochodowe: Wyścig w Nürburgru 10.00 Wyścigi samochodowe: Wyścig w Orehowej Poloni 10.15 Wyścigi samochodowe 11.20 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 12.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 13.00 Spirit of Yachting 13.30 Wallys 14.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 15.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 18.00 Wiadomości 18.05 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 20.00 Game Schett and Mats 20.15 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 23.00 Game Schett and Mats 23.15 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 00.50 Tenis

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (80)
09.30 Malanowski i partnerzy (81)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (64) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (697) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (258) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (874) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2902) - serial
14.45 Dlaczego ja? (920) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (363) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (353) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2903) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (547) - serial komediowy, Polska

SERIAL

21.10 Zawsze warto (1)
20.05 Nasz nowy dom - reality show
21.10 Zawsze warto (1/12) - serial, Pol.
22.15 Love Island. Wyspa miłości
23.20 Kac Wawa - komedia, Polska 2012, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Borys Szyc, Sonia Bohosiewicz, Antoni Pawlicki, Michał Milowicz, Mariusz Pujso
01.25 Nasz nowy dom - reality show
02.25 Nasz nowy dom - reality show
03.30 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKŁATKA TV

06.00 Magiczne Alpy - etiuda filmowa, Włochy 2018 06.20 Złotopysk (286, 287) 07.20 Plebania (34, 35) 08.25 Szpital Good Karma (3) 09.25 Castle 2 (15): Samobójczy uścisk 10.20 Apokalipsa: I wojna światowa (5): Wybawienie 11.25 Postęp: historia ludzkości (5): Wojna 12.20 Allo, Allo (63, 64, 65) 14.10 Katastrofy w przestworzach (155, 156) 16.00 Sekrety luksusowych hoteli (3) 17.00 Scena śmiechu 17.55 Komisarz Rex 5 (64) 18.55 Apokalipsa: II wojna światowa 20.00 Odrobina nieba - komediodramat, USA 2011 22.10 Opowieść podręcznej (1, 2) 00.25 Oblawa - dramat, Polska 2012 02.05 Premiera: Dzieje greckie - dramat, Polska 1975 04.50 TV okazje 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

10.10 Podróże z górą 10.25 Pogoda 10.30 Co niesie dzień 10.45 Okrasa lamie przepisy 11.20 Czarna perla (6) 12.10 Antenowe remanenty 12.30 Program lokalny 13.00 Kryminalna siódemka 13.15 Co niesie dzień 13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem (95) 16.00 lelekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Tygodnik polityczny 17.30 Program lokalny 20.00 Wojenne dziedziny 2 (24) 21.00 Program lokalny 21.35 Twój wybór 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.05 Formula 1: GP Belgii 07.20 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga 09.05 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 12.30 Strongman: Liga Mistrzów 2019 - Holandia 13.30 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - studio 13.50 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - mecz fazy grupowej: Wenezuela - Chiny 16.15 Wioslarstwo: Mistrzostwa świata - Ottensheim 2019 - polskie medale 17.15 Lech TV 17.45 Legia TV 18.15 Droga do Euro 2020 19.50 Siatkówka kobiet: ME 2019 - studio 20.20 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 22.45 Sportowy wieczór 23.25 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - mecz fazy grupowej: Wybrzeże Kości Słoniowej - Polska 01.15 Piłka nożna kobiet: Eliminacje ME

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje: Bytów, Młyn 07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Dorota was urządził! - rozr.
12.00 Ukryta prawda (1059) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (711) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (412) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (427) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (712) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (413) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Pila, West End - program rozr., Polska 2015
18.00 Ukryta prawda (1060) - serial
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska
20.10 Doradca smaku - magazyn
20.15 Na Wspólnej (2936) - serial, Pol.
20.55 Milionerzy - teleturniej, Pol. 2019
21.30 Starsza pani musi fiknąć - rozr.

ROZRYWKA

21.30 Starsza pani musi fiknąć
22.35 Elita zabójców - film sensacyjny, USA/Australia/Wielka Brytania 2011, reż. Gary McKendry, wyk. Robert De Niro, Jason Statham, Yvonne Strahovski, Clive Owen, Dominic Purcell
00.55 Z archiwum X (6-ost.) - serial
01.55 Superwizjer - mag. reporterów
02.30 Uwaga! - magazyn, Polska
02.55 Noc Magii - interaktywny program rozrywkowy

TTV HD

08.00 Made in Maroko 08.45 Express, Pogoda 09.00 Idealna niania 7 09.40 Goglebox. Przed telewizorem 8 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (2) 12.00 Sąd rodzinny (3) 12.55 Mania sprzątania (6) 13.55 Żony Hollywood 14.55 Made in Maroko 15.45 Express, Pogoda 16.00 Uwaga! 16.20 Defacto 3 - flesz 16.35 Damy i wieśniaczki. Rosja (3) 17.45 Express, Pogoda 18.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (3) 19.05 Goglebox 19.45 Express, Pogoda 20.05 Królów życia. Po godzinach (1) 20.20 Królów życia 6 (7) 21.05 Patent na... 21.45 Express, Pogoda 22.00 Usterka 12 (1) 22.30 Kossakowski. Wtajemniczenie 3 23.30 Goglebox. Przed telewizorem 11

TVP POLONIA

11.20 Rozmowa Polonii 11.35 Halo Polonia 12.25 Wiadomości 12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Magazyn z Wyp 13.10 Barwy szczęścia (2038) 13.45 Noce i dnie (11) 14.50 Świat od świtu do zmierzchu 15.45 Wiadomości 15.55 Rodzinka.pl (261) 16.25 Studio Raban 17.00 Nela Mela Reporterka 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Gwiazdzból: Sławomir Losowski 18.55 Barwy szczęścia (2038) 19.25 Kierunek Zachód 19.45 Dobranocka: Bajka o bajkach 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Za marzenia 2 (1) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa Polonii 22.20 Halo Polonia 23.10 focus on Poland 23.30 Świat od świtu do zmierzchu

POLSAT SPORT

06.00 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: OKS Stomil Olsztyn - Zagłębie Sosnowiec 08.30 Cafe Futbol - magazyn piłkarski 11.00 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: OKS Stomil Olsztyn - Zagłębie Sosnowiec 13.30 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: Radomiak Radom - Sandecja Nowy Sącz 15.30 Piłka nożna: Magazyn Fortuna 1. ligi - mag. piłkarski 17.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 - studio 18.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 20.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 - studio 20.30 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 22.30 Siatkówka kobiet: Mistrzostwa Europy 2019 - studio 23.30 Sporty walki: KSW 50 News - program informacyjny 23.35 Ninja Warrior Polska - reality show, Polska 2019 01.00 Sporty walki: KSW

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów (4)
07.05 Przygody Kota w Butach (77)
07.35 Dragon Ball Super (110) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (70) - serial krym., Pol.
10.00 Miłość na zakręcie (10) - serial
10.30 Bumerang (10) - serial, Kanada
11.00 Przekłeta (39) - telen., Meksyk
12.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
13.00 Detektywi w akcji (112) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (561)
16.00 Sekrety sąsiadów (11) - serial, Pol.
16.30 Sekrety sąsiadów (12) - serial
17.00 Miodowe lata (62): Sprawa dla detektywa - serial kom., Polska
18.00 Septagon (71) - serial krym., Pol.
19.00 Policjantki i Policjanci (562)
20.00 Miłość na zakręcie (11) - serial
20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (315) - serial krym., Polska

SERIAL

21.30 Gabinet numer 5 (1)
22.40 Złoty zmyś - thriller USA 1999, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Bruce Willis, Haley Joel Osment, Olivia Williams, Toni Collette, Donnie Wahlberg
00.40 Kobiety i mafia (1) - serial, Polska
01.40 Transakcje za milion dolarów - Nowy Jork (7) - serial dok., USA
02.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buffy, postrach wampirów (18) 08.00 Drużyna A (2) 09.00 Policjantki i Policjanci (323) 10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (7, 8, 9) 13.40 Sekrety sąsiadów (3) 14.15 MacGyver (14) 15.15 Diagnoza: Morderstwo (1) 16.15 Gliniarz i prokurator (49) 17.15 Medicopter 117 (6) 18.15 Miodowe lata (10, 11, 12): Ptak na parapecie: Na nowej drodze życia: Karol Krawczyk SA 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (46, 47) 23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (69) 00.00 Tara - film erot., Fr 2006 01.40 STOP Drogówka 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

06.50 Okrasa lamie przepisy 07.20 Makłowicz w podróży 07.50 Zakochaj się w Polsce 08.25 Familiada 08.55 Kolo fortuny 09.35 Taka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów 10.35 Muzeum Polskiej Piosenki 10.50 Święta wojna (294) 11.20 Gwiazdy opolskich kabaretów 11.35 Familiada 12.15 Zycie to kabaret: Kabaret Ani Mru-Mru 14.20 The Wall. Wygraj marzenia 15.20 Kabaretowa mapa Polski 18.25 Okrasa lamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Wojciech Ciejrowski - bosso przez świat 19.55 Święta wojna (295) 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Kabaretowy Klub Dwójki 22.30 Taka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów 23.35 Taka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów

TVP KULTURA

08.00 Teledyski - muzyka klasyczna 08.45 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 09.00 Księga przestrzeni 09.40 Wielki bieg - dramat, Polska 1981 11.30 Kolumbowie (1) 12.40 Kolumbowie (2) 13.40 Studio Kultura - rozmowy 13.55 „Mandarynki i pomarańcze”, czyli wiersze i piosenki Juliana Tuwima - koncert, Pol. 2003 14.55 Hi Way - komedia, Pol. 2006 16.35 Wyrok na Franciszka Kłosa - dramat, Pol. 2000 18.25 Pierścień i róża (5-ost.) 18.50 Przyjaciele wesołego diabła (1) 19.25 Trzeci punkt widzenia 20.00 Informacje kulturalne 20.20 Dureń - dramat, Rosja 2014 22.25 Pod opieką wiecznego słońca - film dokumentalny, Czechy/Rosja/Niem./Łotwa/Korea Płn. 2015 00.25 Dzika namiętność - komedia, USA 1986

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (60) - serial paradok., Pol.
06.00 Ukryta prawda (681) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (150) - serial, Polska
08.00 Szpital (348) - serial paradok., Pol.
09.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (187) - serial fab.-dok., Polska
10.00 Mango - telezakupy
11.35 Przepis na życie (3/13) - serial
12.30 Zakochani po uszy (79/120) - telenowela, Polska, wyk. Michał Meyer
13.00 19+ (159/165) - serial paradok., Pol.
13.30 Ukryta prawda (413) - serial, Pol.
14.30 Sąd rodzinny (151) - serial, Polska
15.30 Szpital (349) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (188) - serial kom., Polska
17.30 Detektyw Monk (4/12) - serial
18.30 Dr House 2 (20/24) - serial obyczajowy, USA
19.30 Zakochani po uszy (80/120) - telenowela, Polska, wyk. Michał Meyer

DRAMAT

20.00 Wróg numer jeden
20.00 Wróg numer jeden - dramat sensacyjny, USA 2012, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Jessica Chastain, Jason Clarke, Reda Kateb, Kyle Chandler
23.20 Drzwi w podłozie - dramat obyczajowy, USA 2004, reż. Tod Williams, wyk. Jeff Bridges, Kim Basinger
01.35 Zagubieni 4 (5/14) - serial, USA
02.40 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAM

15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Na zdrowie 16.30 Ernesto Cofino. Wszyscy mogą być święci - film dok., Arg. 2016 17.00 Po stronie prawdy 17.55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 18.00 Różni Państwo 18.05 Informacje dnia 18.15 Aniolowie niedokończonych 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Przygody Mobilków 19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnego 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Uwolnić Asię Bibi - film dokumentalny, Polska 2015 23.25 Jan Paweł II i cud w Kostaryce - film dokumentalny, Włochy 2014 00.00 Programy powtórkowe

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2892) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Piękno 12.30 Piękno 13.00 Siołki (60) 14.00 Małolaty (32): Zawsze razem 15.00 Zawodowiec amator 15.30 Zawodowiec amator 16.00 Świat według Kiepskich (41, 42): Los, bigos i uroda; Lunatyk 17.00 Gang Olsena nigdy się nie podaje - komedia, Dania 1979 19.15 Acapulco H.E.A.T. (2, 3) 21.15 Świat według Kiepskich (62, 63) 22.15 Gang Olsena daje dyla - komedia, Dania 1981 00.15 Graczykowie (3) 00.55 TV Okazje 01.25 Peep Show (52) 02.00 Siołki (3) 03.00 Pielęgniarki (88) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

09.55 Sensacje XX wieku 10.55 Róża i Jan - film dok., Pol. 1912 12.05 Szary - film dok., Pol. 1990 12.35 Wojenne dziedziny (5) 13.35 Powrót czarnej śmierci - film dok., Wlk. Brytania 2014 14.35 Zejść na ziemię - film dok., Pol. 2012 15.35 As Piasnicky - film dok., Pol. 1990 16.10 Polska i świat z historią w tle 16.30 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.35 Historia Polski: Rząd Polski 1939-1945 (2) - film dok., Pol. 2000 17.50 Wojna Polska 1939. Dzień po dniu 18.20 Przeczytaj mi te historie 18.30 A więc wojna 18.50 Polska Kronika Filmowa 19.10 Stulecie Winnych (4) 20.00 Wojna światów - film dok., USA 2018 21.05 Tajne akta III Rzeczy (1) 22.00 Z widokiem na Warweł 22.35 Most na Renie - dramat, USA 1969 00.40 Wojna Polska 1939. Dzień po dniu

5 WRZEŚNIA CZWARTEK

TVP 1

05.15 Dzieci słońca (2-ost.) - film dok.
06.20 Przysięga (2) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (558) - serial obyczaj., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Zakochaj się w Polsce - mag.
09.10 Ranczo 2 (17) - serial obyczaj., Pol.
10.15 Komisarz Alex (1) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 13 (169) - serial
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.35 To się oplaca - magazyn
12.50 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
13.00 Namorzyny światła Majów - film dokumentalny, Wielka Brytania 2017
14.00 Elif (559) - serial obyczaj., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Okrasa łamie przepisy - magazyn
16.05 Przysięga (3) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?
18.30 Korona Królów - telen. hist., Polska

SERIAL

20.35 Ojciec Mateusz 19 (248)

18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.35 Ojciec Mateusz 19 (248) - serial
21.30 Sprawa dla reportera - magazyn
22.20 Magazyn Śledczy Anity Gargas
22.55 Magazyn kryminalny 997
23.50 Ocaleni - reality show
00.55 Zawiedziona - thriller, USA 2013
02.35 Okupowani (9/10) - serial
03.35 Sprawa dla reportera - magazyn

TVP 2

04.40 Koło fortuny - teleturniej, Polska
05.15 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (82) - serial
06.10 Operacja zdrowie! - magazyn
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (250) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2085) - serial
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska
13.15 Wymarzona miłość (20) - serial
14.05 Nabożeństwo ekumeniczne w 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej - program religijny
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (142) - serial
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Więzień miłości (134) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda, Sport - inf.
18.35 Na sygnale (235) - serial, Polska
19.05 Rodzinka.pl (264) - serial, Polska

KOMEDIA

22.45 Grunt to rodzinka

19.35 Barwy szczęścia (2085) - serial
20.10 Barwy szczęścia (2086) - serial
20.45 Festiwal Muzyki Tanecznej - Kielce 2019 - widowisko, Polska 2019
22.45 Grunt to rodzinka - komedia sensacyjna, Francja 2004
00.30 O mnie się nie martw 10 (12/13)
01.25 Hiszpański temperament - komedia, Hiszpania 2014, wyk. Clara Lago
03.15 Art Noc

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (82)
09.30 Malanowski i partnerzy (83)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (65) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (698) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (259) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (875) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2903) - serial
14.45 Dlaczego ja? (921) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (364) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (354) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2904) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (548) - serial komediowy, Polska

REALITY SHOW

20.05 Nasz nowy dom

20.05 Nasz nowy dom - reality show
21.10 Przyjaciółki (159) - serial, Polska
22.15 Love Island. Wyspa miłości
23.25 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009, reż. Katarzyna Rosłaniec, wyk. Anna Karcmarczyk, Dagmara Krasowska, Izabela Kuna, Artur Barciś, Zuzanna Madejska
01.00 Chirurdzy (187, 188) - serial, USA
03.00 Tajemnice losu - program roz.

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje: Bestwinka, Polskie Ranczo - rozr., Polska 2015
07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Dorota was urządził! - rozr.
12.00 Ukryta prawda (1060) - serial
13.00 Szkoła (712) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (413) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (428) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (713) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (414) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Bolesławiec, Pod Złotym Aniołem - rozr.
18.00 Ukryta prawda (1061) - serial, Pol.
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska
20.10 Doradca smaku - magazyn
20.15 Na Wspólnej (2937) - serial, Pol.
20.55 Milionerzy - teleturniej, Pol. 2019

KOMEDIA

22.35 Killer

21.30 Kuchenne rewolucje: Ostrów Wielkopolski, Best Bar - rozr.
22.35 Killer - komedia sensacyjna, Polska 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Małgorzata Kożuchowska
00.50 Pułapka (1/7) - serial krym., Pol.
01.50 Top Model - reality show, Pol. 2018
03.20 Uwaga! - magazyn, Polska
03.40 NOC Magii - interaktywny program rozrywkowy

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów (5)
07.05 Przygody Kota w Butach (78) - serial animowany, USA
07.35 Dragon Ball Super (111) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (71) - serial krym., Pol.
10.00 Miłość na zakręcie (11) - serial
10.30 Bumerang (11) - serial, Kanada
11.00 Przekięta (40) - telen., Meksyk
12.00 Ekstremalny ranking zwierząt (1): Śmiercionośna broń - serial
13.00 Detektywi w akcji (113) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjanci i Policjanci (562) - serial obyczajowy, Polska
16.00 Sekrety sąsiadów (12) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (13) - serial
17.00 Miodowe lata (63): Metoda X - serial komediowy, Polska
18.00 Septagon (72) - serial krym., Pol.
19.00 Policjanci i Policjanci (563)

PRZYGODOWY

21.40 Park jurajski

20.00 Miłość na zakręcie (12) - serial
20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (316) - serial krym., Polska
21.40 Park jurajski - film przygodowy, USA 1993, reż. Steven Spielberg, wyk. Sam Neill, Laura Dern, Jeff Goldblum, Richard Attenborough
00.15 Śmierć na 1000 sposobów
00.45 Interwencja - mag. reporterów
01.00 Zakończenie programu

TVN SIEDM

05.00 Szkoła (61) - serial paradok., Pol.
06.00 Ukryta prawda (682) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (151) - serial, Polska
08.00 Szpital (349) - serial paradok., Pol.
09.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (188) - serial fab.-dok., Polska
10.00 Mango - telezakupy
11.35 Przepis na życie (4/13) - serial
12.30 Zakochani po uszy (80/120) - telenowela, Polska, wyk. Michał Meyer
13.00 19+ (160/165) - serial, Polska
13.30 Ukryta prawda (414) - serial, Pol.
14.30 Sąd rodzinny (152) - serial, Polska
15.30 Szpital (350) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (189) - serial fab.-dok., Polska
17.30 Detektyw Monk (5/12) - serial
18.30 Dr House 2 (21/24) - serial obyczajowy, USA
19.30 Zakochani po uszy (81/120) - telenowela, Polska, wyk. Michał Meyer

KOMEDIODRAMAT

20.00 Powiedzmy sobie wszystko

20.00 Powiedzmy sobie wszystko - komediiodramat, USA 2014, reż. Shawn Levy, wyk. Jason Bateman, Tina Fey, Jane Fonda, Adam Driver, Rose Byrne
22.15 Opór - dramat wojenny, USA 2008, reż. Edward Zwick, wyk. Daniel Craig
01.15 Zagubieni 4 (6/14) - serial, USA
02.15 Druga strona medalu 2
02.45 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV PULS

06.00 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze 4 (23, 24): Dzieci, Pożegnania 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (199) 09.00 Rodzinny interes (36) 10.00 Zaklinaczka duchów (14, 15) 12.00 Kobra - oddział specjalny (4, 5): Tajni rodzice: Przejazdka 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (18): Vendetta 15.00 Lombard. Życie pod zastaw (9) 16.00 Rodzinny interes (36, 37) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (199, 200) 20.00 Pan i pani Kiler - komedia, USA 2010 22.00 Ricky Bobby - Demon prędkości - komedia, USA 2006 00.20 Brud - komedia, Wlk. Brytania/Niem./Szwecja/Belg./USA 2013 02.20 Zobacz to! Tajemnice medyczne (7) 03.20 Biesiada na cztery pory roku (6, 10-ost.) 04.40 Taki jest świat 4 05.35 Dyżur 2 (14)

PULS 2

11.35 Molanq (7, 8) 11.45 Reksio (24) 12.00 Przygody Bolka i Lolka (58) 12.10 Tomek i Przyjaciele 20 (19) 12.30 Bob Budowniczy 20 (77) 12.50 Strażak Sam 9 (148) 13.00 Blaze i megamaszyny 2 (7) 13.35 Psi Patrol 4 (11) 14.10 Alvin!!! I wiewiórki (22, 23, 24, 25) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (4) 15.35 Jeźdźcy smoków (4) 16.10 Krudowie: U zarania dziejów 2 (7) 16.35 Fineasz i Ferb 4 (13, 14) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru 2 (31, 32) 18.35 Jeźdźcy smoków (5) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (5) 19.30 Nicky, Ricky, Dicky & Dawn (4) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (169) 21.00 Agenci NCIS II (10) 22.00 Zabójcze umysły 4 (68, 69) 23.50 Wstydlive choroby 5 (8)

STOPKŁATKA TV

06.00 Ahmed i Markus - etiuda film., Szwecja 2018 06.10 Złotopolscy (287, 288) 07.15 Plebania (36, 37) 08.20 Szpital Good Karma (4) 09.15 Castle 2 (16) 10.05 Apokalipsa: II wojna światowa 11.10 Postępowanie: historia ludzkości (6) 12.10 Allo, Allo (65, 66, 67) 14.05 Katastrofy w przestworzach (157, 158) 15.55 Sekrety luksusowych hoteli (4) 16.55 Scena śmiechu 17.55 Komisarz Rex 5 (65, 155) Apokalipsa - II wojna światowa 20.00 Wymyk - dramat, Pol. 2011 21.50 Hannibal. Po drugiej stronie maski - thriller, Wlk. Brytania/Czechy/Fr./Wł. 2007 00.10 Ki - dramat, Pol. 2011 02.10 Zakłete rewiry - dramat, Pol./Czechosł. 1975 04.20 Najpiękniejsze fajerwerki ever - film krótkometrażowy, Pol. 2017 04.55 TV okazje

TTV HD

08.00 Made in Maroko 08.45 Express, Pogoda 09.00 Idealna niania 7 09.40 Goglebox. Przed telewizorem 10 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (3) 12.00 Sąd rodzinny (4) 12.55 Mania sprzątania (7) 13.55 Ślub od pierwszego wejścia 14.55 Made in Maroko 15.45 Express, Pogoda 16.00 Uwaga! 16.20 DeFacto 3 - fiesz 16.35 Damy i wiesznicy. Rosja 2 (4) 17.45 Express, Pogoda 18.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (4) 19.05 Goglebox 19.45 Express, Pogoda 20.05 Królowe życia. Po godzinach (2) 20.20 Królowe życia. Greckie wakacje 21.05 Patent na... 21.45 Express, Pogoda 22.00 DeFacto 10 22.30 Orzeł czy reszka? 2 23.30 Nastoletni zabójcy

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buffy, postrach wampirów (19) 08.00 Drużyna A (3) 09.00 Detektywi w akcji (75) 10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (10, 11, 12): Ptak na parapecie. Na nowej drodze życia; Karol Krawczyk SA 13.40 Sekrety sąsiadów (4) 14.15 MacGyver (5) 15.15 Diagona: Morderstwo (2) 16.15 Gliniarz i prokurator (50) 17.15 Medicopter 117 (62) 18.15 Miodowe lata (13): Przed pierwszą gwiazdką 18.50 Miodowe lata (14): Niespodzianka urodzinowa 19.25 Miodowe lata (15): Awans 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (48) 22.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (49) 22.55 Świt żywych trupów - horror, USA 2004 01.00 Zakończenie programu

TV TRWAM

13.55 Albert Schweitzer - film biograf., Niem./RPA 2009 15.45 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat 16.35 Porady medyczne bonifratrów 17.00 Modlitwa w intencji rodzin i obrony życia poczętego w Sanktuarium Św. Józefa w Kaliszu 19.25 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 19.30 Super Księga (20) 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Przyroda i ludzie 22.30 Z wędką nad wodę w Polskę i świat 23.00 Apokryfy - film dok., Fr. 2017 23.50 100 cudownych miejsc na świecie

TVP INFO

07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła ósma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziesiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.44 Widziane z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Fiesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.50 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja (8) 07.25 Wehikuł czasu 07.40 Wspaniały świat wędkarskich przygód (12, 13, 14) 09.20 Tajemnice Jezusa - film dok., Wlk. Brytania/USA 2014 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (8) 11.50 Stacja Australia (2) 12.55 Poradki inżynierów (6) 13.45 Gwiazdy lombardu 14.40 Dwa 8 15.35 Poszukiwacze fortuny (7) 16.35 Stacja Australia (3) 17.35 Fabryka jedzenia (12) 17.55 Wojny magazynowe 18.50 Starożytni kosmici (9) 19.45 Gwiazdy lombardu 20.55 Elektryczni (7, 8) 21.50 Poszukiwacze fortuny (8) 22.50 Największe wynalazki starożytności (2) 23.50 Krwawa historia Europy (5) 00.40 Rod lupą 02.00 Lista Fokusa 02.40 Lista Fokusa

TVP 3

10.10 Jedź bezpiecznie 10.25 Pogoda 10.30 Co niesie dzień 10.45 Rączka gotuje 11.20 Czarna perła (62) 12.10 Antenne remanenty 12.30 Program lokalny 13.00 Kryminalna siódemka 13.15 Co niesie dzień 13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem (96) 16.00 lelekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionalny - tematy dnia 17.00 Astronarium 17.30 Program lokalny 20.00 Wojenne dziewczyny 2 (25) 21.00 Program lokalny 21.35 Iwój wybór 22.00 Dziennik regionalny 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

TVP POLONIA

07.15 Pytanie na śniadanie 11.00 Polonia 24 11.20 Rozmowa z Polonią 11.35 Halo Polonia 12.25 Wiadomości 12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Kierunek Zachód 13.10 Barwy szczęścia (2039) 13.45 Miłość nad rozlewiskiem (12) 14.40 Za marzenia 2 (1) 15.30 Pod Tatrami 15.45 Wiadomości 15.55 Rodzinka.pl (262) 16.25 Wschód 16.55 Niezmierny 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Wojna i pamięć 18.25 Racja stanu 18.55 Barwy szczęścia (2039) 19.25 Włoteka 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości 20.35 Sport 20.45 PiłBull (9) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa z Polonią 22.20 Halo Polonia 23.10 Focus on Poland 23.30 Patron pojednania - film dok.

TVP ROZRYWKA

06.20 Podróże z historią (36) 06.55 Okrasa łamie przepisy 07.25 Makłowicz w podróży 07.55 Zakochaj się w Polsce 08.35 Familiada 09.05 Koło fortuny 09.40 Jaka to robota, czyli kabaretowy przegląd lawodów 10.35 Muzeum Polskiej Prosenki 10.45 Muzeum Polskiej Piosenki 10.55 Święta wojna (295) 11.35 Familiada 12.10 Życie to kabare 14.05 KabareTOP Story 14.25 The Wall. Wygraj marzenia 15.25 Kabaretowa mapa Polski 18.25 Okrasa łamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Wojciech Cejrowski - bosso przez świat 19.55 Święta wojna (296) 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Kabaretowy Klub Dwójki 22.30 Kabaret za kulisami 23.35 Dzięki Bogu już weekend

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2893) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Polskie działy 12.30 Polskie działy 13.00 Siołki (1) 14.00 Malcolm (33): Polonista 15.00 Na rybie: Jętko 15.30 Na rybie: Słupsk 16.00 Świat według Kiepskich (43, 44): Labudubuda; M jak Marian 17.00 Gang Olsena daje dyla - komedia, Dania 1981 19.00 Świat według Kiepskich (23): Gumowy interes 19.25 Acapulco H.E.A.T. (3) 20.25 Acapulco H.E.A.T. (4) 21.25 Świat według Kiepskich (64): Rybny targ 22.00 Świat według Kiepskich (65): Sandały ojca Gaudentego 22.30 Gang Olsena: Paryski plan - komedia, Dania 1981 00.40 TV Okazje

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Piłka nożna: Liga holenderska 07.00 Sport fiesz 07.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Sparta Rotterdam - AFC Ajax 08.00 Sport fiesz 08.07 Piłka nożna: Liga czeska 09.00 Sport fiesz 09.07 Piłka nożna: Liga czeska 10.00 Sport fiesz 10.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 11.00 Sport fiesz 11.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 12.00 Sport fiesz 12.07 Piłka nożna: Liga włoska - Juventus FC - SSC Napoli 14.00 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Willem II - Feyenoord 16.10 Siatkówka kobiet: ME 2019 17.30 Konferencja prasowa reprezentacji Polski w piłce nożnej 18.00 Hokej: Liga Mistrzów - mecz: HPK Hämeenlinnan - HC Pilsen 20.35 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Izrael - Macedonia 22.50 Piłka nożna: Eliminacje ME 01.00 Sporty walki

EUROSPORT 1

06.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 07.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 08.30 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 09.30 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 10.35 Kolarstwo: Vuelta a Espana 12.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 13.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 14.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 15.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 17.45 Vuelta extra 18.00 Wiadomości 18.05 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 20.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - mecz półfinałowy gry podwójnej kobiet 22.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - mecz ćwierćfinałowy gry pojedynczej mężczyzn 22.35 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - mecz ćwierćfinałowy gry pojedynczej kobiet 23.35 Tenis:

TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.05 Koszykówka mężczyzn: MŚ - Chiny 2019 07.55 Droga do Euro 2020 09.25 Kolarstwo górskie: Mistrzostwa świata - Mont-Sainte-Anne 2019 09.50 Koszykówka mężczyzn: MŚ - Chiny 2019 11.50 Pełnosprawni 12.15 Tech TV 12.50 Legia TV 13.20 Koszykówka mężczyzn: MŚ - Chiny 2019 - mecz fazy grupowej: Litwa - Australia 15.25 Koszykówka mężczyzn: MŚ - Chiny 2019 - podsumowanie meczów Polaków w fazie grupowej 16.10 Lekkoatletyka: Mityng IAAF w Zagrzebiu 18.05 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 20.00 Piłka nożna: Eliminacje ME - przed meczem: Słowenia - Polska 22.00 Sportowy wieczór 22.45 Koszykówka mężczyzn: MŚ - Chiny 2019 00.35 Piłka nożna: ME U-21 - Włochy i San Marino 2019

POLSAT SPORT

06.00 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: OKS Stomil Olsztyn - Zagłębie Sosnowiec 08.30 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: Radomsk Radom - Sandecja Nowy Sacz 11.00 KOTV Weekly - mag. bokserki 11.30 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 14.00 Piłka nożna: Magazyn Fortuna 1. ligi - mag. piłkarski 15.30 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 17.50 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Armenia - Włochy 20.35 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Rumunia - Hiszpania 22.55 Sporty walki: UFC 242: Khabib vs. Poirier - odcinanie 23.30 Piłka nożna: Eliminacje ME - magazyn 00.25 Sporty walki: KSW 50 News - program inf. 00.30 Boks: Gala w Legionowie - waga półciężka: Michał Ciesiak - Youri Kalenga

TVP KULTURA

08.00 Teledyski - muzyka klasyczna 08.30 Informacje kulturalne 08.45 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 09.05 20-lecie Akademii Filmowej w Zwierzycu 09.35 Wyrok na Franciszka Kłosa - dramat, Pol. 2000 11.30 Kolumbowie (3) 12.40 Kolumbowie (4) 13.50 Studio Kultura - rozmowa 14.05 Taśmy kultury 14.15 Taśmy kultury 14.35 Fachowiec - film obyczaj., Pol. 1983 16.35 Chce się żyć - dramat, Pol. 2013 18.35 Przyjaciele wesolego diabła (2) 19.10 Przyjaciele wesolego diabła (3) 19.45 Kolo plóra 20.20 Teatr Telewizji. Teatr Sensacji: Sławka większa niż życie. Człowiek, który stracił pamięć - spektakl teatralny, Pol. 1966 21.35 Czwartkowy Klub filmowy 21.45 Winda na szafot - thriller, Fr. 1958 23.25 Scena klasyczna - koncert, Pol.

TVP HISTORIA

09.25 Rząd Polski 1939-1945 (2) - film dok., Pol. 2000 10.30 Sensacje XX wieku 11.30 Z widokiem na Wawel 12.00 Major - film dok., Pol. 2004 12.35 Wojenne dziewczyny (8-ost.) 13.25 Pienienna sztuka przetrwania (8-ost.) 14.20 Dawne swiaty (1) 15.25 Wojna Świątów - film dok., USA 2018 16.25 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.35 Historia Polski: Rząd Polski 1939-1945 (3) - film dok., Pol. 2000 17.50 Wojna Polska 1939. Dzień po dniu 18.20 Taśmy bezpieki (81) 18.45 Polska Kronika Filmowa 19.05 Stulecie Winnych (5) 19.

6 WRZEŚNIA
PIĄTEK

TVP 1

05.20 Namorzyny świata Majów - film dok.
06.20 Przysięga (3) - telenowela, Turcja
07.10 Elif (559) - serial obyczaj., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Zakochaj się w Polsce - mag.
09.15 Ranczo 2 (18) - serial obyczaj., Pol.
10.15 Komisarz Alex (2) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 13 (170) - serial
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.35 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.55 Zatopiony las - film dok., Francja 2016
14.00 Elif (560) - serial obyczaj., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Okrasa lamie przepisy - magazyn
16.05 Przysięga (4) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?
18.30 Korona królów - taka historia... (39)
18.55 Jeden z dziesięciu - wielki final

SPORT

20.35 Piłka nożna: Eliminacje ME

19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.30 Piłka nożna - studio
20.35 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Słowenia - Polska
23.00 Gra z fortuną - dramat obyczajowy, USA 1996, reż. Bethany Rooney
00.40 Autostopem po śmierć thriller, Wielka Brytania/Francja 2015
02.25 Zawiedziona - thriller USA 2013
04.05 Ocaleni - reality show

TV PULS

06.00 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze 4 (24); Pozegnania 07.00 Kobra - oddział specjalny (5) 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (200) 09.00 Rodzinny interes (37) 10.00 Zaklinaczka duchów (15, 16) 12.00 Kobra - oddział specjalny (5, 6) 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (19) 15.00 Lombard. Życie pod zastaw (10) 16.00 Rodzinny interes (37, 38) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (200, 201) 20.00 Street Fighter: Legenda Chun-Li - film sensac., Kanada/Indie/USA/Jap. 2009 21.55 Sędzia Dredd - film SF, USA 1995 23.55 Uciec, ale dokąd? - film sensac., USA 1993 01.50 Zobacz to!: Tajemnice medyczne (8) 02.45 Dyżur 2 (23) 03.25 Na jedwabnym szlaku (1, 2) 04.10 Z archiwum policji (9) 04.55 Dyżur 2 (15, 17)

TVP INFO

07.15 Serwis Info 07.20 Wstaje dzień 07.30 Serwis Info 07.33 Wstaje dzień 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Serwis Info 08.10 Minęła osma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziesiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.30 Co co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.43 Widziane z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Forum 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Sparta Rotterdam - AFC Ajax 07.00 Sport flesz 07.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Sparta Rotterdam - AFC Ajax 08.00 Sport flesz 08.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 09.00 Sport flesz 09.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 10.00 Sport flesz 10.07 Piłka nożna: Liga włoska - Juventus FC - SSC Napoli 11.00 Sport flesz 11.07 Piłka nożna: Liga włoska - Juventus FC - SSC Napoli 12.00 Sport flesz 12.07 Siatkówka kobiet: ME 2019 14.00 Piłka nożna: Eliminacje ME 16.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 18.00 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Izrael - Macedonia 19.30 Hokej: Liga Mistrzów - mecz: Adler Mannheim - GKS Tychy 22.50 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Austria - Lotwa 01.00 Piłka nożna: Eliminacje ME

TVP 2

04.40 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
05.15 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (83) - serial
06.10 Mistrzowie: Wojciech Fortuna
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (251): Estetycznie i higienicznie - serial kom., Polska
11.55 Barwy szczęścia (2086) - serial
12.30 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
13.15 Wymarzona miłość (21) - serial
14.00 Coś dla ciebie - magazyn
14.30 Operacja zdrowie!: Nowoczesna stomatologia - mag. medyczny
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (143) - serial
16.00 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Więzień miłości (131) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda, Sport - inf.
18.40 Na sygnale (236) - serial, Polska

SENSACYJNY

20.45 Incydent

19.05 Rodzinka.pl (265) - serial, Polska
19.35 Barwy szczęścia (2086) - serial
20.10 Barwy szczęścia (2087) - serial
20.45 Incydent - film sensac., USA 1997
22.30 lato, muzyka, zabawa
01.25 Gambit, czyli jak ograć króla - komedia kryminalna, USA 2012
02.55 Grunt to rodzinka - komedia sensacyjna, Francja 2004
04.30 Zakończenie programu

PULS 2

12.00 Przygody Bolka i Lolka (59) 12.10 Tomek i Przyjaciele 20 (20) 12.30 Bob Budowniczy 20 (78) 12.50 Strażak Sam 9 (149) 13.00 Blaze i megamaszynny 2 (8) 13.35 Psi Patrol 4 (12) 14.10 Alvin!!! I wiewiórki (25, 26, 27, 28) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (5) 15.35 Jeźdźcy smoków (5) 16.10 Krudowie: U zarania dziejów 2 (8) 16.35 Fineasz i Ferb 4 (14, 15) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru 2 (32, 33) 18.35 Jeźdźcy smoków (6) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (6) 19.30 Niccy, Ricky, Dicky & Dawn (5) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (170, 171) 21.55 Puls lata 22.00 Wielka zabawa TV Puls w Dolinie Charlotty 23.00 Wielka zabawa TV Puls w Mragowie 01.00 Nagie randki 3

FOKUS TV

06.00 Wehikul czasu 06.05 Redakcja: Dział Śledczy (1) 07.20 Wehikul czasu 07.40 Wspaniały świat wędkarskich przygód (15, 16, 17) 09.20 Największe wynalazki starożytności (2) 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (9) 11.50 Stacja Australia (3) 12.55 Porażki inżynierów (7) 13.45 Gwiazdy lombardu 14.40 Drwale 8 15.35 Poszukiwacze fortuny (8) 16.35 Stacja Australia (4) 17.35 Fabryka jedzenia (13) 18.10 Gwiazdy lombardu 19.15 Gwiazdy lombardu 9 21.50 Poszukiwacze fortuny 22.50 Miłość i seks w Indiach - film dok., Fr. 2018 23.50 Krwawa historia Europy (6) 00.55 Pod lupą 02.00 Lista Fokusa 02.35 Lista Fokusa 03.00 OSR. Na ratunek! (6) 03.55 Wspaniały świat wędkarskich przygód (22)

EUROSPORT 1

06.10 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 07.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana 08.35 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 10.00 Tenis stołowy: Drużynowe ME - Nantes 2019 13.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 13.15 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 14.05 Siatkówka kobiet: ME 2019 14.15 Kolarstwo: Vuelta a Espana 15.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana - 13. etap: Bilbao - Los Machucos 17.45 Vuelta extra 18.00 Wiadomości 18.05 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 20.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 21.40 Wiadomości 21.45 Game Schett and Mats 22.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - mecz półfinałowy gry pojedynczej mężczyzn 01.00 Game Schett and Mats

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn rozdział (83) - serial
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (84)
09.30 Malanowski i partnerzy (85)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (66) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (699) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (260) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (876) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2904) - serial obyczajowy, Polska
14.45 Dlaczego ja? (922) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (365) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (355) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2905) - serial obyczajowy, Polska
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.

ANIMOWANY

20.00 Kraina lodu

19.30 Świat według Kiepskich (549)
20.00 Kraina lodu - film animowany, USA 2013, reż. Chris Buck, Jennifer Lee
22.15 Love Island. Wyspa miłości - reality show, Polska 2019
23.20 Geneza planety małp - film SF, USA 2011, reż. Rupert Wyatt, wyk. James Franco, John Lithgow, Andy Serkis, Freida Pinto, Tom Felton
01.40 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKŁATKA TV

06.00 Złotopolscy (288, 289) 07.05 Plebania (38, 39) 08.05 Komedia małżeńską - komedia, Pol. 1993 10.05 Apokalipsa: II wojna światowa: Pogrom 11.15 Postę: historia ludzkości (7): Eksploracja 12.20 Allo, Allo (67, 68, 69): Beczka pełna lotników: Zatrzymani: Łódźarka 14.10 Katastrofy w przestworzach (159, 160) 16.05 Lombard Chicago: Wszystko pod zastaw (1) 16.35 Wojny kontenerowe (1) 17.00 Scena Śmiechu 18.05 Sherlock (1): Studium w róz 20.00 Myśl jak facet - komedia, USA 2012 22.40 Cube - horror, Kanada 1997 00.20 Opowieść podręcznej (1) 01.30 Opowieść podręcznej (2) 02.35 Bikini blue - dramat, Pol. 2017 04.05 Scena śmiechu 05.00 Scena śmiechu 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

10.55 Pogoda 11.00 Wiedź i mądrze jedź 11.20 Czarna perla (63) 12.10 Antenowe rementy 12.30 Program lokalny 13.00 Kryminalna siódemka 13.15 Co niesie dzień 13.35 Agrobiznes 13.45 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniale stulecie: Sultanka Kösem (97) 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Świat wyścigów konnych 17.30 Program lokalny 20.00 Wojenne dziewczyny 2 (26) 21.00 Program lokalny 21.30 Tygodnik polityczny 21.50 Sport 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.00 Kolarstwo górskie: Mistrzostwa świata - Mont Sainte-Anne 2019 - cross mężczyzn 07.40 Lekkoatletyka: IAAF ISTAF Meeting w Berlinie 09.30 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - mecz 2. fazy grupowej 12.25 Ring TVP Sport 13.30 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - mecz 2. fazy grupowej 16.15 Piłka nożna: Eliminacje ME - przed meczem: Słowenia - Polska 17.15 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Polska - Izrael 19.30 Piłka nożna: Eliminacje ME - studio 20.35 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Słowenia - Polska 23.30 Sportowy wieczór 00.15 Koszykówka mężczyzn: MS - Chiny 2019 - mecz 2. fazy grupowej 02.05 Sporty walki: ONE Championship - Immortal Triumph w Wietnamie 04.50 Boks

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje: Borowo, Sielawka - program rozr., Pol. 2015
07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Dorota was urządził! - rozr.
11.30 Dorota was urządził! - rozr.
12.00 Ukryta prawda (1061) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (713) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (414) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (429) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (714) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (415) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Rzeszów, U'Bares - program rozr., Pol. 2015
18.00 Ukryta prawda (1062) - serial
19.00 Fakty
19.25 Sport
19.35 Pogoda
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska

PRZYGDOWY

20.00 Harry Potter i Zakon Feniksa

20.00 Harry Potter i Zakon Feniksa - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2007, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Ralph Fiennes, Gary Oldman
22.55 Czerwony smok - thriller USA/Niemcy 2002, reż. Brett Ratner
01.25 Kuba Wojewódzki - talk-show
02.30 Uwaga! - magazyn, Polska
02.50 NOC Magii

TTV HD

08.00 Made in Maroko 08.45 Express, Pogoda 09.05 Usterka 12 (1) 09.35 Gogglebox. Przed telewizorem 8 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (4) 12.00 Sąd rodzinny (5) 13.00 Mania sprzątania (8-ost.) 14.00 Ślub od pierwszego wejrzenia 14.55 Made in Maroko 15.45 Express, Pogoda 16.05 Uwaga! 16.25 Defacto 3 - flesz 16.35 Rodzinny gallingatias 17.45 Express, Pogoda 18.00 Damsy i wieśniaczki. Za granicą 2 (2) 19.05 10 zadań specjalnych Michela Morana 3 19.45 Express, Pogoda 20.00 Gogglebox. Przed telewizorem 3 20.45 Gogglebox. Przed telewizorem 9 21.45 Express, Pogoda 22.00 Usterka 9 (12-ost.) 22.30 Królowe życia 7 (1) 23.15 Królowe życia 3 (1)

TVP POLONIA

12.50 Wilnoteka 13.10 Na sygnale (24) 13.45 Miłość nad rozlewiskiem (13-ost.) 14.40 Festiwal Muzyki Tanecznej - Kielce 2019 - widowisko, Polska 2019 15.35 Z pamięci 15.45 Wiadomości 15.55 Rodzinka.pl 16.30 Baw się słowami 16.40 Baw się słowami 16.55 Domisie 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Iaka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów 18.55 Wszystko przed nami (36) 19.25 Magazyn z Ameryki 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Ratownicy (13-ost.) 21.45 Polonia 24 22.05 Halo Polonia 22.45 Wolny ekran 23.00 Z pamięci 23.10 Focus on Poland 23.30 Laskowik & Malicki

POLSAT SPORT

06.00 KOTV Weekly - mag. bokserski 06.30 Piłka nożna: Eliminacje ME 09.00 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 11.30 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy - mecz: Armenia - Włochy 13.30 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy - mecz: Rumunia - Hiszpania 15.30 Siatkówka kobiet: ME 2019 - mecz ćwierćfinałowy 18.00 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy - studio 20.35 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy - mecz: Słowenia - Polska 22.45 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy - studio 23.30 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy - mecz: Izrael - Szwajc. / Hol. 2017 22.05 Świat w piosenkę (2) 22.55 Gry uliczne - film sensac., Pol. 1996 00.45 Informacje kulturalne 01.15 Winda na szafel - thriller, Francja 1958

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów (6)
07.05 Szczeniaki zwany Scooby-Doo (1)
07.35 Dragon Ball Super (112) - serial, Polska
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (72) - serial krym., Pol.
10.00 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (14) - serial
10.30 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (1) - serial
11.00 Przekięta (41) - telen., Meksyk
12.00 Ekstremalny ranking zwierząt (2): Jad - serial dok., Nowa Zel.
13.00 Detektywi w akcji (114) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (563)
16.00 Sekrety sąsiadów (13) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (14) - serial
17.00 Miodowe lata (64): Ubezpieczenie na życie - serial kom., Polska
18.00 Septagon (70) - serial krym., Pol.
19.00 Policjantki i Policjanci (564)

ROZRYWKA

20.00 Gwiazdy Kabaretu

20.00 Gwiazdy Kabaretu - program rozr.
21.00 Nasza klasa - rozr., Polska 2019
22.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (313) - serial krym., Polska
23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (314) - serial krym., Polska
00.00 Szósty zmysł - thriller USA 1999
02.15 Śmierć na 1000 sposobów (9)
02.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buffy, postrach wampirów (20) 08.00 Drużyna A (4) 09.00 Gwiazdy Kabaretu 10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (13, 14, 15): Przed pierwszą gwiazdką: Niespodzianka urodzinowa; Awans 13.40 Sekrety sąsiadów (5) 14.15 MacGyver (16) 15.15 Diagnosta: Morderstwo (3) 16.15 Gliniarz i prokurator (51) 17.15 Medicopter 117 (63) 18.15 Miodowe lata (16, 17, 18): Sierżant Rokus; Pieskie życie; Lewa fors 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (65, 66) 22.55 Kłątwa Jessabelle - horror, USA 2014 00.50 STOP Drogówka 01.50 Benny Hill 02.25 SuperLudzie Extra 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

06.15 Podróże z historią (37) 06.50 Okrasa lamie przepisy 07.20 Makłowicz w podróży 07.50 Zakochaj się w Polsce 08.20 Muzeum Polskiej Piosenki 08.35 Familiada 09.05 Kolo fortuny 09.45 Kabaret za kulisami 10.40 Muzeum Polskiej Piosenki 10.55 Święta wojna (296) 11.25 Kabaret TOP Story 11.40 familiada 12.15 Życie to kabaret 14.20 The Wall. Wygraj marzenia 15.15 Kabaretowa mapa Polski: 17. Mazurka Noc Kabaretowa. Mragowo 2015 18.20 Okrasa lamie przepisy 18.50 Makłowicz w podróży 19.25 Wojciech Cejrowski - bosso przez świat 19.55 Święta wojna (297) 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Postaw na milion 22.35 Hity kabaretu 23.50 Dzieki Bogu już weekend

TVP KULTURA

08.00 Teledyski - muzyka klasyczna 08.45 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 08.55 Dziką muzyką 09.35 Chce się żyć - dramat, Pol. 2013 11.30 Kolumbowie (5-ost.) 12.40 Dom (1) 14.10 Studio Kultura - rozmowy 14.25 Europejski koncert 2017 from Paphos - koncert, Cypr 2017 16.05 Nauka - film dok., Pol. 2016 16.35 Mareszku, podaj mi piórno! - komedia, Czechosł. 1976 18.10 Przyjaciele wesołego diabła (4) 18.45 Przyjaciele wesołego diabła (5-ost.) 19.15 Kronos 20.00 Informacje kulturalne 20.20 Wieczór kinomana 20.25 Twój Vincent - film anim., USA/Pol./Wlk. Brytania/Szwajc./Hol. 2017 22.05 Świat w piosenkę (2) 22.55 Gry uliczne - film sensac., Pol. 1996 00.45 Informacje kulturalne 01.15 Winda na szafel - thriller, Francja 1958

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (62) - serial paradok., Pol.
06.00 Ukryta prawda (683) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (152) - serial, Polska
08.00 Szpital (350) - serial paradok., Pol.
09.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (189) - serial fab.-dok., Polska
10.00 Mango - telezakupy
11.35 Przepis na życie (5/13) - serial
12.30 Zakochani po uszy (81/120) - telenowela, Polska, wyk. Michał Meyer
13.00 19+ (161/165) - serial paradok., Pol.
13.30 Ukryta prawda (415) - serial, Pol.
14.30 Sąd rodzinny (153) - serial, Polska
15.30 Szpital (351) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (190) - serial fab.-dok., Polska
17.30 Detektyw Monk (6/12) - serial
18.30 Dwóch i pół (1/16) - serial, USA
19.00 Kuchenne rewolucje 5: Brzeg, restauracja Kapitan Nemo - program rozrywkowy

KOMEDIA

20.00 Dziewczyna mojego kumpla

20.00 Dziewczyna mojego kumpla - komedia romantyczna, USA 2008, reż. Howard Deutch, wyk. Dane Cook, Kate Hudson, Alec Baldwin, Jason Biggs, Dora Baird
22.15 Dziedzictwo Bourne'a - film sensacyjny, USA 2012, reż. Tony Gilroy
01.00 Zagubieni 4 (7, 8/14) - serial, USA
03.00 NOC Magii
05.25 Zakończenie programu

TV TRWAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Siódmy sakrament 16.35 Świat na wyciągnięcie ręki 17.00 Łata - katolik nie jest mięczakiem 17.30 Okiem kamery 17.55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 18.00 Anioł Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Westerplatte młodych 18.55 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 19.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 19.30 Opowieści Theo (6) 19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 21.00 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Ziemia Obiecana (49) 22.50 Święty Paweł i Pierwsza kościoły - film dok., USA 2003 23.40 Chingola - film dok.

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 IV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2894) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Zawodowiec amator 12.30 Zawodowiec amator 13.00 Siołki (2): Instruktor fitness 14.00 Malolaty (34): Sponsor 15.00 Urlop Polaka 15.50 Urlop Polaka 16.00 Świat według Kiepskich (45, 46) 17.00 Gang Olsena: Paryski plan - komedia, Dania 1981 19.15 Acapulco H.E.A.T. (4, 5) 21.15 Świat według Kiepskich (66, 67) 22.15 Gang Olsena: Ostatnia misja - komedia, Dania 1998 00.25 Zameldowani (6) 00.55 TV Okazje 01.25 Peep Show (53) 02.00 Siołki (4) 03.00 Pielęgniarki (89) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

13.10 Transsyberyjska wyprawa Joanny Lumley (1) - film dok., Wlk. Brytania 2015
14.25 Latająca maszyna amerykańskich konfederatów - film dok., USA 2011 15.25 Pierwsi Amerykanie: Naia - film dok., USA 2018 16.25 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.35 Historia Polski: Polskie Termy - film dok., Pol. 2009 17.25 Ex Libris 17.50 Wojna Polska 1939. Dzień po dniu 18.15 A więc wojna 18.25 Polska Kronika Filmowa 18.45 Stulecie Wirnych (6) 19.40 Astronomia niepodległa - 100 lat polskiej astronomii (1) 20.15 Marzyciele 20.40 A więc wojna 21.00 Druga wojna światowa - nieznaną historię (1) 22.00 W pół do Trzeciej RP. Prawda czasu i prawda ekranu 22.35 Szerokie tory 23.15 Rozbite marzenia. 1918-1939 (1) 00.15 Wojna Polska 1939. Dzień po dniu

8 WRZEŚNIA NIEDZIELA

TVP 1

05.15 Klan (3506, 3507) telenowela... 06.05 Słownik polsko@polski... 06.35 wojsko-polskie.pl - cykl rep...

TVP 2

04.35 Słowo na niedzielę: Moja strategia - program religijny... 04.45 Barwy szczęścia (2085-2087)...

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018... 05.40 Teledzięk TV Okazje - magazyn...

TVN

04.50 Uwaga! magazyn, Polska... 05.15 Mango - teledzięk...

TV 4

06.00 Ekstremalny ranking zwierząt (2): Jad - serial dok. Nowa Zel...

TVN SIEDM

05.20 Mango teledzięk... 07.25 Niezapomniane lata 90. (2/10): Muzyka - serial dok. Polska...

KOMEDIA

22.15 Listy do Julii... 18.30 Dziewczyny ze Lwowa 3 (39)...

KOMEDIA

21.55 Gambit, czyli jak ograć króla... 20.05 The Wall. Wygraj marzenia...

ROZRYWKA

20.05 Kabaret na żywo... 23.20 Gliniarz z Beverly Hills - komedia...

SENSACYJNY

22.35 Szybcy i wściekci 6... 21.30 39 i pół tygodnia (1/10) - serial...

SENSACYJNY

20.00 Krwawy sport... 22.00 Gabinet numer 5 (1) - serial...

SENSACYJNY

20.00 Batman: Początek... 20.00 Batman: Początek - film sensacyjny...

TV PULS

05.45 Tajemnice medyczne (10, 11): Czujna naczelnica/Wbrew wszelkim przeciwnościom...

PULS 2

05.30 Królowie aukcji 3 (21, 22)... 06.20 Wojciech Ciejrowski Bosó - Karaliby (7). Odcinek specjalny...

STOPKŁATKA TV

06.00 Scena śmiechu 07.00 Scena śmiechu... 07.55 Komisarz Rex 5 (71)...

TTV HD

07.40 Od zera do milionera... 08.10 Patent na... 08.45 Express, Pogoda...

TV 6

06.00 Benny Hill 06.35 Columbo (1) 08.35 Galileo...

TV TRWAM

14.15 Filmowe życiorysy: Wichura. Zielony Trójkat - film dok... 15.20 Święty na każdy dzień...

TVP INFO

05.55 Powitanie - Poranek: Serwis Info 05.59 Serwis Info, Pogoda Info 09.50 Wroniczka...

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.15 Dzikie park Yellowstone (2) - film dok... 07.05 Wehikuł czasu...

TVP 3

06.30 Świat wyścigów konnych 07.05 Rolnik szuka żony... 08.00 Rok w ogrodzie...

TVP POLONIA

12.00 Aniol Pański 12.15 Między ziemią a niebem... 12.45 Spotkanie ze świętym...

TVP ROZRYWKA

06.15 Rozrywka retro 07.15 Zakochaj się w Polsce... 07.45 Big Music Quiz...

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Ewa gotuje...

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Hokej: Liga Mistrzów 07.00 Sport fiesz 07.07 Hokej: Liga Mistrzów...

EUROSPORT 1

06.30 Jeździectwo: Global Champions Tour w Rzymie... 07.30 Kolarstwo: Tour of Britain...

TVP SPORT

05.35 Sportowy wieczór 06.10 Strongman: Liga Mistrzów 2019 - Holandia... 07.15 Piłka nożna...

POLSAT SPORT

06.00 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Europy... mecz: Anglia - Bułgaria...

TVP KULTURA

08.25 Angielskie śniadanie: Pan ucha: miłorodzie? (1) 09.25 Od ucha do ucha: Niezapomniani Leonard Bernstein...

TVP HISTORIA

09.10 Awanturni o Basję (3) 09.45 Awanturni o Basję (4) 10.20 Okrasa łamie przepisy...

Rykoszetem

Dym unoszący się nad stadionem Gryfa po chuligańskich wybuchach pseudokibiców powoli opada. Niechlubne wydarzenia podczas sierpniowego meczu, inauguracyjnego udziału drużyny z Gryfowa Śląskiego w rozgrywkach IV ligi piłkarskiej, zniszczył atmosferę sportowego święta. Kolejną falę zaskakującego oburzenia, której echa wciąż jeszcze rozbrzmiewają, wywołała relacja z feralnego meczu w Gryfowie, potępiająca naganne zachowanie sprawców stadionowej zadymy, oraz kary nałożone na winnych i klub. Określanie ich mianem pseudokibiców i chuliganów dotknięci poczuli się autorzy nielegalnej, stadionowej oprawy meczu, którzy najwyraźniej nie rozumieją sytuacji, jaką sami stworzyli. Przyczyny ich postawy częściowo można jednak zrozumieć, wszak odpalając race, uczestniczą w widowiskowym procederze, wprawdzie nielegalnym, ale cieszącym się cichą akceptacją środowiska piłkarskiego. Podobnie, jak i pozostałe elementy kibolskiej kultury stadionowej, opierającej się na raczej mało finezyjnych gestach a często agresywnych, i wulgarnych zachowaniach, wywołanych zupełnie niesportowymi emocjami wybuchającymi wokół boisk.

Dziwię się natomiast prezesowi Gryfa, który za zbyt surowe uważa sankcje nałożone na klub przez Dolnośląski Związek Piłki Nożnej w związku z niestawnymi wyczynami kiboli podczas feralnego meczu. Tysiąc złotych kary finansowej i trzy mecze bez publiczności na trybunach to niezbyt „drastyczne” konsekwencje. Dobrze, jeśli okażą się bolesne, bo taka jest idea kar. I tylko dotkliwe kary mogą działać wychowawczo.

Przyznanie się do winy, przeprosiny i dobrowolne poddanie karze przez sprawców wykroczeń oraz zakaz stadionowy dla przestępcy, który rzucał butelkami w sędziego i interweniujących policjantów nie zafawiają sprawę. Tym bardziej, że to kary indywidualne, przypisane konkretnym osobom, będące oczywistymi sankcjami za w pełni świadome złamanie przepisów obowiązującego prawa. Słusznie zlagodzonimi pomoczącową postawą sprawców wykroczeń, którzy odpokutować mają za swoje czyny podczas dozorowanych prac społecznych. Kara dla klubu wynikająca z dopuszczenia do naruszenia przepisów stadionowych to zupełnie inna sprawa, o dodatkowym znaczeniu i ewentualnej sile sprawczej. Jej ewentualne warunki zagrodzenie, o które zabiegają klubowi działacze, może mieć sens. Choć ciężar gatunkowy stadionowego zajścia w Gryfowie wcale sensu owego nie uzasadnia. Pytanie, co stanie się w przypadku ewentualnej recydywy, do której skłaniać mogą zbyt łagodne konsekwencje niebezpiecznych zdarzeń? Działacze klubowi obawiają się, że trzy mecze przerwy w dostępie do piłkarskich widowisk z udziałem ich drużyny mogą zniechęcić publiczność do przychodzenia na stadion. Jeśli zawodnicy Gryfa są w stanie dostarczyć kibicom prawdziwych emocji sportowych - nie ma obaw. Fani drużyny będą nadal przychodzić na mecze, także po wymuszonej przerwie. Zastanawiam się tylko, czy ktokolwiek choć przez chwilę pomyślał o tych, którzy na piłkarskie mecze nie przychodzą bądź przychodzą nie będą ze względu na brak poczucia bezpieczeństwa na stadionie i dyskomfort zdrowego kibicowania w chuligańskim towarzystwie?

Daniel Antosik

Optymizm w męskim i koniec w kobiecym klubie koszykówki Sudety powalczą o I ligę

Kibice i sympatycy basketu z Jeleniej Góry i regionu już nie mogą doczekać się inauguracji nowego, awizowanego jako ciekawy i zacięty, sezonu 2019/2020. Pierwsi, 29 września, z Tarnowia Basket Tarnowo Podgórne zagrają drugoligowemu zawodnicy KS Sudety. Tydzień później, 5 października, zaplanowano start I ligi kobiet. W rozgrywkach udziału nie weźmie jednak zespół MKS MOS Karkonosze.

Grupa marzeń

W krajowych rozgrywkach II ligi mężczyzn w czterech grupach zagra 51 zespołów. Koszykarze z Jeleniej Góry znów wystąpią w grupie D, dla wielu kibiców w grupie marzeń, w której powalczą trzynastce drużyn klubowych. Rywale Sudetów to AZS Basket Nysa, BC Obrą Kościół, BC Swiss Krono Żary, Exact Systems Śląsk II Wrocław, KS Kosz Pleszew, Dijo Polkarty Maximus Kąty Wrocławskie, Roben Gimbasket Wrocław, KS Hes BasketBall Wrocław, Ognio Pira Sports Szczecin, KKS Tarnowskie Góry, Tarnovia Basket Tarnowo Podgórne i BM Slam Stal II Ostrów Wielkopolski. Zespoły zagrają systemem każdy z każdym w dwóch rundach (mecz i rewanż). Ekipy z miejsc 1-8 będą uczestniczyć w drugim etapie - play off. Po pięciu rundach (mecze do dwóch zwycięstw) najlepszy finalista zyska prawo gry w I lidze mężczyzn.

Trzon zespołu KS Sudety, głównie wychowanków, pozostał. Odeszło tylko dwóch juniorów - maturzystów, Wiktor Kwietorń i Michał Wierzbicki. Ten pierwszy już wcześniej miał problemy z kontuzjami biodra. W 14- lub 15-osobowej ekipie jeleniogórskiej o ligowe punkty powalczą nowi zawodnicy. Klub nie chciał sprowadzać tzw. armii zaciężnej, jednak na wzmocnienie dojdzie pięciu koszykarzy. Kibice ponownie obejrzą w akcji braci Damiana i Patryka Ostrowskich. Studiujący we Wrocławiu Damian ostatnie dwa sezony spędził w WKK Wrocław i w II-ligowym klubie z Kątów Wrocławskich. Duże nadzieje trener Niesobski, wiąże też z wysokim graczem podkoszowym, Patrykiem. Przez trzy lata był koszykarzem uczelnianej drużyny w USA, jest świetnie przygotowany fizycznie, miał propozycje z polskich klubów I ligi.

Mocny skład na długi sezon

Na boiskowej „trójce” wystąpi 26-letni, wysoki (198 cm wzrostu) i silny fizycznie, były koszykarz bytomskiej Polonii, Kuba Pawlak. Jego ojciec grał w ekstraklasie. Wrócił Aleksander Raczek. Prezes Marcin Koperek nie ukrywa, że do szerokiego, mocnego składu Sudetów na długie granie potrzebny jest jeszcze drugi rozgrywający, ale za wcześnie na podanie szczegółów transferu. Szansę debiutu w II lidze mogą dostać dwaj wychowankowie klubu, utalentowani juniorzy z rocznika 2003. Na początku września do trenujących kolegów dołączą przebywający na sportowym obozie w Karpaczu człowią zawodnicy Sudetów i trenerzy grup młodzieżowych, Paweł Minciel oraz Jarosław Wilusz. Trenują podstawowy rozgrywający Michał Kozak, punktowy lider Łukasz Niesobski, Bartosz Jyż i Michał Kanecki. W drużynie Sudetów zostali młodzi koszykarze z poprzedniego sezonu, wychowankowie: Kajetan Grześkiewicz, Krystian Dekurniewicz i Kamil Koper, którzy ukończyli wiek juniorka i teraz będą bić się o miejsce w drugoligowym zespole.

Każdy zawodnik Sudetów ma ambicję, ale musi być w zespole rywalizacja. Ona podnosi poziom każdego gracza i drużyny. Z niecierpliwością czekam na nowy sezon. Szykuje się fajne granie, mamy ambitny cel. Trenowaliśmy w dziewięciu, od początku września

jesteśmy już w komplecie, w pełnym 14-osobowym składzie - mówi grający trener KS Sudety Rafał Niesobski. To jego drugi sezon w roli szkoleniowca.

Po wakacyjnej przerwie przygotowaliśmy do nowego sezonu, który może być przełomowy w ich sportowej karierze, jeleniogórscy gracze rozpoczęli w środę, 21 sierpnia. Trzy razy w tygodniu zajęcia w siłowni i hali trwały po dwie i pół godziny łącznie. Rafał Niesobski chwalił profesjonalnego trenera przygotowania motorycznego Krzysztofa Sadło. Poza stałe dwa wieczorne treningi z piłkami odbywały się w obiektzie MOS-u przy ulicy Sudeckiej. Nie doszedł do skutku pierwszy sparing z koszykarską młodzie-

Rekordowa kasa na awans

Na tzw. sport kwalifikowany Sudety dostały 278,5 tysiąca złotych, klub wnioskował o kwotę o 15 tysięcy większą. Rok temu pieniędzy z UM było ponad połowę mniej. Rekordowa dotacja to efekt zaufania miejskich władz do dobrej działalności zarządu (od 3,5 lat), wyniku koszykarzy w II lidze i sportowego rozwoju naszych wychowanków, którzy dominują w Sudetach. Pozytywnie i bezproblemowo zaliczyliśmy procedurę licencyjną. Na 11-miesięczny okres przygotowawczy do sezonu i na granie w I lidze mężczyzn trzeba dysponować budżetem w kwocie od 800

później. W jego ocenie działacze postąpił nierozważnie, jeśli podpisali kontakty z koszykarkami nie mając finansowej pewności zapłaty.

Jelenia Góra bez I ligi kobiet

Z Polskiego Związku Koszykówki MKS MOS Karkonosze otrzymał licencję na grę w I lidze kobiet w sezonie 2019/2020. Znany był terminarz meczów jeleniogórzanek w dziewięcioklubowej grupie B. Okazało się, że zespół „Karkonoszek” na zapleczu żeńskiej ekstraklasy jednak nie wystąpi. Najważniejszym powodem wycofania koszykarek jest brak dotacji z Urzędu Miasta, głównego sponsora klubu.

W związku z pytaniami dotyczącymi spraw koszykówki kobiecej w Jeleniej Górze, a w szczególności sytuacji klubu MKS MOS Karkonosze, w oficjalnym komunikacie wydanym dopiero w piątkowe popołudnie, 30 sierpnia, Urząd Miasta wyjaśnił.

„Wniosek Klubu o udzielenie dotacji celowej na realizację zadań w ramach konkursu „sprzyjanie rozwojowi sportu w Mieście Jelenia Góra” nie mógł zostać rozpatrzony, ponieważ wpłynął już po terminie, tj. po 15 lipca. Z przyczyn formalnych inna decyzja, niż nierozpatrywanie wniosku nie mogła zostać podjęta.

Niezależnie od tego sprawa koszykówki w Jeleniej Górze wymaga szerszego uregulowania, bowiem istnieją trzy kluby zajmujące się tą dyscypliną w różnych grupach wiekowych, co sprawia, że środki wydatkowane na ten cel nie są w pełni efektywnie i optymalnie wykorzystywane. Przedstawiciele władz miasta wielokrotnie spotykali się z zarządami klubów omawiając uwarunkowania ich działalności i zasięgając opinii co do wizji rozwoju dyscypliny przy wsparciu Miasta. Przy zaangażowanej pracy trenerów nie osiągamy oczekiwanych wyników w lidze (m. in. „MKS MOS Karkonosze” w ub. roku zdołał wygrać tylko dwa mecze w rozgrywkach. Ten klub w okresie 2014 - 2019 pozyskał z budżetu Miasta kwotę 1.358.600 zł, a jego zaplecze kadrowe (szczególnie rozumiane jako pozyskiwanie zawodniczek miejscowych, trenujących w klubie, bądź w klubach) nie daje perspektyw uzyskiwania lepszych wyników w bliższej, czy dalszej przyszłości. Dla przykładu: władze miasta uzyskały informację, że w potencjalnym nowym składzie drużyny I ligowej mogłyby wystąpić głównie zawodniczki z obcych klubów, pozyskiwane w ramach kontraktów, z których tylko dwie miały ostatnio szansę grać na poziomie I ligi.

Biorąc to pod uwagę, z uwzględnieniem przede wszystkim niezłożenie w terminie wniosku o dotację, co sprawiło, że klub sam siebie wykluczył z tej możliwości uzyskania środków na działalność uznano, że priorytetem Miasta jest zagwarantowanie, że wszystkie dzieci i młodzież z Jeleniej Góry może uczestniczyć w szkoleniu koszykarskim. Taką gwarancję dają istniejące dwa kluby. Biorąc pod uwagę potrzebę wykorzystania doświadczenia trenerskiego w pracy z dziećmi i młodzieżą, jakie reprezentuje Jerzy Gadziński, prowadzący MKS MOS „Karkonosze” należy stworzyć warunki, by mógł on w pełni wykorzystywać swoje doświadczenie i umiejętności dla dobra jeleniogórskiej koszykówki. Stabilizacja sytuacji w jeleniogórskiej koszykówce kobiecej stworzy - mamy nadzieję, że szybko - możliwość odbudowy seniorskich drużyn ligowych”. (Pisownia oryginalna).

Tekst i zdjęcie:
Henryk Stobiecki

Mocny sportowo i szeroki skład ambitnego zespołu KS Sudety może być gwarantem awansu do upragnionej I ligi mężczyzn.

zają Śląska II. Rywale Sudetów odwołali mecz, gdyż z powodu pożaru w hotelu w Miłkowie zakończyli zgrupowanie i wyjechali do Wrocławia.

Dziesięć meczów kontrolnych

We wrześniu zagramy dziesięć, głównie wyjazdowych, spotkań sparingowych z mocnymi przeciwnikami, w tym w dwóch dwudniowych turniejach (sześć meczów). To powinno wystarczyć. Sprawdzimy formę w Gnieźnie, gdzie rywalami będą Sokół Międzychód, AZS Nysa i MKK Gniezno, w meczu w Kłodzku z I-ligową Nysą, w turnieju o puchar burmistrza Nysy i w jeleniogórskiej hali przy ulicy Sudeckiej z Górnikiem-Wałbrzych z I ligi. Tę konfrontację, połączoną z prezentacją drużyny Sudetów, zaplanowano 20 września. Przed naszą publicznością chcemy też zagrać rewanżowy sparing z kłodzką Nysą - dodaje trener Rafał Niesobski.

W minionym, udanym sezonie koszykarze Sudetów zajęli piąte miejsce w Polsce wśród 54 drugoligowych drużyn. Czy w sezonie 2019/2020 ambitni i waleczni jeleniogórzanie udanie powalczą o górną część tabeli, a potem o awans do wyższej ligi? Ostatnio mecze Sudetów oglądało po około 250 kibiców. Tak licznie nie było w innych miejskich obiektach. Klubowi działacze spodziewają się znacznie większej ilości widzów i są przygotowani na wynajęcie ekipy medycznej, ochrony i policji na większych imprezach. Ze względu na rekordową dotację z Urzędu Miasta, a tym samym finansową stabilizację, oraz na szeroki skład i organizacyjne „poukładanie”, kibice Sudetów, który mocno wspierali koszykarzy, liczą na awans do I ligi. Trener Niesobski i sami zawodnicy są ostrożni w ligowych zapowiedziach i deklaracjach.

tysiący do miliona złotych - wlicza prezes Marcin Koperek.

Kibice alarmują!

Co dzieje się w klubie i z żeńską drużyną MKS MOS Karkonosze? Brak składu, brak treningów, brak pieniędzy. Czy dziewczyny na pewno zagrają w nowym sezonie? Wszyscy milczą. Nikt nic nie wie. Czyżby koniec kobiecego basketu w Jeleniej Górze był bliski? Takie wątpliwości i zapytania kierowali ostatnio do redakcji kibice „Karkonoszek”.

We wtorek (21 w sierpnia) w Urzędzie Miasta odbyło się spotkanie, na którym obecni byli prezes Jerzy Gadziński, wiceprezes Piotr Lubecki, trener Ireneusz Taraszkiewicz i dwanaście zawodniczek. Siedem z nich, m. in. z Wrocławia i Poznania oraz wychowanka Joanna Pawlukiewicz (grała w Gdańsku), podpisało kontrakty.

Koszykarki już powinny zacząć treningi, ale póki co, nikt w klubie nic nie wie - twierdzą działacze.

Spóźniony wniosek

Od minionego wtorku czekamy na jakąkolwiek wiadomość z Urzędu Miasta, nie możemy dostać się na rozmowę do kogoś z miejskich, ważnych decydentów - oznajmił w piątkowe przedpołudnie, 30 sierpnia, prezes MKS MOS Karkonosze Jerzy Gadziński. - Mam podjąć jakąś decyzję, to nieporozumienie. Dementuję informację, że mieliśmy dostać taką samą dotację, jak drugoligowy KS „Wichos”.

Po tej rozmowie, tego samego dnia rzecznik prasowy Urzędu Miasta Cezariusz Wiklik wstępnie wyjaśnił, że z przyczyn formalnych I-ligowy klub nie dostanie pieniędzy. Wniosek Karkonoszy o dotację został złożony po wyznaczonym terminie 15 lipca, kilka dni

WOJEWÓDZTWO
DOLNOŚLĄSKIE

Wiadomości z regionu

PARTNER STRONY: URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Spróbuj produktów
spod Śnieżki

To będzie święto smaku, zapachu, rękodzieła. Święto tego, co w Karkonoszach najlepsze. Już 6 września w Jeleniej Górze odbędzie się 17. Wystawa Produktów Regionalnych „Wyprodukowano pod Śnieżką”.

W sercu Jeleniej Góry, na Placu Ratuszowym, znów pachnieć będzie miodami, serami, naturalnymi wędlinami, przyprawami i chlebem. Wszystko za sprawą ponad stu wystawców z polskiej i czeskiej strony gór, którzy przez cały dzień będą prezentować regionalne przysmaki i rękodzieło. Spośród najlepszych z nich jury wybierze dwa wyroby, które zostaną nagrodzone tytułem „Najciekawszego produktu karkonoskiego” oraz „Karkonoskiego-Produktu Spożywczego”.

Nowością tegorocznej edycji będzie Live cooking show - „Bitwa na Smaki”. Pojedynek pomiędzy amatorami domowej kuchni, a profesjonalistami poprowadzi dziennikarz kulinarny Paweł Lorocho. Organizatorzy zadbałi także o atrakcje dla dzieci, na które będą czekały warsztaty zielarskie, tworzenia lasu w szkłe, tworzenia naturalnych kosmetyków oraz inne gry i zabawy.

Muzyczną oprawę imprezy zapewni występ zespołu „Chudoba” oraz koncert Goorala. Organizatorem wystawy jest Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego.

W zeszłym roku wystawa przyciągnęła tłumy gości. Fot. KARR

Oprócz regionalnych przysmaków, wystawcy zaprezentują także swoje rękodzieła. Fot. KARR

Pomogą chorym na ciężkie
schorzenie skóry

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny jest piątą na Dolnym Śląsku placówką, która zagwarantuje chorym na wrodzone pęcherzowe oddzielenie się naskórka pełne leczenie i opiekę medyczną.

Wrodzone pęcherzowe oddzielenie się naskórka to rzadko występujące, ale niezwykle uciążliwe schorzenie. Do placówek świadczących pomoc cierpiącym na nie mieszkańcom regionu dołączył właśnie Wojewódzki Szpital Specjalistyczny przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu. Podległa samorządowi województwa placówka jest piątą na Dolnym Śląsku, która zagwarantuje chorym pełne leczenie i opiekę medyczną.

Pacjenci z całego województwa dolnośląskiego

dotknięci wrodzonym pęcherzowym oddzieleniem się naskórka i będący pod opieką Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego, otrzymają opatrunki, wszelkie wyroby medyczne, opiekę lekarską i pielęgniarską, co więcej - w razie potrzeby - artykuły te zostaną dostarczone im do domu. Działalność szpitala w tym zakresie z pewnością przyczyni się do ułatwienia funkcjonowania chorych w codziennym życiu.

- Cieszymy się, że takie działania będą podejmowane przez szpital prowadzony przez województwo. Jest to choroba rzadka, ale bardzo dotkliwa, więc wsparcie tych pacjentów jest niezwykle ważne - mówi Marcin Krzyżanowski, Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego.

Leczenie w przypadku wrodzonego pęcherzowego oddzielenia się naskórka polega na szczególnej pielęgnacji, stosowaniu środków dezynfekcyjnych, opatrunków czy leków miejscowych. Niestety nie ma leku, którego zażywanie prowadziłoby do wyleczenia schorzenia. Zastosować można jedynie leczenie objawowe.

Pęcherzowe oddzielenie się naskórka to choroba, która determinuje każdą aktywność człowieka i wszystko co związane jest z normalnym życiem: ubiór, sposób wypoczynku i aktywności fizycznej, bliskość z drugim człowiekiem czy akceptację samego siebie. Pacjenci zmuszeni są codziennie zabezpieczać swoje ciało opatrunkami. Główną cechą choroby jest wybitna wrażliwość skóry na urazy. Najcięższe postaci choroby związane z uszkodzeniem głębokich warstw skóry są śmiertelne w okresie płodowym, noworodkowym lub prowadzą do trwałego istotnego kalectwa, uniemożliwiającego jakiegokolwiek funkcjonowanie. Postacie najłagodniejsze stanowią dyskomfort, ale nie powodują większych ograniczeń w normalnej aktywności. Pomędzy tymi ciężkimi i łagodnymi odmianami choroby najczęściej występują te o średnim nasileniu. Charakteryzuje je obecność pęcherzy, nadżerek, bliznowacenia, przykurczów, często na skutek błahych urazów.

Życie niewesołe

Oto kolejny przykry dowód, jak bardzo można się zawleść na własnej rodzinie, rozczarować wakacyjnymi chwilami, które miały być familijną przyjemnością. Szykowałam się do tego momentu bardzo porządnie. Wiedziałam, że skoro będzie nas przez ten tydzień trochę więcej, to należy się przygotować. Z daleka przyjechała moja córka z dwójką dzieci, odwiedziła nas także moja pasierbica, w sumie było nas osiem osób. Najbardziej mnie zszokowało, że to nie dzieci stanowiły problem, a raczej dorośli. Skłócenia, pamiętający jakieś stare, zadawnione urazy, nastawiający jednych przeciw drugim, szeptający po kątach. Na tym się koncentrowali, gdy już wracali po zakosztowaniu różnych atrakcji w naszym regionie. Rzucali torby i ciuchy gdzie popadnie, potęgując i tak coraz większy bałagan w domu. Nikomu nie przyszło do głowy, aby mnie trochę odciążyć od roboty, sprzątnąć po posiłkach, pomóc zrobić jakieś zakupy. Dosłownie od poniedziałku do niedzieli zamiatalam kuchnię nosem: byłam zmęczona nie tylko fizycznie, ale też udręczona ciągłymi utarczkami, wzajemnym przygadaniem sobie, wyciąganiem jakichś trupów z szafy. Dzisiaj, gdy już od kilku dni jesteśmy sami, poplakuję po kątach, odreagowując ten cały stres. Głównym „bohaterem” większości tych zdraźnień była moja egocentryczna pasierbica (ponad 50-letnia), która ma nieudane życie, jest samotna na własne życzenie, skoncentrowana wyłącznie na swoich problemach, obwiniająca o te problemy całą rodzinę. Denerwowały ją małe dzieci, złościła się, że nie może wieczorem spokojnie czytać lub oglądać telewizji, podsłuchiwała, o czym mówią inni (myślała, że właśnie ją obgadują). Spotykamy się z nią dość rzadko, bo zwykle wprowadza tyle chmurności i złego klimatu, że potem trudno te przykrości odreagować. No, ale to było spotkanie prawie na szczycie, cała najbliższa rodzina, ważne też sprawy do obgadania. Tylko że ona oczywiście musiała być w centrum, to wokół niej miało się kręcić nasze wakacyjne spotkanie. Po kilku dniach byłam już mocno wyczerpana. Nie miałam pretencji do córki, bo ona była obarczona obowiązkiem przy własnych dzieciach i ja to rozumiałam. Nie winiałam też syna i jego żony, ponieważ oboje w tym czasie pracowali i udzielali się towarzysko popołudniami. Choć ich moja synowa też wykazywała skłonności do intrygowania, to jednak w stosunku do pasierbicy była raczej aniołkiem. Już trzeciego dnia żalowałam, że całe spotkanie zostało zorganizowane w taki, a nie inny sposób. No i jeszcze stało się coś, co nadszarpnęło moje poczucie bezpieczeństwa we własnym domu. Dostałam parę lat temu od moich dzieci piękny, srebrny wisior, który traktowałam jak talizman. Przy jednej z ostatnich kolacji przypomniałam rodzinie ten prezent, szcząc się, że tyle już razy pozwolił mi uniknąć przykrości, a nawet przynosił szczęście. Potem, gdy następnego dnia nie znalazłam go w stałym miejscu, już bardzo żalowałam, że otwierałam usta na ten temat. Niestety, nie odnalazł się i jestem przekonana, że po prostu zmienił właściciela albo został wyrzucony do śmieci, bo ktoś nie mógł ścierpieć, że inni są szczęśliwsi od niego. No i w rezultacie brak mojemu talizmanowi zemścił się kilka dni później na dworcu kolejowym we Wrocławiu, gdy pomagając mojej córce i wnuczkom w dostaniu się na właściwy peron, przewróciłam się wraz z dużą walizką na ruchomych schodach. To zdarzenie okupiłam wielką dziurą w spodniach, siniakami na całym ciele i ogólną paniką. W rezultacie dziękowałam Bogu, że stało się tylko tyle, bo przecież mogło się skończyć straszniej. Po powrocie do domu, gdy już byliśmy z mężem sami, przeplakałam jednak cały wieczór, zastanawiając się nad tym, czy naprawdę warto było się poświęcić dla rodziny, która nie doceniła ani tego wysiłku, ani dobrych chęci, tylko wolała skupić się na intrygach i kłótniach, wytykając sobie jakieś nieporozumienia sprzed lat...

Pola

Dziękuję za list, zapraszam Czytelników do dyskusji.

Dominika (dominika@nj24.pl)

Tajskie krok po kroku

Smaki kuchni tajskiej są bardzo zróżnicowane, od delikatnie aromatycznych do piekielnie ostrych, z których kuchnia tajska jest znana. Znajdziemy w nich ostre, czerwone i zielone pasty curry, sosy rybne o wyraznym smaku, niezwykle dużą ilość kolendry, trawy cytrynowej i bazylii, owoce morza, mięsa, warzywa i makarony...Dzisiejsza propozycja jest lekka, aromatyczna i bardzo prosta. Warto spróbować

Składniki: 400 gr ryżu basmati, 400 gr wieprzowiny/wołowiny lub piersi z kurczaka, brokuł, szczyptor grubo z cebulkami (dymka); 2-3 małe kapustki pak choi, 2 średnie marchewki, 1 cukinia, 100 gr kiełków sojowych, kilka pieczarek, 1 czerwona papryka (kto lubi, również papryczka chili), kawałek imbiru, 2 ząbki czosnku, pięć kolendry, 750 ml bulionu warzywnego mocno przyprawionego lubczykiem, zioła tajskie, olej z orzechów ziemnych, sos ostrygowy. Olej do woka.

Przygotowanie: ugotować ryż w osolonej wodzie. Mięso pokroić w cienkie paski i rozbić na płasko, skropić lekko olejem z orzechów ziemnych i odłożyć do miseczki. Imbir i czosnek drobno posiekać, brokuł podzielić na małe różyczki, cukinię pociąć w plastry (ok. 0,5 cm) i poprzekrawać na pół, marchew obrać i pociąć w cienkie, 2-3 cm, słupki, paprykę pokroić w kostkę lub paski, pieczarki pociąć na 4 kawałki, dymkę i kapustę pak choi pociąć w paski. Przygotować wywar - do intensywnego bulionu warzywnego dolać ok 100 ml sosu ostrygowego, kilka kropki sosu sojowego, dodać zioła tajskie (2 łyżeczki).

Rozgrzać wok, wlać trochę oleju i podsmażyć kawałki mięsa; dorzucić posiekany imbir i czosnek. Dodać paprykę, brokuł, i marchew, podsmażyć 5-6 minut i dołożyć pozostałe warzywa, dymkę, kapustę pak choi, pieczarki, cukinię i kiełki; podsmażyć i dolać wywar. Wszystko razem dusić jeszcze ok 8-10 minut.

Podawać zaraz po przygotowaniu, układając na wierzchu kilka gałązek kolendry. Smakuje bardzo dobrze z kilkoma kroplami sosu chill.

Tekst i zdjęcie: (ep)

Rozdzielność majątkowa

Małżonkowie z dniem zawarcia związku małżeńskiego podlegają wspólności majątkowej. Obowiązuje ona z mocy prawa, od daty zawarcia małżeństwa. Jednakże, w toku trwania małżeństwa pojawiają się różne okoliczności, które powodują, że małżonkowie decydują się na ustanowienie rozdzielności majątkowej. Jeśli dobrowolnie podejmują taki krok, powinni udać się do notariusza, ponieważ umowa o ustanowienie rozdzielności majątkowej musi być zawarta (pod rygorem nieważności) w formie aktu notarialnego. W takim wypadku wymagana jest jedynie zgoda obojga małżonków.

Zdarzają się jednak sytuacje, gdy w małżeństwie tylko jedna strona przyczynia się do powstania wspólnego majątku i z tego powodu zależy jej na rozdzielności majątkowej. W czasach, kiedy bardzo chętnie się zadłużamy, dla wielu związków rozdzielność może też stanowić ochronę przed spłatą kredytów, jakie planuje zaciągnąć partner. W obu tych przypadkach, kiedy rozdzielnością majątku zainteresowana jest tylko jedna ze stron, pozostaje droga sądowa - pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej. Postępowanie sądowe wszczynane jest na wniosek jednego z małżonków. Nie oznacza to, że zgoda drugiej strony nie może nastąpić w toku postępowania sądowego. Jeśli tak, wówczas następuje uznanie powództwa i proces kończy się. Natomiast gdy brak zgody pozwanego na ustanowienie rozdzielności majątkowej, sąd prowadzi postępowanie dowodowe w sprawie, by wykazać przesłanki wynikające z ustawy - Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - konieczne do ustanowienia rozdzielności majątkowej w drodze postępowania sądowego.

Sądem właściwym do rozpatrzenia sprawy o ustalenie rozdzielności majątkowej jest sąd rejonowy, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne zamieszkanie, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze stałe przebywa. Jeśli nie można na tej podstawie określić sądu rejonowego, właściwym będzie sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej.

Rozdzielność majątkowa daje każdemu z małżonków prawo do samodzielnego zarządzania swoim majątkiem. Z jednej strony jest to dobre, z drugiej jednak małżonkowie tracą jakiegokolwiek prawa do rzeczy zakupionych przez drugą ze stron. Oznacza to, że wszystko, co współmałżonek nabędzie w przyszłości, a także jego wynagrodzenie czy dochody z prowadzenia działalności gospodarczej, zasilają wyłącznie jego majątek. Współmałżonek nie odpowiada wtedy za długi drugiej strony i nie ma żadnego obowiązku ich spłacać. Należy jednak pamiętać, że takie rozwiązanie dotyczy zobowiązań podjętych po dacie podpisania intercyzy. Za wcześniejsze decyzje małżonkowie odpowiadają wspólnie. Należy też pamiętać, że rozdzielność majątkowa nie wpływa na inne wzajemne prawa i obowiązki stron. Małżonkowie w dalszym ciągu są zobowiązani do wzajemnej pomocy, zarówno tej emocjonalnej, jak i finansowej.

(ep)

Gdy serce drgnie

Poznam miłego Pana, samotnego, bez nałogów, w wieku 65-70 lat, na dalszą drogę życia. Jestem emerytką, rozwiedziona od 20 lat. Tel. 535 560 957.

Zosia

Jestem wdową, mam 68 lat, lubię aktywny wypoczynek, podróże, dobry film, brydża i dobre towarzystwo. Poznam osoby chętne do wspólnych wycieczek, ciekawe świata. Proszę o listy - na wybrane odpowiem.

Jagoda

Pani samotna, pracująca pozna Pana po 60-tce z Jeleniej Góry. Chętnie zmotoryzowanego, wdowca lub rozwiedzionego. Tel. 508 764 439. Na sms-y nie odpowiadam.

Anna

Poznam Panią. Ja, jeleniogórzanin, lat 54, zainteresowania - sport, muzyka, film, turystyka. Tel. 608 783 296.

Marek1

Poznam Panią w celu przyjaźni, na wspólne wypadki w ciekawe miejsca. Pani powinna być szczerą, uczciwą, o spokojnym usposobieniu, bez nałogów - awanturnica wykluczona. Ja, walbrzyszanin, stanu wolnego, wierzący, przed 60-tką, 178/80kg, na emeryturze, były nauczyciel, bez nałogów, wykształcenie niepełne wyższe, mobilny, własne mieszkanie, samochód. Proszę o sms tel. 788 497 462.

Stach

Kawaler, wzrost 173, szczupły, o miłej aparycji, bez nałogów. Poznam pannę uczciwą, zgodną, wyzwoloną, miłośniczkę średniowiecznych zamków, chętną do życia w plenerze wiejskim - tanio, bez troski i relaksowo - doznając szacunku, czułości, tolerancji. Tel. 669 832 264.

Anonim

Wolny, 64-letni mężczyzna bez nałogów i zobowiązań, niezależny finansowo, pracujący, pozna Panią w podobnym wieku, może być emerytką lub rencistką, o dobrym sercu i uczciwą. Proszę tylko o poważne anonsy. Tel. 785 058 189.

Jan

Napisz anons do naszego kącika lub zadzwoń i daj sobie szansę na poznanie osoby, która podobnie jak Ty odczuwa samotność. Wystarczy kilka słów o sobie i o swoich oczekiwaniach wobec ewentualnego partnera. List trzeba dostarczyć do redakcji NJ (ul. M. Curie-Skłodowskiej 13, 58-500 Jelenia Góra), można też wysłać mailem. Powtórzenie anonisu wymaga jedynie kontaktu telefonicznego. Kto pragnie odpowiedzieć na ogłoszenie (jeśli nie ma numeru telefonu), pisze list do wybranej osoby, zaznaczając jej imię i numer Nowin, w którym anons się ukazał, oraz załączając w kopercie znaczek pocztowy. Tel. 76 764 63 66, e-mail: ela@nj24.pl

Pomogę, oddam za darmo

Do oddania:

Męska kurtka skórzana (XL); odzież damska (w tym kurtki zimowe) r.38-40, t-shirty i spodnie dla chłopca (158-160 cm), chłopięca

kurtka zimowa; dzinsy męskie (r.36); czarne czółenka damskie (r.39); wersalka, telewizor, zasłony, obrusy; dywan (mały).

Potrzeby:

Rowerek dla 3-latka; ręczniki, ubranka dla niemowlaka (chłopiec); odzież dla dziewczynki (3,5 roku); buty męskie jesiennie-zimowe (r. 40 i 42), damskie (r. 40); pralka.

Ofiarodawcy i potrzebujący mogą dzwonić pod nr 75 764 63 66 w godz. 9-15. (ep)

Atlas szkodników i chorób

Brunatna zgnilizna drzew pestkowych

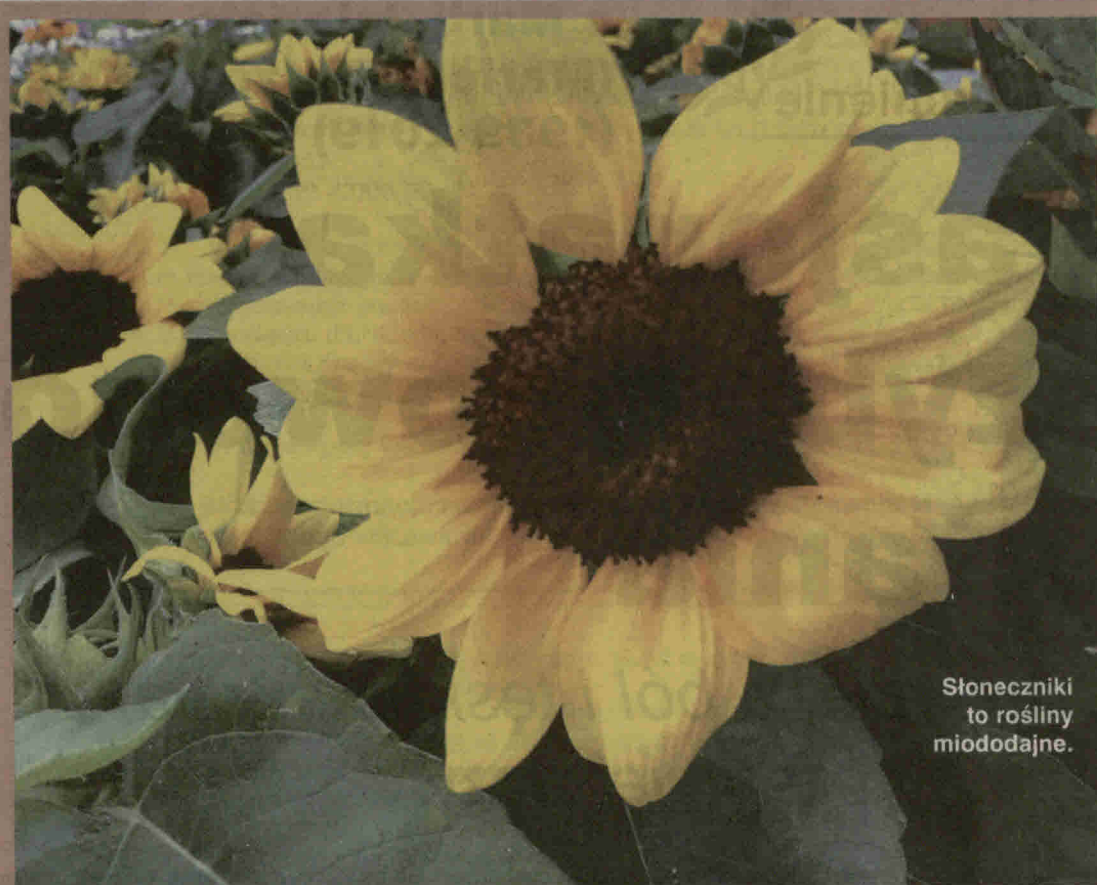
Deszcz i wysoka temperatura to czynniki, które sprzyjają rozwojowi tej choroby. Brunatną zgniliznę wywołują grzyby: paciornica pestkowca i paciornica owocowa. Choroba najczęściej atakuje wiśnie, czereśnie, śliwy. Zdecydowanie rzadziej chorobę zaobserwować można na brzoskwiach i morelach.

Jak rozpoznać chorobę? Pierwszym objawem jest brunatnienie oraz zasychanie kwiatów wczesną wiosną. Następnie choroba rozprzestrzenia się i atakuje pędy, które także brunatnieją i zasychają. Z czasem choroba atakuje też liście oraz owoce. Na owocach pojawiają się gnilne, brunatne plamy, które z czasem pokrywają się białymi bądź szarymi, pyłącymi skupiskami

zarodników. Tak zainfekowane owoce zasychają, marszczą się i pozostają na drzewie. Mogą one w ten sposób przetrwać nawet do kolejnej wiosny. W ten właśnie sposób grzyb zimuje na roślinie. Dlatego tak istotne jest usuwanie porażonych części rośliny, a przede wszystkim owoców.

Zainfekowane owoce, niestety, nie nadają się do spożycia. Jak walczyć z chorobą? Należy usuwać wszystkie porażone części rośliny. Jeśli w poprzednim sezonie zmagaliśmy się z tą chorobą, warto na wiosnę wykonać oprysk zapobiegawczy, stosując do tego odpowiednie środki chemiczne. Oprysk należy wykonać przynajmniej 3 razy w ciągu całego sezonu, a środki do oprysku stosować naprzemiennie.

Rośliny często narażone na chorobę to wiśnie, czereśnie i śliwy.

Słoneczniki to rośliny miododajne.

Słoneczniki małe i duże

Kwiaty lata, piękne, duże rośliny, często sadzone wzdłuż płotów, od lat znane w przydomowych ogrodach. Swoim wyglądem zachwycają niejednego działkowca. Od jakiegoś czasu mamy już karłowe, czyli niskie odmiany słoneczników, dla wszystkich miłośników tych kwiatów, którzy nie mają miejsca na wysokie rośliny.

Słoneczniki to rośliny jednoroczne, które odwracają głowę do słońca. Charakterystyczne żółte kwiaty z ciemnym środkiem, które uprawiać możemy jako rośliny ozdobne bądź rośliny do spożycia. Ozdobne słoneczniki to te mające kwiaty z dużymi, zazwyczaj żółtymi płatkami, wyglądającymi jak dekoracyjne koszyki. Właśnie te słoneczniki często stosowane są na kwiat cięty. Natomiast duże słoneczniki są uprawiane głównie w celach spożywczych: na pestki czy też olej słonecznikowy. Rośliny te są większe od gatunków ozdobnych, jednak jeśli

chodzi o uprawę, wszystkie słoneczniki lubią stanowiska słoneczne, gdyż to właśnie w stronę naturalnego źródła światła kierują swoje kwiaty.

Rośliny lubią miejsca osłonięte od wiatru, gleba powinna być żyzna, przepuszczalna i bogata w składniki pokarmowe. Dla miłośników słoneczników, którzy nie dysponują zbyt dużym ogrodem, polecam wiosną wysiew nasion słoneczników karłowych. Owszem, kwiaty nie są wtedy aż takich dużych rozmiarów, rośliny są niskie. Z powodzeniem możemy uprawiać je jednak w dużych doniczkach.

Gnojówka z pokrzyw - cenny nawóz płynny

Pokrzywę uważa się za chwast, który często występuje wśród upraw, ale jest też pożyteczną rośliną. To właśnie z niej warto zrobić nawóz płynny, którym możemy zasilać rośliny, a także wykorzystać powstały preparat do ochrony roślin przed chorobami.

Jak się do tego zabrać? Otóż najlepsze będą młode pokrzywy, które jeszcze nie zdążyły zakwitnąć. Zrywamy takie okazy, a następnie drobno siekamy. Tak rozdrobnione rośliny wrzucamy do wiadra i zalewamy 10 litrami wody. Wiadra nie przykrywamy, ale odstawiamy w zaciszne miejsce. Tak powstający roztwór należy mieszać 2 - 3 razy dziennie. Jak rozpoznamy, że płyn jest gotowy do użycia? Gdy na górze pojemnika przestanie pojawiać się już piana, to znak, że możemy zacząć stosować nasz roztwór. Pamiętajmy jednak o tym, że jeśli roztwór chcemy zastosować do podlewania warzyw, musimy go najpierw odpowiednio rozcieńczyć. Prawidłowe rozcieńczenie to 1:10. Gnojówka w dawnych czasach była podstawowym nawozem w uprawie pomidorów i ogórków. Powstały roztwór wykorzystać możemy również jako ekologiczny środek do ochrony roślin przed szkodnikami. Gnojówka wspomaga także w leczeniu chorób grzybowych, takich jak mączniak czy szara pleśń. Jeśli chcemy zastosować preparat do oprysków zapobiegawczych, pamiętajmy, aby przed opryskiem rozcieńczyć go w proporcji 1:20.

Teksty i zdjęcia: P. Walczak

Sposób przygotowania gnojówki z pokrzywy jest naprawdę prosty.

Wspomnienie

o Marii Jolancie
(Marioli) Ruszczyńskiej
(1939-2019)

Pasjonatka szybowcowego latania

*Czas mija, a ból i tęsknota trwa.
Tej rany czas nie leczy.*

Szybowniczka ze Srebrną (w 1964 roku) i Złotą Odznaką Szybowcową (1969 r.). Tę ostatnią zdobyła, wykonując przelot z Leszna do Kielc. W listopadzie 1965 roku jako pasażerka, wspólnie z pilotką Lidią Pazio w locie na falę na dwumiejscowym szybowcu „Bocian”, wzbija się na rekordową absolutną wysokość 8350 metrów, co dało rekordowe przewyższenie 7210 metrów. Poprzedni rekord ustanowiono cztery lata wcześniej. Mariola, bo tak się wszyscy do niej zwracali, bardzo aktywnie działała w Jeleniogórskim Klubie Seniorów Lotnictwa i w sekcji historycznej Aeroklubu Jeleniogórskiego. Za działalność i długoletnią pracę dla lotnictwa sportowego została uhonorowana Złotym Medalem Aeroklubu Polskiego.

- *Słońca jakby mniej dziś w mieście.* Słowa tej piosenki przysły mi na myśl, gdy czwartego lipca dotarła do mnie wiadomość o odejściu Marioli. Zdałem sobie sprawę, że już nigdy nie obdaruje mnie jednym ze swoich cudownych uśmiechów, którymi tak chętnie dzieliła się z innymi. Jej radość życia, radość z trwającej chwili była mi bardzo bliska. Mariola była osobą, w zasadzie osobowością, wyjątkową, radosną, ciepłą, niosącą przez

życie entuzjazm, optymizm i pogodę ducha. Niezwykle cenim jej inteligencję, błyskotliwość, unikalne poczucie humoru i celne riposty. Mariola była urodzoną artystką, miała naturalny wdzięk i czar, który dany jest nielicznym. Jej poetycki talent powodował, że bardzo często obdarowywała nas rymówką, która opisywała aktualną sytuację. Potrafiła garściami czerpać z życia, bardzo chętnie dzieląc się swoimi radościami. Mariola miała duży dystans do samej siebie, mimo tego była niekwestionowaną damą. Cechował ją wysoki poziom autoironii. Mariola uczyła nas, że wszystko, co ważne, jest dopiero przed nami. Nie warto grzebać w przeszłości, ale z radością przyjmować dary od losu dbając, aby te dary należycie wykorzystać. Mariola prosiła mnie, bym to ja ją żegnał, kiedy przyjdzie czas. Tak też się stało. Mariolu, dziękujemy, że byłaś, a w zasadzie, że jesteś w naszych sercach i w naszej pamięci - zapewnia Jacek Musiał z Aeroklubu Jeleniogórskiego.

Na jeleniogórskim cmentarzu komunalnym Mariolę, oprócz rodziny, żegnała grupa przyjaciół, z którymi łączyła ją pasja latania. Żegnał ją przelatujący samolot i szybowiec.

Maria Jolanta, z domu Miklaszewska, urodziła się w miejscowości

Budki Kudraskie. Wojnę z matką Adelą spędziła na robotach w Austrii. Do Polski wróciła w 1945 roku i zamieszkała w Maciejowcu. W Jeleniej Górze ukończyła Liceum Ekonomiczne. Swoją przygodę z lataniem rozpoczęła od kursu szybowcowego w Lęborku, gdzie szkolił ją instruktor Tadeusz Dziuba. W znanym lotniczym ośrodku w Lisich Kątach-Grudziądzu, poznała instruktora szybownictwa Juliana Ziobro, w 1959 roku została mężatką. Zamieszkali w Szkole Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim. Maria Ziobro pracowała w Jeleniej Górze w Narodowym Banku Polskim. W 1964 roku przyszedł na świat syn Jacek. Siedem lat później lotnicza para rozwiódła się. W 1983 roku Maria wyszła za mąż za Jerzego Ruszczyńskiego i nosiła jego nazwisko. Żyła z nim do jego śmierci w 1998 roku.

O Marii (Marioli) Ziobro, secundo voto Ruszczyńskiej, w książce „Lotnictwo Kotliny Jeleniogórskiej”, tom I, wydanej we Wrocławiu w 2015 roku przez Fundację Otwartego Muzeum Techniki, napisali znani piloci samolotowi i szybowcowi oraz zasłużeni działacze lotnictwa, Tadeusz Kaczmarek i Stanisław Błasiak.

- Mariola nie należała do osób gadatliwych. Zawsze skromna, mało mówiła o sobie, o swoich wynikach

sportowych i działalności lotniczej. Autorzy książki „Lotnictwo Kotliny Jeleniogórskiej” narzekali, że mają o niej tak mało wiedzy. Obie byłyśmy szybowniczkami. Jako osoba starsza wiekiem (urodzona w 1932 roku), latałam w latach 1950-1960, Mariola w późniejszym okresie. Razem jeździliśmy na tradycyjny „Sabat”, czyli zlot polskich pilotek. Nasze spotkanie w Centrum Szybowcowym w Lesznie w 2011 roku, na które pojechała też Irena Cabaj, zgromadziło 68 pilotek z całego kraju. Potem przyjeżdżało coraz więcej kobiet, nawet osiemdziesiąt. Mariolę znały pilotki z Niemiec i z Australii. Często jeździła do Warszawy, odwiedzając koleżanki szybowniczek. Podróże były jej kolejną pasją życiową, była bardzo ciekawa świata, „zaliczyła” pobyt na każdym kontynencie. Zwiedziła pół Azji, w tym Chiny, Amerykę Północną i Południową. Chciała dalej podróżować. Regularnie, raz w tygodniu, pływała na basenie w zabobrzańskiej „Jedenastce”. Przez ostatnie dwadzieścia lat nasze wspólne kontakty miały przed wszystkim

charakter prywatny. Spotykaliśmy się głównie w Jeleniogórskim Klubie Seniorów Lotnictwa na terenie lotniska Aeroklubu, którego byłam współorganizatorką i w którym przez wiele lat pełniłam funkcję skarbnika. Mariola szczerze i z podziwem, gratulowała mi odwagi i kondycji, gdy w swoje 80-te urodziny, siedem lat temu, wykonałam swój pierwszy skok ze spadochronem. W młodości Mariola dwukrotnie skakała ze spadochronem - wspomina „śmigająca babcia”, Bolesława Jońca z Jeleniej Góry.

- Mariolę znałem od początku Jej przyjazdu do Jeżowa Sudeckiego - mówi Tadeusz Kaczmarek. - Obu szybowniczkom z Aeroklubu Jeleniogórskiego, Lidii i Marioli, umożliwiłem pobicie dwóch rekordów Polski na szybowcu „Bocian”. Mariolę jako sumienną, obowiązkową, bystrą i fachową „bankierkę” cenili i zawsze dobrze o Niej mówił mój przyjaciel, dyrektor NBP Janusz Rożek. Kibicowała mężowi Jerzemu w meczach brydżowych. Moja żona Maria jest matką chrzestną syna Marioli - Jacka Ziobro.

Henryk Stobiecki

Zakład Usług
Pogrzebowych
„ANUBIS”
Dom Pogrzebowy
KREMATORIUM

Jelenia Góra ul. Sudecka 68A
(parking nowego cmentarza)
Jelenia Góra ul. Wiejska 4B
Cieplice ul. Jagiellońska 26
(wjazd od ul. Sobieszowskiej)
tel. 075 752 25 82
kom. 0601 74 84 41
www.anubis-pogrzeby.pl

Zapraszamy Czytelników
do wspominania
swoich bliskich,
telefon 75 64 244 20

W poniedziałek, 26 sierpnia, w szpitalu „Bukowiec” w Kowarach w wieku 50 lat zmarł aktywny działacz społeczny z Karpacza Rafał Gersten. W 2005 roku był współtwórcą stowarzyszenia Karkonoskie Drezyny Ręczne.

Rafał Gersten dał się poznać jako entuzjasta rewitalizacji linii kolejowej z Jeleniej Góry do Karpacza. Przez lata walczył o ocalenie zabytkowego dworca PKP w Karpaczu.

Pod koniec 2017 roku niezłani sprawcy obalili benzyną i podpallili mieszkalny wagon kolejowy. Rafał Gersten o mało nie zginął. Sprawa trafiła do prokuratury. Policji nie udało się ustalić sprawców.

Wcześniej, w 2010 roku, społecznik i przedsiębiorca kandydował na burmistrza Karpacza. Uzyskał prawie osiemset głosów. Przegrał z Bogdanem Malinowskim.

(stob)

Rafał Gersten nie żyje

Burmistrz Miasta Kowary

1. Ogłasza I (pierwszy) przetarg ustny nieograniczony na zbycie nieruchomości niezabudowanej będącej własnością Gminy Kowary oznaczonej **657/3 (obręb 0001)** o powierzchni 0,5989 ha położonej w Kowarach przy ul. Rzemieślniczej z przeznaczeniem podstawowym: tereny zabudowy wielorodzinnej, który odbędzie się w dniu **10 października 2019 r.** w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Kowarach **o godz. 10⁰⁰**.

Cena wywoławcza nieruchomości: 630.300,00 zł

(do wylicytowanej w przetargu ceny zostanie doliczony podatek VAT 23 proc.).

Wadium: 63.000,00 zł.

2. Ogłasza I (pierwszy) przetarg ustny nieograniczony na zbycie nieruchomości niezabudowanej będącej własnością Gminy Kowary oznaczonej działką gruntu numer 659/20 (**obręb 0001**) o powierzchni 0,0763 ha położonych

w Kowarach przy ul. Bielarskiej z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, który odbędzie się w dniu **10 października 2019 r.** w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Kowarach **o godz. 11³⁰**.

Cena wywoławcza nieruchomości: 34.300,00 zł

(do wylicytowanej w przetargu ceny zostanie doliczony podatek VAT 23 proc.).

Wadium: 4.000,00 zł.

Warunkiem udziału w przetargu jest: posiadanie dokumentu tożsamości, dowodu wniesienia wadium a osoby prawne dodatkowo aktualny wypis z rejestru lub ewidencji działalności gospodarczej oraz właściwe pełnomocnictwo. Wadnia należy wpłacić w pieniądzu (PLN), na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Kowarach w PKO BP SA Oddział Kowary nr **08 1020 2124 0000 8002 0011 1641 najpóźniej do dnia 04 października 2019r.**

W tytule wpłaty wadium należy wpisać numer i położenie nieruchomości.

Blizsze informacje można uzyskać w Wydziale Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego w Kowarach w pokoju nr 3 lub telefonicznie 75 64 39 228.

PREZYDENT MIASTA JELENIEJ GÓRY

ogłasza wykaz komunalnych lokali użytkowych, usytuowanych na terenie Miasta Jelenia Góra, wytypowanych do przetargu ustnego na stawkę czynszu netto.

1. Lokal przy ul. Pocztowej 6 - pow. 13,20 m kw. z przeznaczeniem na magazyn.
2. Lokal przy ul. Wolności 15 - pow. 12,30 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
3. Lokal przy ul. Cieplickiej 211 - pow. 29,71 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
4. Lokal przy al. Wojska Polskiego 39 U2 - pow. 32,00 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
5. Lokal przy ul. Długiej 6 of. - pow. 11,40 m kw. z przeznaczeniem na magazyn.
6. Lokal przy al. Wojska Polskiego 39 U1 - pow. 35,78 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
7. Lokal przy Placu Piastowskim 5 - pow. 13,40 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
8. Lokal przy ul. M. Konopnickiej 23/4, uż - pow. 53,94 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
9. Lokal przy ul. Cieplickiej 152 - pow. 34,38 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
10. Lokal przy ul. Jasnej 4 - pow. 17,80 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
11. Lokal przy ul. M. Konopnickiej 23/6uż - pow. 24,80 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
12. Lokal przy ul. Lipowej 7 - pow. 38,36 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
13. Lokal przy Placu Ratuszowym 19-21 - pow. 39,40 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, gastronomiczną, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
14. Lokal przy ul. Wolności 28 - pow. 31,70 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.
15. Lokal przy ul. Groszowej 49 - pow. 24,40 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.

16. Lokal przy ul. Długiej 6 of. - pow. 15,40 m kw. z przeznaczeniem na magazyn.

17. Lokal przy ul. 1 Maja 46 of. - pow. 33,81 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.

18. Lokal przy ul. Kasprowicza 23 of. - pow. 40,90 m kw. z przeznaczeniem na działalność handlową, usługową lub biurową z wyłączeniem działalności bankowej, kredytowej i pożyczkowej.

Umowy najmu zostaną zawarte na czas oznaczony, tj. 3 lata. Ustala się 14-sto dniowy termin od dnia przetargu, w którym winna być zawarta umowa najmu na wylicytowany lokal. **UWAGA** - lokale użytkowe położone przy ul. Marii Konopnickiej nr 23 oraz lokal przy Placu Ratuszowym 19-21 w Jeleniej Górze - **bez możliwości wykupu na własność.**

Przetarg odbędzie się 20 września (piątek) 2019 roku o godz. 10⁰⁰ w Urzędzie Miasta Jelenia Góra przy ul. Sudeckiej 29, sala nr 12 (I piętro).

Wadium, z dopiskiem „Przetarg na najem lokalu użytkowego przy ul. ...” należy wpłacić do dnia 20 września 2019 roku (data dokonania wpłaty) przelewem na konto Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jeleniej Górze **Bank Milenium S.A. nr 94 1160 2202 0000 0001 8963 6052.**

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest terminowe wniesienie wadium w pieniądzu przelewem na podany powyżej numer rachunku bankowego (decyduje data dokonania wpłaty środków na konto ZGKiM, tj. do dnia 20 września 2019 roku). Oferenci zainteresowani najmem lokalu zobowiązani są przed przystąpieniem do przetargu okazać się dowodem osobistym i potwierdzeniem wpłaty wadium na konkretny lokal użytkowy.

Wadium zwraca się wszystkim oferentom w terminie 7 dni roboczych od daty przetargu, z wyjątkiem oferenta, który wylicytował najwyższą stawkę czynszu na lokal. Wadium zwraca się, wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek podany przez oferenta.

Wadium wniesione przez oferenta, który wylicytował najwyższą stawkę czynszu na lokal, nie podlega zwrotowi i zaliczane jest na poczet czynszu. Wadium ulega przypadkowi, gdy oferent, który wylicytował najwyższą stawkę czynszu na lokal odstąpił od podpisania umowy lub zawarcie umowy stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie oferenta.

W przypadku, gdy oferent lub współnik oferenta, jak również małżonek oferenta pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, zalegają z opłatami lub podatkami wobec Miasta lub miejskich jednostek organizacyjnych, a do dnia podpisania umowy nie uregulowali zobowiązań, nie zostanie z oferentem zawarta umowa najmu. W takim przypadku wniesione wadium ulega przypadkowi.

Przetarg odbywa się w formie ustnej licytacji na ustalenie wysokości stawki czynszu netto. Przetarg uznaje się za ważny bez względu na liczbę oferentów, jeżeli chociaż jeden oferent zaproponuje co najmniej jedno postąpienie powyżej kwoty wywoławczej stawki czynszu netto.

Oferentom zainteresowanym najmem lokalu przysługuje prawo uzyskania informacji dotyczących lokalu, a także do dokonania wizji w lokalu przed przetargiem.

Informacje o lokalach wytypowanych do przetargu, wraz ze szczegółowymi danymi o ich stanie technicznym, można uzyskać:

- pod numerami telefonu 75-64-95-860, 888
- na stronie internetowej **bip.jeleniagora.pl**
- na tablicach ogłoszeń w budynku Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jeleniej Górze - przy ul. Podgórznej 9, a także w Urzędzie Miasta - budynek przy ul. Ptasiej 2/3.

Dodatkowe informacje na temat organizowanego przetargu pod numerem telefonu 75-75-46-267.

Burmistrz Miasta Kowary

informuje, że stosownie do art. 35 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. O gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 ze zm.), w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowarach przy ul. 1 Maja 1a na okres 21 dni został wywieszony **wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr /2019 z dnia 26.08.2019 r.**

Burmistrz Miasta Kowary

informuje, że stosownie do art. 35 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 ze zm.), w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowarach przy ul. 1 Maja 1a na okres 21 dni został wywieszony **wykaz nieruchomości, stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 139/2019 z dnia 27 sierpnia 2019 r. Burmistrza Miasta Kowary w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości gruntowych przeznaczonych do oddania w dzierżawę.**

PREZYDENT MIASTA JELENIEJ GÓRY

informuje, że

na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej 2-3 w Jeleniej Górze wywieszony został **wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego:**

Obwieszczeniem nr 107.2019.VIII z dnia 23.08.2019 roku w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowej niezabudowanej oznaczonej geodezyjnie jako działki nr 2/3, 3/1 i 3/3 o łącznej pow. 0,5346 ha położone przy **ulicy Wrocławskiej** w Jeleniej Górze.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

Zarząd Jeleniogórskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

informuje, że w dniu **12.09.2019 r. o godz. 10⁰⁰** w sali nr 225, II piętro w siedzibie Spółdzielni przy ul. Różyckiego 19 w Jeleniej Górze **odbędzie się przetarg ustny nieograniczony dla osób fizycznych na zawarcie umowy o ustanowienie i przeniesienie odrębnej własności lokalu mieszkalnego:**

Kartowicza 15 m. 43,
pow. użytk. 47,55 m kw., dwa pokoje, kuchnia, łazienka z wc, przedpokój,
czwarte piętro w budynku pięciokondygnacyjnym,
piwnica 5,22 m kw.,

Cena wywoławcza: 133 000 zł, wadium: 13 300 zł

Mieszkanie można obejrzeć zgłaszając się w Administracji ul. Różyckiego 19 (I piętro, pokój nr 6), tel. 75 76 74 835.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium. **Wadium należy wpłacić na konto Spółdzielni nr: 91 1020 2124 0000 8702 0010 5924 w terminie do 10.09.2019 r. do godz. 15⁰⁰.**

Wadium przepada w wyniku jednostronnego odstąpienia od umowy przez wygrywającego przetarg. Różnicę pomiędzy ceną nabycia a wadium osoba wygrywająca przetarg jest obowiązana wpłacić przed zawarciem aktu notarialnego nie później niż w terminie 14 dni po przetargu.

Regulamin przetargu do wglądu w biurze obsługi mieszkańca w dziale członkowsko-mieszkaniowym przy ul. Różyckiego 19.

Wpłacenie wadium oznacza akceptację regulaminu przetargu.

Koszty zawarcia aktu notarialnego i pozostałe koszty związane z przeniesieniem odrębnej własności lokalu pokrywa w całości Nabywca.

Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr telefonu 75 75 43 293.

Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny. Zapraszamy do wzięcia udziału w przetargu.

Burmistrz Miasta Kamienna Góra

ogłasza II przetarg ustny nieograniczony na zbycie lokalu użytkowego - garaż nr 5 o powierzchni **30,35 m kw.**, położonego w Kamiennej Górze, ul. P. Ściegiennego 6.

Przetarg odbędzie się **3 października 2019 r. o godz. 9⁰⁰** w Urzędzie Miasta w Kamiennej Górze, sala nr 211. Cena lokalu użytkowego - garażu nr 5 z 3,8 proc. udziałem w częściach wspólnych budynku i w gruncie wynosi: **30 000,00 zł brutto.**

Osoby zamierzające uczestniczyć w przetargu zobowiązane są wpłacić wadium w wysokości **3 000,00 zł do dnia 30 września 2019 r.** na konto Gminy Miejskiej Kamienna Góra Nr 51 1020 5226 0000 6302 0627 3652 PKO BP Oddz. Kamienna Góra.

Szczegółowe informacje na temat sprzedaży oraz przetwarzania danych osobowych w ramach procedury sprzedaży można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta w Kamiennej Górze pokój nr 306, tel. **+48 75 64-55-133** lub w Biuletynie Informacji Publicznej **www.bip.kamiennagora.pl** (zakładka: - sprzedaż nieruchomości - 2019).

BURMISTRZ MIASTA KAMIENNA GÓRA

zawiadamia o wyłożeniu do publicznego wglądu

projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Legnickiej i Wałbrzyskiej w Kamiennej Górze

w dniach **od 11 września 2019 r. do 2 października 2019 r.** w siedzibie Urzędu Miasta przy Pl. Grunwaldzkim 1 w Kamiennej Górze, w godz. **od 8⁰⁰ do 15⁰⁰** (Biuro Architekta Miasta, pok. 310) oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta pod adresem: <http://www.bip.kamiennagora.pl/>, w zakładce Gospodarka Przestrzenna / Opracowania planistyczne w toku. Obwieszczenia.

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie zmiany planu odbędzie się w dniu **27 września 2019 r. o godz. 12⁰⁰** w sali witrażowej Urzędu Miasta.

Osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą zapoznać się z wyłożonymi do publicznego wglądu dokumentami oraz uzyskanymi w toku prac nad projektem planu uzgodnieniami. Każdy kto kwestionuje ustalenia projektu planu ma prawo do złożenia uwag.

Uwagi należy składać w formie pisemnej, ustnie do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj.:
1) opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu, lub
2) za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej, na adres: architekt@kamiennagora.pl w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 17 października 2019 roku.**

Uwaga powinna zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, zakres sprawy i oznaczenie nieruchomości, której dotyczy. Właściwym do rozpatrzenia uwag jest Burmistrz Miasta Kamienna Góra.

Zarząd Sudeckich Hoteli i Schronisk PTTK Sp. z o.o.

58-500 Jelenia Góra ul. 1-go Maja 86

ogłasza nabór ofert na dzierżawę schroniska PTTK Zygmuntówka w Jugowie

Pisemne oferty zawierające:

1. proponowaną kwotę miesięcznego czynszu netto
2. plan marketingowy dla obiektu
3. program inwestycyjno remontowy wraz z potwierdzeniem posiadanych środków na realizację
4. dokumenty potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej w oparciu o obiekty turystyczne w ostatnich 2 latach
5. potwierdzenie wpłaty wadium

należy składać w sekretariacie spółki do dnia 20 września 2019 r do godziny 14.00. Wadium za przystąpienie do naboru w wysokości 5.000,- (pięć tysięcy) złotych należy wpłacić na konto spółki w PKO BP SA o/ Jelenia Góra nr 44 1020 2124 0000 8102 0149 6298 do dnia 19 września 2019 r.

O rozstrzygnięciu oferty zostaną powiadomieni pisemnie na podane w ofertach adresy.

Oferentom, których oferta nie zostanie zaakceptowana wadium zostanie zwrócone na podane konto w terminie 2 (dwóch) dni od daty rozstrzygnięcia.

Wadium przepada w przypadku kiedy oferent, którego oferta została zaakceptowana uchyli się od podpisania umowy dzierżawy.

Rozstrzygnięcie nastąpi w dniu 23 września 2019 r.

Zarząd spółki zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta oraz unieważnienia naboru bez podania przyczyn.

Czas na prenumeratę!
Zamów bez wychodzenia z domu,
na Poczcie Polskiej lub w Ruchu!

Wejść na: prenumerata.poczta-polska.pl lub prenumerata.ruch.com.pl/prasa-papierowa

TYLKO
2,50 zł

NOWINY
jeleniogorskie

PRACA

AGENCJA pracy Sachse Personalienstleistungen GmbH Poszukuje do pracy w Austrii oraz Niemczech: hydraulików, elektryków, spawaczy, ślusarzy, dekarzy, stolarzy, lakierników i mechaników. Atutem byłaby znajomość języka niemieckiego oraz prawo jazdy kat. B. Bardzo dobre warunki! Zakwaterowanie zapewnione! Kontakt: filia Zgorzelec/Görlitz, tel: +48-532-093 696, praca@sachse.pl, mailto:praca@sachse.pl M94-G

AVON-AMBASADORKA (konsultantka), dołącz do nas. Tel. 692-494-164; avonowinki@wp.pl M155-G

SZUKAM opiekunki do chorego ojca na Zabobrze, 607-778-138. M669-G

SKLEP z kawą i herbatą zatrudni, panie 50+, emerytki, rencistki niepełny wymiar czasu, na stałe, 602-101-096. M759-G

ZATRUDNIĘ pomocnika, dekarza, przyuczę, tel. 517-191-371.

OPIEKA Niemcy Legalnie, 725-248-935 M686-K

DO PROFESJONALNEJ pralni zatrudnię, 886-666-896. M725-K

NAUKA

ANGIELSKI, 503 819 327.

TŁUMACZ przysięgły języka niemieckiego, 501-648-318. M769-G

ANGIELSKI, 516-125-237. M778-G

ANGIELSKI/ niemiecki nauczyciel, 537-111-140. M822-G

MATRYMONIALNE

„AMOR” Jelenia Góra, 600-983-771. M158-G

DUET- Lubań, 604-361-418.

RÓŻNE

DOMOFONY, tel. 601-765-735.

MUZYK orkiestra oraz trębacz, 609-299-524. M813-G

TOWARZYSKIE

ZAPRASZAM Panie do współpracy, 797-171-046.

NOWA Ola, 511-603-693.

WYJAZDY 24 h. 578-581-720. M815-G

HOTEL ***
Tango
www.hoteltango.pl
Wesela marzeń
tel. 601 834 644
kontakt@hoteltango.pl

SARA 40-latką zaprasza na miłą zabawę. 691-943-975. M818-G

VANESSA nowy numer, 796-691-135

DOJRZAŁA od 9:00, 885-319-656

LENA, 782-115-982

SEKSOVNA trzydziestolatka, 796-691-134

NIEPIĘKNE lecz umiętne, 697-577-650

22-LATKA puszysta zaprasza, 781-363-127 M819-G

TURYSTYCZNE

LOTNISKA przewozy tel. 602-120-624. M775-G

PRZEWOZY okazjonalne busami, krajowe, zagraniczne 601-556-495. M638-K

BIZNES

SERWIS księgowo-podatkowy, wszystkie podmioty. Tel. 603-642-283. M749-G

PRAWNIK porady, sporządzanie pism, windykacja, 606-245-298. M764-G

BEZPŁATNE porady prawne dla wszystkich osób zainteresowanych- każdy wtorek w Jeleniej Górze od 11.00-15.00 po wcześniejszej rejestracji telefonicznej 602-46-78-12, ul. Teatralna 1 pok. 101. M782-G

POŻYCZKI, szybko tanio, tel. 500-320-777. M792-G

BALBINA księgowość PIT, CIT, VAT, ZUS Jelenia Góra, Kilińskiego 20/1u, tel. 75-76-57-434. M726-K

**OBWIESZCZENIE
PREZYDENTA MIASTA JELENIEJ GÓRY**

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Działając na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.) oraz zgodnie z art. 11a i 11f ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474) zawiadamia się, że Prezydent Miasta Jeleniej Góry, Decyzją nr 461/2019 z dnia 29.08.2019 r. udzielił zarządowi drogi - Miejskiemu Zarządowi Dróg i Mostów, z siedzibą przy ul. Ptasiej 2a w Jeleniej Górze, który realizuje zadania w imieniu zarządcy drogi - Prezydenta Miasta Jeleniej Góry, zezwolenia na realizację inwestycji drogowej dla zadania:

„Przebudowa mostu drogowego nad potokiem Pijawnik w ciągu ul. Mickiewicza w Jeleniej Górze”

na działkach ewidencyjnych przedstawionych poniżej:

1. Działki objęte liniami rozgraniczającymi teren:

a) oznaczenie działek, przeznaczonych pod budowę lub przebudowę drogi gminnej

Obręb	Arkusze	nr działki
0042	2	48/1

b) oznaczenie działek, przeznaczonych pod budowę lub przebudowę dróg powiatowych

Obręb	Arkusze	nr działki
0041	2	17
0042	2	49/6
0041	2	27

2. Działki poza liniami rozgraniczającymi teren:

a) oznaczenie działek, przeznaczonych pod nieodpłatne przejście przez tereny wód płynących

Obręb	Arkusze	nr działki
0041	2	29/1
0042	2	54

Na podstawie art. 11f ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, zatwierdzono podział nieruchomości. Numery działek po podziale przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp	Stan przed podziałem				Stan po podziale	
	Obręb	Arkusze	nr działki	nr księgi wieczystej	nr działki	Dotychczasowy właściciel nr działki
1	0041	2	27	JG1J/00084422/4	27/1	27/2
2	0042	2	49/6	JG1J/00084336/4	49/7	49/8

Wszystkie strony postępowania zawiadamia się, że z treścią wniosku o wydanie wyżej wymienionej decyzji oraz projektem budowlanym można zapoznać się w Wydziale Architektury, Urbanistyki i Budownictwa Urzędu Miasta Jelenia Góra z siedzibą przy ul. Ptasiej 6A w Jeleniej Górze w pokoju 107, w terminie 14 dni od publicznego ogłoszenia.

Jednocześnie zawiadamiam, że zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.) zawiadomienie stron uważa się za dokonane po upływie 14 dni od daty publicznego ogłoszenia.

Prezydent Miasta Jeleniej Góry

SPRZEDAŻ SPRZEDAŻ

Teraz taniej nawet do 30 %**

Drzwi Roku "3950 zł" Brama Roku "2690 zł"

ul. Wincentego Pola 8
58-500 Jelenia Góra
tel./fax 75/75-333-65
e-mail: biuro@bramydrzwi.pl tel. 75/75-357-46

Hörmann – Fan Jelenia Góra
Autoryzowany Partner Hörmann Polska

nowiny www.nj24.pl
jeleniogorskie

E-WYDANIE

CZYTAJ NA TABLECIE, SMARTFONIE, KOMPILERZE, LAPTOPIE!

TYLKO 2,00 zł, za miesiąc płacisz 8 zł.

Kup na egazety.pl / eprasa.pl

HELIOS

Zapraszamy na wrześniowe seanse z cyklu Kino Konesera!

- 02.09 **Nietykalny**
- 09.09 **Pavarotti**
- 16.09 **Magiczne noce**
- 23.09 **Gdzie jesteś, Bernadette?**
- 30.09 **Na zawsze razem**

Kino Helios Jelenia Góra
al. Jana Pawła II 51
rezerwacja: 75 718 64 19

www.helios.pl

Warto czytać

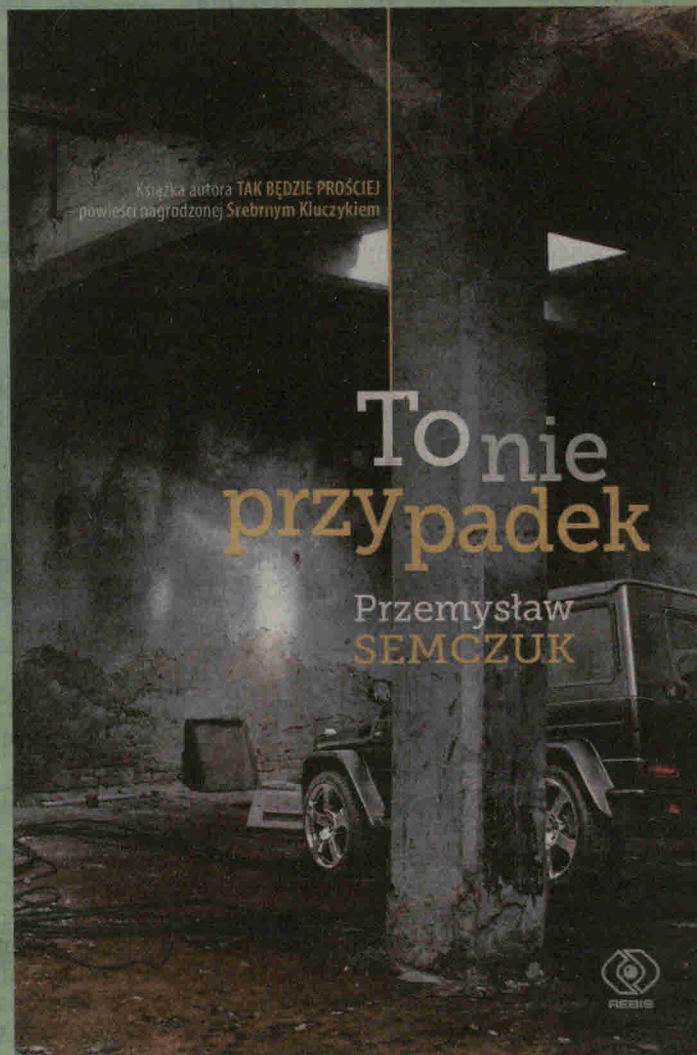
Granica, przemytnicy, haracze, mafia zgorzelecka...

Kolejny kryminał Przemysława Semczuka, osadzony w krajobrazie naszego regionu. Powieść, inspirowana prawdziwymi wydarzeniami, trzyma w napięciu do ostatniej strony. „To nie przypadek”...

W Karkonoszach Straż Graniczna znajduje ciało zamrożonego studenta. Zawartość jego plecaka nie pozostawia wątpliwości: chłopak nie był pechowym turystą, tylko przemytnikiem. Tymczasem w Zgorzelcu znika nastolatka i wiele wskazuje na to, że została uprowadzona. I w jednej, i w drugiej sprawie tropy prowadzą do mafii zgorzeleckiej, która walczy o wpływy na przejściu granicznym. Śledztwo prowadzą znani z powieści „Tak będzie prościej” komisarz Paweł Ciszewski i komisarz Albin Plesiński.

Świetnie oddane realia drugiej połowy lat dziewięćdziesiątych, pracy granicznych „mrówek” oraz ówczesnych przemytniczych metod i interesów, barwne postacie i humor, niespodziewane zwroty akcji - wszystko to jest obecne w najnowszej powieści Przemysława Semczuka.

Jej autor jest dziennikarzem, publicystą. Jego reportaże ukazują się w „Newsweeku”, „Wprost”, „Focus Historia”, „Wysokich Obcasach Extra”, a także w „Gościu Niedzielnym”. Autor książek „Zatajone katastrofy PRL”, „Czarna wołga: kryminalna historia PRL”, „Maluch. Biografia”, „Magiczne Dwudziestolecie”, „Wampir z Zagłębia”, „Kryptonim Frankenstein”, „M jak morderca: Karol Kot wampir

To nie przypadek

Przemysław SEMCZUK

z Krakowa” oraz „Wybrałem Pol(s)kę” Poprzednia powieść kryminalna Przemysława Semczuka „Tak będzie prościej” uhonorowana została Srebrnym Kluczykiem 2018 - nagrodą kulturalną Nowin Jeleniogórskich i Prezydenta Miasta Jeleniej Góry - w kategorii literatura.

Uwaga! Dla naszych Czytelników mamy trzy egzemplarze tej właśnie książki. Rozdamy je osobom, które najszybciej zatelefonują na redakcyjny numer 757524781 w środę, 11 września, po godz. 14.00. Warunkiem odbioru książki jest posiadanie aktualnego wydania Nowin Jeleniogórskich. Zapraszamy!

Krzyżówka 36 KUPON NR 36/2019

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
21										
22										
23										
24										
25										
26										
27										
28										
29										
30										
31										
32										
33										
34										
35										
36										
37										
38										
39										
40										

POZIOMO: 1) słynny astronom z Torunia; 6) Pawlak, były premier Polski; 10) drugie największe jezioro Europy; 11) środa popielcowa; 13) osoba przenosząca zarazki choroby; 15) starczy, powolny zanik tkanek; 16) twórca „Hamleta”; 18) Piotr, aktor, grał papieża; 20) Gibson, reżyser „Pasji”; 22) zabawna historyjka; 25) hormony szczęścia; 28) niejeden w księgozbiornie; 30) napisał „Czerwone i czarne”; 33) znawca literatury słowiańskiej; 35) figura w kartach; 36) pozycja społeczna; 37) zestawienia z rubrykami; 38) dwucukier; 39) robotnicy leśni; 40) uprawiany dla oleju.

PIONOWO: 1) biała lub czerwona do obiadu; 2) biskupi Rzymu; 3) najdłuższa rzeka Afryki; 4) miauczący samiec; 5) ze stolicą w Belmopan; 6) Wilkomirska lub Chotomska; 7) bywa ślepy; 8) siostry zakonne; 9) pozostałości z dawnej epoki; 12) region na granicy Węgier i Rumunii; 14) trzecie największe miasto Turcji; 17) chorwacki biały wermut; 19) zbudował labirynt Minotaura; 20) kapral w marynarce wojennej; 21) pisarz, autor „Solaris”; 23) żółw australijski; 24) bieg na hipodromie; 26) rzucanie plastikowym dyskiem; 27) matka Piotra I Wielkiego; 29) miasto wyzwolone przez Joannę d'Arc; 31) Hermann, autor „Wilka stepowego”; 32) Elza z afrykańskiego buszu; 33) dzieli budynek na kondygnacje; 34) ryba morska, kłykacz.

W rozwiązaniu należy podać hasło z oznaczonych pól. Na odpowiedzi czekamy 10 dni od daty ukazania się numeru. Do wygrania książka Honoré de Balzac „Jaszczur”.

Rozwiązanie krzyżówki 34/2019:

POZIOMO: 1) kopalina; 6) magister; 10) kwota; 11) rozpiska; 13) leśniczy; 15) bilet; 16) Lodoicea; 18) Amazonas; 20) MTV; 22) Amarapura; 25) arogantka; 28) ton; 30) duplikat; 33) habanero; 35) opcja; 36) bikini; 37) biurko; 38) naszyjnik; 39) jeżyny; 40) Anzelm.

PIONOWO: 1) Karelia; 2) przędza; 3) iks; 4) Akaba; 5) kotlet; 6) Malta; 7) gęś; 8) technet; 9) rzymska; 12) Ibiza; 14) Nazca; 17) Edusa; 19) mioga; 20) mat; 21) van; 23) Maurice; 24) rolnicy; 26) noniusz; 27) karakał; 29) orczyk; 31) kpiny; 32) toast; 33) halny; 34) babka.

HASŁO: POŚWIĘTNIK

Za prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr 34 nagrodę, książkę Józefa Ignacego Kraszewskiego „Chała za wsią”, otrzymuje Halina Fałowska ze Świebodzic. Prosimy o kontakt z redakcją. (ep)

JELEŃ SALONOWY

W miniony weekend, czyli przez pierwsze dwa dni oficjalnej inauguracji **61. Września Jeleniogórskiego**, który wystartował już w sierpniu, kulturalno – towarzyskim salonem stolicy Karkonoszy był Plac Ratuszowy. Dużo działo się na wrześniowej scenie, pod sceną, za kulisami i na plenerowej widowni, co można zobaczyć także w fotorelacjach z imprez na Nowinowym portalu internetowym www.nj24.pl. Wśród uczestników zabawy wypatrzyć można było wiele twarzy znanych nie tylko w bliższej i dalszej okolicy. Muzyczne gwiazdy błyszczały w świetle reflektorów i pojawiały się „po cywilnemu” wśród publiczności, co też nie umknęło naszej uwadze. (2)

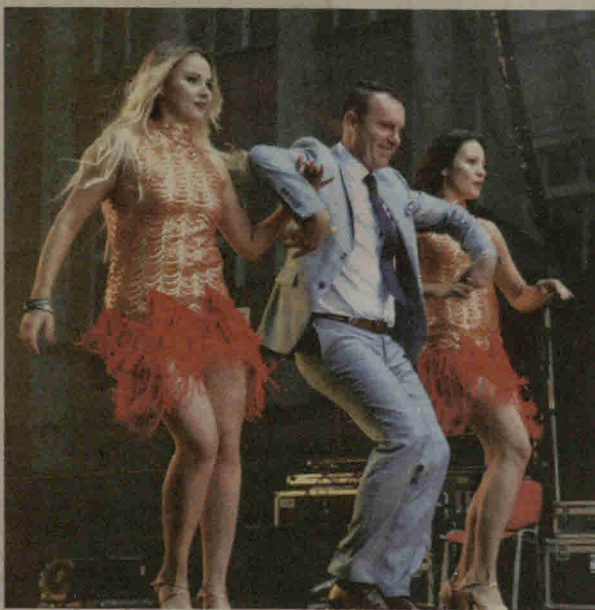
Pod tajemniczą nazwą przed liczną publicznością zadebiutowała **Powszechna Orkiestra Jeleniogórska**. Wyjątkowy koncert był finałem międzynarodowych warsztatów i preludeum Festiwalu Muzycznego „Silesia Sonans”. Artystyczną opiekunką i dyrygentką amatorskiej orkiestry, złożonej z polskich i niemieckich muzyków w wieku od 11 do 57 lat, jest niemiecka dyrygentka **Eva Meitner**. Nigdy wcześniej zespół nie grał w takim składzie. W ciągu trzech dni uczniowie i absolwenci szkół muzycznych potrafiliby stworzyć muzyczny język i wspólne brzmienie. Półgodzinny występ długo oklaskiwano.

- Odmową gratyfikacją jest dla mnie to, że podczas sobotniego koncertu muzyki z Powszechnej Orkiestry Jeleniogórskiej dali z siebie 150 procent tego, co na próbach – cieszyła się Eva Meitner. Artystka zachwycała się Jelenią Górą i podkreślała, że tutaj podoba jej się w zasadzie... wszystko. Mamy nadzieję, że nie zmieni zdania, nawet jak spędzi u nas więcej czasu. (5)

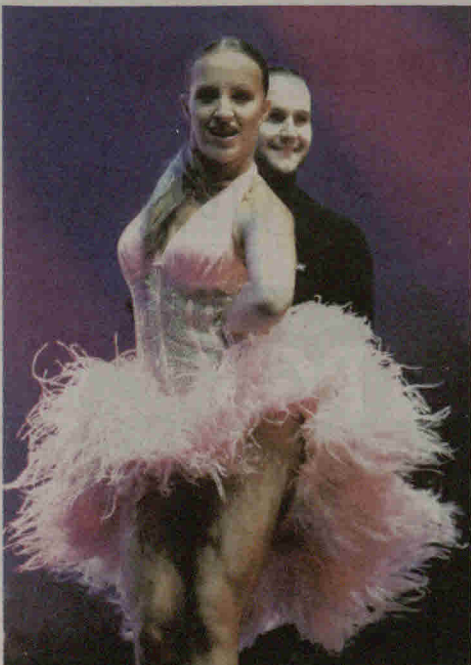
Na koncertach Powszechnej Orkiestry Jeleniogórskiej i Włodka Pawlika niespodziewanie, z żoną i córką, pojawił się polski akordeonista numer jeden, **Marcin Wyrostek**. Jeleniogórzanin, który zawojował rodzimą scenę muzyczną, w rodzinnych stronach pojawia się, gdy tylko może. Teraz, jak wyjął, wyjechał do Jeleniej Góry w nocy, bezpośrednio po koncercie na Stadionie Śląskim w Chorzowie. W Powszechnej Orkiestrze Jeleniogórskiej na skrzypcach grała jego chrześnica, Martynka Wyrostek - Pelc, której chciał wysłuchać. Dopinguwał też mistrza jazzu, którego podziwiał. Obecność Marcina Wyrostka nie uszła uwadze dyrektora Jeleniogórskiego Centrum Kultury **Jarosława Gromadzkiego**. Panowie znają się nie od dziś, więc na dzień dobry rzucili się sobie w ramiona, serdecznie uściskali na „mlsia” i niezwłocznie zaczęli obsypywać się nowo usłyszonymi dowcipami. Obecność pana Jarosława na placu boju, podczas Inauguracji Września nie zaskakuje, ponieważ jako szef kluczowej dla miasta instytucji kultury często osobiście nadzoruje wydarzenia organizowane przez JCK. I dzięki temu zawiera też bliskie znajomości z bohaterami wielu kreowanych wydarzeń. To dodatkowy przywilej gospodarza, który owocuje kontaktami bezcennymi w tym fachu. Tak ścisnąć, tzn. tak trzymać, Dyrektorze! (5)

Zanim na jeleniogórskiej scenie wystąpiła gwiazda sobotniego wieczoru, Sarsa, cztery tańce latyno- amerykańskie z Hiszpanii, Kuby, Brazylii i USA, wraz z partnerem Tomaszem Główką, gościnnie zaprezentowała telewizyjna gwiazda z karkonoskimi korzeniami - **Natalia Głębocka**. Taneczna wicemistrzyni świata, finalistka kilkunastu turniejów europejskich i światowych, wielokrotna mistrzyni Polski, profesjonalna tancerka znana z kilku telewizyjnych edycji „Tańca z gwiazdami”, swoją karierę rozpoczęła w latach 2001 – 2005 w Jeleniej Górze. - Gdyby nie pan Krzysiu, nie byłabym tutaj, nie mogłabym dzisiaj zatańczyć z wami. To dla mnie zaszczyt. Dziękuję. Spróbujcie tańczyć, taniec to piękna przygoda – zachęcała rozradowana Natalia Głębocka, która po pokazach na jeleniogórskim rynku musiała błyskawicznie wracać do Warszawy na próby do kolejnego telewizyjnego show z jej udziałem. (5)

Podczas plenerowej Gali Tanecznej „Salsa z Sarsą”, prowadzący imprezę **Krzysztof Cieślak** na estradzie i na bruku, wraz z pięknymi tancerkami z grupy **Dancing Heels**, uczył wszystkich chętnych kroków meksykańskiej salsy. Dziewczęta ze Szkoły Tańca pana Krzysztofa, wraz z publicznością, próbowały bić nieoficjalny rekord Polski we wspólnym oddawaniu się salsie. Tym razem ilości pływających rytmicznie osób jeszcze jednak nie policzono. Może uda się to za rok, bo w planach organizatorów Września Jeleniogórskiego są starania o oficjalną próbę bicia tanecznego rekordu Guinnessa. Trzymamy kciuki za realizację pomysłu, bo taka zabawa to samo zdrowie i czysta przyjemność. (5)

Prezydent Jeleniej Góry **Jerzy Łuźniak** długo rozmawiał z gwiazdą niedzielного wieczoru, wybitnym polskim kompozytorem i pianistą, laureatem nagrody Grammy za album „Night in Calisia”, **Włodkiem Pawlikiem**. Włodarz miasta pogratulował goścłowi wspaniałych osiągnięć artystycznych i zapisania się złotymi zgłoskami w historii polskiego jazzu. Wykazał przy tym zaskakującą muzyką znajomość jego twórczości i szczegółów zawodowej kariery. Ani słowem nie zająknął się przy tym o kłopotliwych wymogach organizacyjnych, związanych z występem muzycznej gwiazdy tego formatu. Dla Włodka Pawlika na jeleniogórski rynek trzeba było bowiem sprowadzić specjalny fortepian znanej marki, której artysta jest ambasadorem. Ale czego nie robi się dla mistrza gwarantującego najwyższy poziom wydarzenia muzycznego! (5)

Horoskop

BARAN
21 III – 20 IV

Otrzymasz szansę, o którą tak zabiegasz, ale jeśli w tym tygodniu jej nie wykorzystasz, zapomnij o dalszym wsparciu. Musisz dokładnie przeanalizować swoje błędy.

BYK
21 IV – 21 V

Nie wszystkie genialne pomysły przynoszą zyski, a to nie jest dobry tydzień na inwestycje. Zrób spokojnie rachunek sumienia, spojrzij wstecz, wyciągnij wnioski.

BLIŹNIĘTA
22 V – 21 VI

Będziesz mieć więcej szczęścia niż zwykle. Odważ się zrobić to, o czym marzysz, a co inni uważają za niemożliwe. Jeśli podejmiesz decyzję teraz - cel osiągniesz.

RAK
22 VI – 22 VII

Licz każdy grosz i słuchaj swojej intuicji. Nie czas na wielkie wydatki czy inwestycje. Skup się na tym, co najważniejsze.

LEW
23 VII – 22 VIII

Nie podejmuj trudnych i ryzykownych decyzji, bo poniesiesz klęskę. Ktoś próbuje skłócić Cię z otoczeniem i sprowokować do agresji. Przeczekaj.

PANNA
23 VIII – 22 IX

Unikaj otwartej konfrontacji, walki w pojedynkę i siłowego wymuszania na innych posłuszeństwa. Teraz skup się na zdobywaniu sojuszników i zawieraniu zgody.

WAGA
23 IX – 22 X

Odkurz drzemiące w Tobie artystyczne i krasomówcze talenty - możesz teraz je rozwinąć i jeszcze Ci za to zapłacić. Pozostają jednak niepoprawnym romantykiem i idealistą.

SKORPION
23 X – 22 XI

Warto wiedzieć, ile trzeba poświęcić, aby dać sobie szansę na zrobienie czegoś, co wymaga i odwagi, i determinacji. Pomyśl, policz, zdecydуй.

STRZELEC
23 XI – 21 XII

W tym tygodniu odpoczywaj i nabieraj sił - przydadzą się wkrótce. Teraz szykują się same pozytywne niespodzianki. Nadchodzi czas relaksu i uczuciowej stabilizacji.

KOZIOROŻEC
22 XII – 20 I

Trochę konfliktów i zawodowych problemów zmusi Cię do lepszej organizacji swojego wolnego czasu. Mów głośno o tym, co Cię boli, a znajdziesz popleczników.

WODNIK
20 I – 20 II

Dobre samopoczucie i dużo życiowego optymizmu. Postaw na sport, który odpowiada Twojemu temperamentowi - będzie teraz ku temu okazja. Reszta przyjdzie sama.

RYBY
20 II – 20 III

Tydzień łatwy i przyjemny, ale za każdą przyjemność trzeba kiedyś zapłacić. Wkalkuluj to w najbliższą przyszłość, a teraz ciesz się beztrudnym życiem. Warto.

UZDROWISKO CIEPLICE ZAPRASZA

Polska Grupa
Uzdrowisk

UZDROWISKO
CIEPLICE

Polska Grupa Uzdrowisk

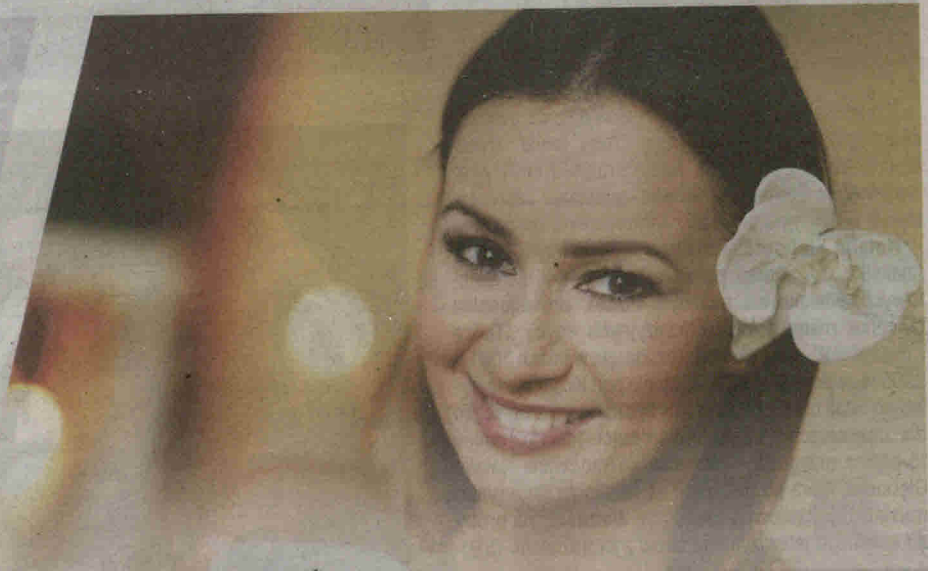
Jaskinia solno-jodowa GALOS -
jeden seans odpowiada
3 dniom pobytu nad morzem

Sklep uzdrowskiowy -
kosmetyki naturalne, lokalne
miody, vouchery i pamiątki

Smaczne i zdrowe obiady,
imprezy okolicznościowe -
komunie, stypy, urodziny.

Ponad 80 rodzajów zabiegów
lecniczych i SPA
Polecamy również zajęcia grupowe.

Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. - Grupa PGU

e-mail: marketing@uzdrowisko-cieplice.pl, tel. 75 75 33 143, 75 75 510 03

www.uzdrowisko-cieplice.pl